

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEK OKULU ANABİLİM DALI

6-7 YAŞ GRUBU ERKEK ÖĞRENCİLERİN SOSYO EKONOMİK
DÜZEYLERİNE GÖRE TEMEL MOTOR BECERİLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Serkan AVŞAR

Niğde
Mayıs, 2014

T.C.
NIĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEK OKULU ANABİLİM DALI

6-7 YAŞ GRUBU ERKEK ÖĞRENCİLERİN SOSYO EKONOMİK
DÜZEYLERİNE GÖRE TEMEL MOTOR BECERİLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Serkan AVŞAR

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Serkan İBİŞ

Mayıs-2014

ONAY SAYFASI

Yrd.Doç.Dr. SERKAN İBİŞ danışmanlığında SERKAN AVŞAR tarafından hazırlanan "6-7 Yaş Grubu Erkek Öğrencilerin Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Temel Motor Becerilerinin İncelenmesi" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

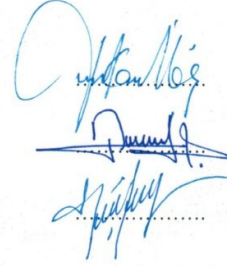
Tarih: 13.05.2014

JÜRİ :

Danışman : Yrd.Doç.Dr. Serkan İBİŞ

Üye : Doç.Dr. Baki YILMAZ

Üye : Doç.Dr. Rüçhan İRİ

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Mehmet ÖZEL
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “6-7 Yaş Grubu Erkek Öğrencilerin Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Temel Motor Becerilerinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullandıkları her yerde bunlara atıf atıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Serkan AVŞAR

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
6-7 YAŞ GRUBU ERKEK ÖĞRENCİLERİN SOSYO EKONOMİK
DÜZEYLERİNE GÖRE TEMEL MOTOR BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

AVŞAR, Serkan

Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Serkan İBİŞ

Mayıs 2014, 112 sayfa

Bu çalışma farklı sosyo ekonomik koşullarda yaşayan çocukların temel motor becerilerini karşılaştırmak amacıyla 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılı 2. Döneminde sosyo-ekonomik düzeyi farklı 14 okulda yapılmıştır. Okul seçiminde homojen bir dağılım olması için her mahalleden sosyo-ekonomik düzeyi farklı okullar arasından rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışmamıza 6-7 yaş grubu toplam 299 erkek öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmamızda öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini belirlemek için Dr. Özbay GÜVEN'in (1998) hazırladığı anketten faydalanılmıştır. Temel motor becerilerini test etmek için 2000 yılında Dale A. Ulrich tarafından Amerika norm değerlerine göre standardize edilen "Test of Gross Motor Development- Second Edition (TGMD-2)"e dayanılarak Kezban TEPELİ tarafından geliştirilmiş geçerliliği ve güvenilirliği (0.99) yapılmış olan Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT) uygulanmış olup, öğrencilerin Lokomotor ve nesne kontrol becerileri ölçülmüştür. Öğrencilerin bu becerilerdeki performansları araştırmacı tarafından kaydedilmiştir. Elde edilen veriler sosyo-ekonomik düzeye göre analiz edilmiştir.

Araştırma sonucu elde edilen veriler SPSS 16 istatistik paket programında analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarının değerlendirilmesinde t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. 0,05 anlamlılık seviyesi kabul edilmiştir. Buna göre, 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin temel motor becerilerine etki eden sosyo-ekonomik faktörlerle arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

ANAHTAR KELİMELER: Motor Gelişim, Sosyo-ekonomi, BÜKBÖT, TGMD-2, motor beceri, Sosyo Ekonomik Düzey

ABSTRACT
MASTER THESIS
THE INVESTIGATION OF BASIC MOTOR SKILLS ACCORDING TO SOCIO-
ECONOMIC LEVEL OF THE 6-7 AGE
GROUP MALE STUDENTS

AVŞAR, Serkan

The Department of Physical Education and Sports

Thesis Advisor: Assistant Professor Serkan İBİŞ

May 2014, 112 pages

This research was made in the 2nd quarter of the academic year 2011-2012 of different socio-economic level of 14 different schools in order to compare the basic motor skills of children living in socio-economic conditions. The random sampling method was used in each neighborhood different socio-economic level School in order to have a homogeneous distribution of School choice. A total of 299 male students group in the age of 6-7 were participated in our study voluntarily. In order to determine the socio-economic level of students, the survey prepared by Dr. Rely Ozbay (1998) was exploited. The locomotor and object control skills of the students were measured based on the test to measure up the basic motor skills, the test of Gross Motor Development (BÜKBÖT) was used which was developed by Kezban KÜPELİ and this test (Test of Gross Motor Development- Second Edition, TGMD-2) was standartised according to American norms by Dale A.Ulrich in 2000. The performances of students on these skills were recorded by the researcher. The obtained data was analyzed based on socio-economic status.

The data obtained by research results were analyzed using SPSS 16 statistical package program. In the evaluation of research results t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) was applied. Significance level of 0.05 was accepted. Accordingly, a significant relationship was identified between the basic motor skills and socio-economic factors of the 6-7 age male group .

KEY WORDS: the Motor development, the Socio-economic, BÜKBÖT, TGMD-2, the Motor skills, the Socio Economic level

ÖNSÖZ

Niğde ili “6-7 Yaş Grubu Erkek Öğrencilerin Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Temel Motor Becerilerinin İncelenmesi” araştırmasına yönelik yapmış olduğum çalışmamda değerli görüşlerini ve önerilerini aldığım ve çalışmamın her aşamasında benden yardımlarını esirgemeyen, karşılaştığım sorunlarda çözüm yollarını göstererek destek olan danışman hocam, değerli büyüğüm, Sayın Yrd. Doç. Dr. Serkan İBİŞ’e teşekkür eder saygılarımı sunarım. Her zaman yanımda olan ve maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

Serkan AVŞAR
Beden Eğitimi Öğretmeni

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRAKT.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xv

I BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1 Problem.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	2
1.2.1. Alt Amaçlar.....	3
1.3 Araştırmanın Önemi.....	3
1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.5 Varsayımlar.....	5
1.6 Araştırmanın Konusu İle İlgili Tanımlar.....	5

II BÖLÜM

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Sosyo Ekonomik Kavramlarına Genel Bir Bakış.....	7
2.1.1 Sosyo Ekonomi Kavramının Tanımı.....	7
2.1.2 Sosyo Ekonomik Özellikler (Sosyal Statüyü Belirleyen Faktörler).....	9
2.1.2.1 Eğitim Düzeyi.....	9
2.1.2.2 Meslek.....	10
2.1.2.3 Gelir Düzeyi.....	10
2.1.3 Sosyo Ekonomik Özellikleri Puanlandırma Ölçeği.....	10
2.1.4 Ailenin sosyo-Ekonomik Düzeyinin Çocuğun Gelişimine Etkisi.....	12
2.1.4.1 Sosyo-Ekonomik Düzeyin Çocuğun Bedensel Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	13

2.1.4.2 Sosyo-Ekonomik Düzeyin Çocuğun Bilişsel Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	14
2.1.4.3 Sosyo-Ekonomik Düzeyin Çocuğun Sosyal Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	14
2.1.4.4 Sosyo-Ekonomik Düzeyin Çocuğun Dil Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	15
2.1.4.5 Sosyo-Ekonomik Düzeyin Çocuğun Duygusal Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	16
2.1.4.6 Sosyo-Ekonomik Düzeyin Çocuğun Motor Gelişimi Üzerindeki Etkileri.....	16
2.2 Gelişimle İlgili Temel Kavramlar.....	17
2.3 Motor Gelişim.....	20
2.4 Motor Gelişimi Etkileyen Etmenler.....	21
2.5 Motor Gelişim Alanları.....	24
2.6 Motor Gelişim Dönemleri.....	25
2.6.1 Refleks Hareketler Dönemi.....	28
2.6.2 İlkel Hareketler Dönemi.....	28
2.6.3 Temel Hareketler Dönemi.....	29
2.6.3.1 Temel Lokomotor Beceriler.....	29
2.6.3.1.1 Yürüme.....	30
2.6.3.1.2 Koşma.....	32
2.6.3.1.3 At Yürüyüşü.....	33
2.6.3.1.4 Sekme.....	33
2.6.3.1.5 Sıçrayarak Atlama.....	34
2.6.3.1.6 Yatay Atlama.....	35
2.6.3.1.7 Tek Ayak Üzerinde Sıçrama.....	35
2.6.3.1.8 Yana Kayma.....	36
2.6.3.2 Nesne Kontrol Beceriler.....	36
2.6.3.2.1 Duran Bir Topa Vurma.....	36
2.6.3.2.2 Top Sektirme.....	37
2.6.3.2.3 Yakalama.....	37
2.6.3.2.4 Topa Ayakla Vurma.....	38
2.6.3.2.5 El Üstünde Top Fırlatma.....	39
2.6.3.2.6 El Altında Top Yuvarlama.....	40

2.6.3.3 Denge.....	40
2.6.4 Özelleşmiş Sporla İlişkili Hareketler Dönemi.....	40
2.7 Motor Becerileri Ölçmek İçin Kullanılan Testler.....	41
2.7.1 Bayley Bebeklik Gelişimi Ölçeği	41
2.7.2 Denver Gelişimsel Tarama Testi	41
2.7.3 Portage Erken Çocukluk Dönemi Eğitim Programı Kontrol Listesi	41
2.7.4 Motor Performans Testi.....	42
2.7.5 Bruininks-Oseretsky Motor Yeterlilik Testi	42
2.7.6 Kaba Motor Beceri Testi	43
2.7.7 Çocuk Beden Koordinasyon Testi.....	43
2.7.8 Lincoln Oseretzky Motor Gelişim Testi (LOS KF 18).....	43
2.7.9 Fiziksel Uygunluk Testleri.....	44
2.7.10 Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE).....	44
2.7.11 Gazi Erken Çocukluk Gelişimi Değerlendirme Aracı (GEÇTA).....	44
2.7.12 Test of Gross Motor Development -TGMD (1985)	45
2.7.13 Test of Gross Motor Development 2-TGMD2 (2000).....	47
2.7.14 Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2 (BKMGT-2).....	48
2.7.15 Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT).....	49
2.8 Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT) Hakkında Genel Bilgi.....	50
2.8.1 Alt Testler ve Birleşimi.....	51
2.8.2 Kullanım Alanları.....	53
2.8.3 Test Araç ve Gereçleri.....	53
2.8.4 BÜKBÖT' ün puanlaması.....	53
2.8.5 Kayıt formunun doldurulması.....	54
2.8.6 Büyük kas beceri puanı.....	55
2.9 Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BüKBÖT)' nin Uygulama Ve Puanlamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler.....	56

III BÖLÜM

3 YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli.....	59
3.2 Evren ve Örneklemnin belirlenmesi.....	59
3.3 Verilerin Toplanması.....	59
3.4 Verilerin Analizi.....	60

IV BÖLÜM

4 BULGULAR VE YORUM

4.1 Öğrencilerin Bazı Değişkenlere Göre Dağılımı.....	61
4.2 Büyük Kas ve Alt Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre Analizi.....	68

V BÖLÜM

5 TARTIŞMA VE SONUÇ.....	80
KAYNAKLAR.....	85
EKLER	95
EK-1: Lokomotor Alt Test Ham Puanlarının Standart Puan ve Yüzdeler Dilim Karşılıkları.....	95
EK-2: Nesne Kontrol Alt Test Ham Puanlarının Standart Puan ve Yüzdeler Dilim Karşılıkları.....	96
Ek-3: Alt Test Standart Puan Toplamlarının Büyük Kas Beceri Puanı (BüKBP) ve Yüzdeler Dilim Karşılıkları.....	97
EK-4: Lokomotor Alt Test Becerilerinin Resimsel Gösterimi.....	98
EK-5: Nesne Kontrol Alt Test Becerilerinin Resimsel Gösterimi.....	101
EK-6: BÜKBÖT Kayıt Formu.....	104
EK-7: Alperen'in BÜKBÖT Test Sonuçları.....	105
EK-8: Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testinde Kullanılan Malzemeler.....	108
EK-9: Anket Formu.....	109
ÖZGEÇMİŞ.....	112

TABLolar LİSTESİ

Tablo	Sayfa
Tablo 2.1.1: Çalışma Grubunun SED'ini Belirlemek İçin Kullanılan Özellikler ve Puanlama	11
Tablo 2.1.2: Ailenin Sosyo-Ekonomi Düzeyi (SED) İçin Tanımlayıcı Oranlar.....	12
Tablo 2.7. 1: TGMD-2'nin Güvenirlilik Değerleri.....	48
Tablo 2.7.2 BÜKBÖT'ün Güvenirlilik Değerleri (6:30-7:00 Yaş).....	50
Tablo 2.8.1: Alt Test Standart Puanları ve Büyük Motor Derecesi İçin Tanımlayıcı Oranlar.....	55
Tablo 4.1.1: Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı.....	61
Tablo 4.1.2: Öğrencilerin Yaşadığı Yerlere Göre Dağılımı.....	61
Tablo 4.1.3: Öğrencilerin Kiminle Beraber Yaşadıklarına Göre Dağılımı.....	61
Tablo 4.1.4: Öğrencilerin Ailedeki Kardeş Sayılarına Göre Dağılımı.....	62
Tablo 4.1.5: Öğrencilerin Ailelerinin Kaçınıcı Çocuğu Olduğuna Göre Dağılımı.....	62
Tablo 4.1.6: Öğrencilerin Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	63
Tablo 4.1.7: Öğrencilerin Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	63
Tablo 4.1.8: Öğrencilerin Babalarının Mesleğine Göre Dağılımı.....	63
Tablo 4.1.9: Öğrencilerin Annelerinin Mesleğine Göre Dağılımı.....	64
Tablo 4.1.10: Öğrencilerin Aylık Ortalama Gelirlerine Göre Dağılımı.....	64
Tablo 4.1.11: Öğrencilerin Oturduğu Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Dağılımı.....	64
Tablo 4.1.12: Öğrencilerin SED'e Göre Dağılımı.....	65
Tablo 4.1.13: Öğrencilerin Sportif Tercihlerine (Yaptıkları Spor Dalı) Göre Dağılımı.....	65
Tablo 4.1.14: Öğrencilerin Sportif Tercihleri Dışında Bir Spor Dalı İsteyip İstememelerine Göre Dağılımı.....	66
Tablo 4.1.15: Öğrencilerin ailelerinde spor yapan-yapmayanların bulunma durumu Göre Dağılımı.....	66
Tablo 4.1.16: Öğrencilerin aileleri dışında görüştüğü sporcu bulunup bulunmama durumu Göre Dağılımı.....	66
Tablo 4.1.17 : Öğrencilerin Örnek Aldığı (onun gibi olmak istediği) Sporcu Bulunup Bulunmama Durumu Göre Dağılımı.....	67

Tablo 4.1.18: Öğrencilerin Yakın Çevrelerinde Bulunan Spor Alanlarına Göre Dağılımı.....	67
Tablo 4.1.19: Öğrencilerin Evde Ayrı Odalarının Bulunup Bulunmama Durumu Göre Dağılımı.....	67
Tablo 4.1.20: Öğrencilerin Aile Tipi Durumuna Göre Dağılımı.....	68
Tablo 4.2.21: Babanın Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt puanı Değişkenlerinin Analizi.....	68
Tablo 4.2.22: Babanın Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	68
Tablo 4.2.23 : Babanın Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	69
Tablo 4.2.24: Annenin Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	69
Tablo 4.2.25: Annenin Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	69
Tablo 4.2.26: Anne Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi	70
Tablo 4.2.27: Babanın Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt puanı Değişkenlerinin Analizi.....	70
Tablo 4.2.28: Babanın Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	71
Tablo 4.2.29: Babanın Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	71
Tablo 4.2.30: Annenin Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt puanı Değişkenlerinin Analizi.....	71
Tablo 4.2.31: Annenin Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	72
Tablo 4.2.32: Annenin Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test Puanı Değişkenlerinin Analizi.....	72
Tablo 4.2.33: Ailenin Gelir Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt Puanı Değişkenlerinin Analizi.....	73
Tablo 4.2.34: Ailenin Gelir Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test Puanı Değişkenlerinin Analizi.....	73

Tablo 4.2.35: Ailenin Gelir Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test Puanı Değişkenlerinin Analizi.....	74
Tablo 4.2.36: Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt puanı Değişkenlerinin Analizi.....	74
Tablo 4.2.37: Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	74
Tablo 4.2.38: Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	75
Tablo 4.2.39: SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Öğrencinin Bükböt puanı Değişkenlerinin Analizi.....	75
Tablo 4.2.40: SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanı Değişkenlerinin Analiz.....	75
Tablo 4.2.41: SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanı Değişkenlerinin Analizi.....	76
Tablo 4.2.42: Öğrencinin Bükböt Puanı Değişkeni İle SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri ile Analizi.....	77
Tablo 4.2.43: Öğrencinin Lokomotor Alt Test Puanı Değişkeni İle SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri ile Analizi.....	78
Tablo 4.2.44: Öğrencinin Nesne Kontrol Puanı Değişkeni İle Bazı Değişkenler ile Analizi.....	79

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.5.1: Motor gelişim alanları.....	25
Şekil 2.6.1: Gallahue'un piramit modeli.....	26
Şekil 2.6.2 : Gallahue ' nin Motor Gelişim Dönemleriyle İlgili Kum Saati Modeli...	26

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

TGMD-2: Test of Gross Motor Development-2

BKMGT-2:Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2

BÜKBÖT: Büyük Kas Becerileri Ölçme Testi

SED: Sosyo-Ekonomik Düzey

n: Örneklem Sayısı

%: Yüzdellik Değeri

\bar{X} : Aritmetik Ortalama

s: Standart sapma

p: Önemlilik Değeri

SPSS: Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistik Program

I BÖLÜM

I. GİRİŞ

1.1 Problem

Motor gelişim, içten ve dıştan gelen süreçlerin etkileşiminin bir sonucu olarak yaşam boyu motor davranışta meydana gelen değişimleri inceleyen bir çalışma alanıdır (Gallahue, 1982). Büyük kas becerileri, gövde, kol ve bacak kasları gibi büyük kaslar tarafından oluşturulan beceriler olarak tanımlanır (Clark, 1994). Büyük kas becerilerin gelişimi, çoğunlukla vücudu bir yerden başka bir yere hareket ettirmede kullanılan lokomotor davranışlar ile nesnelere özellikle topları fırlatmayı ve yakalamayı içeren nesne kontrol becerileri ele alır.

Piaget (1952) kişinin bilişsel yapısının gelişiminde hareket gelişiminin önemli olduğunu vurgulayan ilk bilim adamlarından biridir. Çocuklar maksimum düzeyde bilişsel yeteneklerini geliştirmek için çevrelerini keşfetmek zorundadır. Erken dönemlerde çocuklar emekleme, sürünme, yürüme ve sıçrama gibi aktiviteler vasıtasıyla çevreleriyle ilişki kurarken fazla zaman harcarlar. Bu gelişim süreci çocuğun motor beceriyi öğrenmesi bakımından kritiktir. Gelişim psikologları bu başlangıç hareketlerinin daha ileri düzeydeki hareket becerilerini de kapsayan birçok ilgili alandaki hareketlerin gelişiminde bir kolaylaştırıcı olarak hizmet ettiğini bildirmiştir (Bertenthal ve Campos, 1990; Campos ve Bertenthal, 1991).

Burton (1998)' nun hareket beceri sınıflama sistemine göre, temel büyük kas beceriler, özelleşmiş ve daha karmaşık hareketler ile ilişiktir. Clark (1994), temel motor becerileri, ileri dönemdeki başarılı bir hareketin altında yatan "koordinasyonun temel taşları" olarak görmektedir. Edelman (1987)'nin çalışması çocukların hareket

esnasında, bir hareketin sonucu olarak üretilen duyusal geribildirim mekanizmasını kullanarak ve hareket aracılığıyla vücutlarını nasıl koordine ve kontrol etmeyi öğrendiklerini ortaya koymaktadır. Sık olarak tekrar edilen hareket kısımları, hareketin bölümlerini destekleyen daha güçlü sinirsel yollar üretir (Akt. Ulrich, 2000).

Deneyim çocukların hareket performanslarını etkileyen önemli faktörlerden birisidir. Bu fiziksel aktivite deneyimleri, çocukların hareket becerilerinde başarılı olmalarını sağlar. Bu başarının, çocuğun kendini yeterli hissetme ve benlik gelişiminde olumlu katkısının olduğu da bilinmektedir. Bunlardan başka çocuk, fiziksel aktivitelere katılarak yardımlaşma, işbirliği, sorumluluk alma, kurallara uyma gibi sosyal becerileri de kazanır (Sevimay Özer ve Özer, 2002).

İlköğretimin erken dönemlerinde, bir çocuğun motor performansı, yaştlarının çocuğa bakış açısından etkili ve önemli bir rol oynar (Gallahue ve Ozmun, 1998; Weise, 1987). Yaştlarına göre daha az bir beceriye sahip olan çocuk grup oyunlarına veya okul dışı faaliyetlere katılmada genellikle son seçilen kişi olacaktır. Bu durumda kesinlikle çocuğun kendi fiziksel ve ruhsal gelişimi üzerinde negatif bir etki oluşturacaktır (Ulrich, 2000).

Motor gelişimcilerin çoğu, bir çocuğun büyük kas becerilerinin yaşamının ilk sekiz yıllık bölümünde önemli bir derecede geliştiği konusunda hem fikirdirler (Clark, 1994; Gallahue ve Ozmun, 1998; Haywood, 1993; Payne ve Isaacs, 1999; Roberton, 1982; Williams, 1983).

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Niğde ili 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin temel motor becerilerine etki eden sosyo-ekonomik faktörleri incelemek ve bilimsel olarak ortaya koymaktır.

1.2.1 Alt Amaçlar

Yukarıdaki genel amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap verilmiştir;

1. Temel motor beceriler ile öğrencilerin babalarının öğrenim durumu arasında bir ilişki var mıdır?
2. Temel motor beceriler ile öğrencilerin annelerinin öğrenim durumu arasında bir ilişki var mıdır?
3. Temel motor beceriler ile öğrencilerin babalarının mesleği arasında bir ilişki var mıdır?
4. Temel motor beceriler ile öğrencilerin annelerinin mesleği arasında bir ilişki var mıdır?
5. Temel motor beceriler ile öğrencilerin aile geliri arasında bir ilişki var mıdır?
6. Temel motor beceriler ile öğrencilerin oturdukları konut tipi ve mülkiyeti durumu arasında bir ilişki var mıdır?
7. Temel motor beceriler ile öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyleri (SED) arasında bir ilişki var mıdır?

Bu çalışmada 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin temel motor becerilerine etki eden sosyo-ekonomik faktörler incelenecek, bilimsel veriler ışığında tartışılarak yorumlanacak ve bu doğrultuda getirilecek öneriler amaçlanmıştır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Fiziksel gelişim, psikomotor gelişim ile paralel gitmektedir ve birbirinden ayrı düşünülemez. Bir çocuğun çevresini tanıması ve çevresini yönetme becerisine kavuşma sürecinde ‘motor gelişimi’ son derece önemlidir. Bu süreçte, çocuğun bağımsızlığını tanınmasında ve yönetmesindeki rolü de göz ardı edilmemelidir. Bunun yanı sıra çevresine uyum sağlaması ve sosyal faaliyetlerde varlık göstermesi için de ‘psikomotor’ gelişim iyi anlaşılmalıdır. Psikomotor gelişimin sağlıklı olması, fiziksel gelişiminin yanı sıra zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine de önemli katkı sağlar. (MEGEB 2007)

Çocuğun motor gelişimini bilmek onun eğitiminde de önemlidir. Bu durum motor gelişimde önemli olan olgunlaşma ve öğrenme ile açıklanabilir. Çocuğun yeni bir şey öğrenmesi için yeterli olgunlukta olması gerekir. Bu noktada çocuğun eğitiminde de motor gelişim göz ardı edilemez (Tepeli 2007).

Yaşamın ilk yıllarındaki gelişme, gelecek yıllardaki gelişmenin temelini oluşturduğu için gelişim sürecinde bu dönem kritik dönem olarak kabul edilir. Bu nedenle, okulöncesi çağı çocuklarının gelişimsel özelliklerinin tanınması, büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla geliştirilen testler, çocukları tüm gelişim alanlarında değerlendirme olanağı vermektedir. Böylece, yaşına uygun gelişim düzeyinde bulunmayan çocukların erken tanınması ve gelişimin hızlı olduğu bu dönemde, uygun eğitimsel programlarla desteklenmeleri mümkün olur. Aksi halde, çocuğun daha sonraki yaşantısı, bu dönemden getirdiği yetersizliklerle devam ederek topluma uyumunda güçlüklerle karşılaşmasına neden olur (Tepeli 2007).

Geçerlilik ve güvenilirliği yapılmış “ BÜKBÖT”ile

-Çocukların sosyo ekonomik düzeyinden kaynaklanan büyük kas becerilerinin önemli bir eksikliği giderecek,

-Eğitmcilerin ve fizyoterapistlerin eline hem normal, hem de özürlü öğrencilerini programlı olarak değerlendirebilecekleri ve gelişimsel gereklilikleri erken tespit edebilecekleri,

-Çocukların her becerideki güçlü ve zayıf yönleri çok net belirlediği için Politikacılar, egzersiz uzmanları, eğitimciler, sağlık tanıtım stratejileri ve sosyal politika uzmanlarının öğrencilerinin zayıf yönlerine eğilmeleri ve geliştirmek için eğitim ve benzeri programlar hazırlayabilecekleri, bir materyal sağlanacağı düşünülmektedir.

1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibi olacaktır:

- Araştırma bulguları belirtilen örneklem grubuna katılan çocuklarla sınırlıdır.
- Araştırmada incelenen büyük kas becerileri, Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT)'nin ölçtüğü puanlar ile sınırlıdır.

1.5 Varsayımlar

- Çalışmaya katılan denekler evreni temsil edici nitelikte olduğu varsayılmıştır.
- Çalışmada kullanılan ölçme araç ve yöntemleri fiziksel ve motor gelişim düzeyini belirleme gücüne sahiptir.

1.6 Araştırmanın Konusu İle İlgili Tanımlar

Psikomotor Gelişim: Fiziki büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanmasıdır (İnan, 1996).

Sosyo-Ekonomik Düzey: Bireyin, toplumsal ve ekonomik yaşamı ile ilgili sahip olduğu ve onun bu alana yönelik durumunu yansıtan ya da nitelermeye olanak sağlayan özellikleridir. Ekonomik ihtiyaçları ve problemleri ile ilgili olan (Yılmaz 1995).

Motor Gelişim: Doğumdan ölüme kadar olan motor davranıştaki değişkenlik ve denge ile ilgili çalışma alanıdır (Haywood ve Getchell, 2002). Bireyin, organlarının işleyişini denetim altına almada gösterdiği becerikliliğin artmasıdır.

Motor Beceri: Belirlenen hedefi başarmak için vücudun koordinasyonunu sağlamayı veya kol ve bacağı kullanmayı gerektiren yetidir (Magill, 1998). Motor beceri, "deneyim ve öğrenmenin etkisi ile doğru olarak yapılan bir ya da bir grup hareket "olarak tanımlanmaktadır (Gallahue 1982).

Büyük Kas Beceri: Hareketin hedefini başarabilmek için büyük kas becerilerini kullanmayı gerektiren bir beceridir (Magill, 1998).

Temel Motor Beceriler: Çocukluk dönemde geliştirilmesi gereken temel, gözlenebilir davranış bölümleridir. Temel motor beceriler, lokomotor ve nesne kontrol becerilerini kapsamaktadır (Gallahue ve Ozmun, 1998).

Lokomotor Beceri: Lokomotor hareketler sürünme, emekleme, yürüme, koşma, sıçrama, sekme, hoplaya zıplaya yürüme, yuvarlanma gibi çocuğun bir yerden bir başka yere hareket etmesini kapsayan hareketleri içermektedir (Harrow, 1972).

Nesne Kontrol Beceri: Yakalama, fırlatma, tekmeleme, sektirme, çarpma ve çevirme gibi nesne ile ilgili becerileri kapsayan temel motor beceri kategorisidir (Gallahue ve Ozmun, 1998; Ulrich, 2000).

II. BÖLÜM

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Sosyo Ekonomik Kavramlarına Genel Bir Bakış

2.1.1 Sosyo ekonomi kavramının tanımı.

‘Sosyo-ekonomik’ kavramı içinde yer alan ‘sosyo’ terimi Türkçe’ ye Fransızca’dan girmiş kimi sözcüklerde bulunan ve yer aldığı sözcüklere toplumla ilgili anlamını veren bir ön ektir.(Püsküllüoğlu 1995: 1377). ‘sosyo’ terimi aynı zamanda, İnsan toplumu, birey-grup etkileşimi ilgili; insanların, toplumun üyeleri olarak refahını ilgilendiren; sosyal ihtiyaç ve problemlere yönelik. (Türker 1977: 24) Şeklinde tanımlanmaktadır. ‘Ekonomik’ terimi, ‘insanların yaşayabilmek için üretme ve ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü.’ (Eren 1988: 440) biçiminde tanımlamaktadır.

Bundan hareketle sosyo-ekonomik terimi ‘hem sosyal hemde ekonomik yönü olan.’ (Alaylıoğlu ve Oğuzkan 1968: 148) Bir kavram olarak nitelendirilebilir. Bir başka tanımda, ‘insanların toplumun üyeleri olarak sosyal ve ekonomik ihtiyaçları ve problemleri il ilgil olan.’ (Türker 1977: 24) şeklinde verilmektedir.

Buradaki tanımlara bakıldığında sosyo- ekonomik kavramın bireyin toplumsal ve ekonomik yapısı açısından kimlik niteliği taşıdığını görmekteyiz (Reisman 1973: 140-141) kısaca bireyin, toplumsal ve ekonomik yaşamı ile ilgili sahip olduğu onun bu alanlara yönelik durumunu yansıtan ya da nitelemeye olanak sağlayan özelliklere sosyo-ekonomik özellikler diyebiliriz (Yılmaz 1995: 55.)

Tamamen objektif ölçülere göre yapılan özellik tanımlamalarının sosyolojik analizde yetersiz kaldığının görülmesi üzerine, bazı araştırmacılar objektif temele dayanan modeller geliştirmişlerdir. (Reisman 1973: 171; Worsley 1970: 295-296.) Sosyo-ekonomik özelliklerin tanımlanmasında güçlük çekilmesi, bu özelliklerin neler olduğunu belirlemeyi engellemektedir. Burada araştırmacıların dikkat etmeleri gereken nokta objektif ve subjektif ölçüler arasındaki ilişkileri doğru analiz edebilmek ve bunların arasında bir denge kurabilmektedir. (Worsley 1970. 296).

Örneğin bir Biersted (1973: 468-473) aşağıdaki ölçüleri ileri sürmektedir.

- 1- Varlık, gelir
- 2- Aile, akrabalık
- 3- Konutun bulunduğu çevre
- 4- Bu konutta oturma süresi
- 5- Meslek
- 6- Eğitim Düzeyi
- 7- Din

Her ne kadar subjektif değerlendirmeler toplum yapısına toplum içindeki çeşitli sosyo-ekonomik tabakalara göre farklılık göstermekteysede, bir çok sosyal bilimcinin sosyo-ekonomik özellikleri belirlemede objektif ölçüler üzerinde bir ölçüde birleştikleri görülmektedir. (Eserperk 1981: 199) .

Kessler (1985: 131) ise bu özellikleri şu şekilde belirtmektedir. 'Aynı gelir aynı hayat koşulları; aynı hayat davranışı; aynı hayat görüşüne sahip olmak' sosyo-ekonomik özelliklerin neler oldukları konusunda tam bir görüş birliğinin olmadığını görmekteyiz. Her araştırmacı kendi araştırmasını niteliğine göre bir standart belirlemiştir. Bu çalışmada temel olarak kabul edilen sosyo –ekonomik özellikler şunlardır.

- 1- Eğitim düzeyi
- 2- Meslek
- 3- Gelir düzeyi

Yukarıda sıralanan bu özellikleri seçmemizin nedenini şu şekilde açıklayabiliriz;

1- Bu özellikler Biersted (1974. 468-473), Kessler(1985. 131) gibi sosyoloji alanındaki ünlü araştırmacılar tarafından kullanılan temel özelliklerdir.

2- Devlet istatistik enstitüsü tarafından yapılan genel nüfus sayımlarında (DİE 1984; DİE 1989; DİE 1993) bu özellikler 'nüfusu sosyal ve ekonomik nitelikleri' olarak belirlenmiştir.

2.1.2 Sosyo ekonomik özellikler (sosyal statüyü belirleyen faktörler)

Alt veya üst düzey sūtatū kendiliğinden meydana gelen belirleyici değildir. Toplumun kişiler için belirlediği değerlendirme derecesidir (Fichter 1994: 32). Fakat bu özellikler toplumdaki diğer kişiler için önemli olduğundan statū belirlemede bir faktör haline gelmektedir.

Daha öncede bahsettiğimiz gibi sosyal statūnün belirleyicileri araştırmacılara göre değişmektedir, bunun yanında sosyal statū toplumdan topluma da çeşitlilik göstermektedir. Burada, bu çalışma için temel olarak kabul edilen, sosyo-ekonomik özellikleri veya diğer bir deyişle sosyal bir statüyü belirleyen faktörler açıklanmaya çalışılacaktır.

2.1.2.1 Eğitim düzeyi

Kişilerin gördükleri eğitim toplumdan topluma farklılık göstermektedir. Bazı toplumlarda okuryazar olmak çok önemli bir faktördür. Bazı toplumlarda da iyi bir üniversite bitirmek sosyal statüyü önemli bir etken haline getirmektedir. Kişinin iyi bir eğitim alması toplumda sosyal statüsünü yükseltmektedir. (Kessler 1985: 133).

2.1.2.2 Meslek

Kişinin hizmet ettiği işlemsel yararlılık sosyal statünün önemli ölçütlerindedir. Kişi toplumda ne yaptığına göre derecelendirilmektedir. Bu ise yine başkalarının neyin yapılmasının iyi olduğuna ilişkin düşüncelerine dayanmaktadır. Ekonomik değerlerin önde geldiği bir toplumda kişi çok kazanç getiren bir mesleğe sahip olup olmaması temelinde değerlendirilecektir. (Fichter 1994: 33.) Her toplumda belirli mesleklere diğerlerinden daha fazla değer verilmektedir.

2.1.2.3 Gelir düzeyi

Statünün adeta evrensel bir ölçütü servettir. Sahip olunan şeyler statü için nesnel bir ölçüttür. Çünkü sayılabilirler ve derecelendirilebilirler (Fichter 198?: 32). Yukarı sınıflar (tüccarlar, sanayi mensupları, büyük arazi sahipleri olabilir) daima başkalarına göre daha zengindirler. Oysa aşağı sınıflar (tarım işlerinde çalışan işçiler, köylüler, fabrika işçileri) daima fakirdir. Orta sınıflar, her yerde mütavazi ve refah sahibi olmaktır. (Kessler 1985: 132).

Toplumlarda statü kaymaları da meydana gelmektedir. Yukarı sınıf fakirleşince aşağı sınıfa inmek, aşağı sınıf zenginleşince yukarı sınıfına geçmek durumundadır. Kişinin gelir düzeyi yaşam tarzını ve davranış biçimini de etkilemektedir. Giyim, yemek, çocuk eğitmek, hatta defin olunmak gibi hususlarda benzerlik gösterenler bir sınıf oluşturmaktadır. Örneğin, yukarı sınıf üyeleri tiyatrodan locaya otururlar, birinci mevkiye seyahat ederler, çocukları genellikle yüksek okula devam eder(Kessler 1985. 193). Sosyal ve kültürel hayatı en iyi şekilde devam ettirmektedirler. Fakat sınıflar farklılaştıkça ve alt düzeye indikçe hayat tarzı ve davranış biçimleri değişmektedir.

2.1.3 Sosyo ekonomik özellikleri puanlandırma ölçeği

Sosyo ekonomik durumu (SED) belirlemek için anket formundaki sorulardan baba ve annenin eğitim durumları ile meslekleri, oturdukları evin mülkiyet durumu,

aile tipi ve ailenin aylık geliri üzerinden puanlama yapılmıştır (Tablo 2.1.1). Buna göre; annenin eğitim durumu 2 puan, babanın eğitim durumu 2 puan, annenin mesleği 3 puan, babanın mesleği 3 puan, evin mülkiyeti 1 puan, aile tipi 1 puan ve gelir düzeyi 3 puan olmak üzere toplam 15 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Ailenin SED 0-5 puan arası “kötü”, 6-10 puan arası “orta” ve 11-15 puan arası “iyi” şeklinde sınıflandırılmıştır (Tablo 2.1.2).

Tablo 2.1.1 Çalışma grubunun sosyo ekonomik düzey (SED)’ini belirlemek için kullanılan özellikler ve puanlama

Özellik	Puan	Alperen’in Sosyo-Ekonomik Düzeyi	Puan
Eğitim durumu		Anne/Baba Eğitimi	
İlköğretim	0	İlköğretim	0
Orta Öğretim	1		
Üniversite ve Üzeri	2		
Meslek		Anne/Baba Meslek	
İşsiz/ev hanımı	0	Ev hanımı	0
İşçi	1	İşçi	1
Küçük ticari işletme sahibi	2		
İşadamı-İşkadını /memur/yönetici	3		
Ev Mülkiyeti		Ev Mülkiyeti	
Kira	0	Kira	0
Kendilerinin	1		
Aile Tipi		Aile Tipi	
Çekirdek	1	Çekirdek	1
Geniş	0		
Ailenin Aylık Gelir Düzeyi		Ailenin Aylık Gelir Düzeyi	
≤949 TL	0		0
950-3049 TL	1	950-3049 TL	1
3050-5000 TL	2		
5001≥ TL	3		
TOPLAM			3

Tablo 2.1.2 Ailenin sosyo-ekonomi düzeyi (SED) için tanımlayıcı oranlar

Puan Aralığı	Tanımlayıcı Sınıflar	SED Durumu
0-5	Kötü	Alt
6-10	Orta	Orta
11-15	İyi	Üst

Tablo 2.1.2 SED puanı incelendiğinde Alperenin adlı öğrencinin sosyo ekonomik düzeyi değerlendirildiğinde SED tanımlayıcı oranlara göre ailesinin sosyo ekonomik durumu düşük olduğu görülmektedir. Alperenin bükböt puanı ve iki alt test puanı ile ailesinin sosyo ekonomik düzeyi incelendiğinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur

2.1.4 Ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin çocuğun gelişimine etkisi

Çocuk yetiştirme biçimleri, değer sistemleri ve davranış kalıpları kültürlere göre farklılık gösterdiği gibi sosyal sınıflara göre de farklılık göstermektedir. (MEB 1995: 5)

Yapılan çalışmalarda alt sosyo-ekonomik ailelerin orta sosyo-ekonomik düzey çocuklara göre çocuk yetiştirmede daha cezalandırıcı oldukları ve katı disiplin yöntemleri kullandıkları, otoriteye ve itaate daha çok önem verdikleri saptanmıştır. (Bilir ve diğerleri 1990: 2; Gürkaynak 1980: 85; shaffer 1985. 622).

Hastalıklar ve yetersiz çevre koşullarının psiko-motor gelişimin gecikmesine neden olduğu ileri sürülmektedir. Çocuğun ihtiyaçlarına uygun olmayan yetersiz çevre, çocuğa hareket kontrolü kazanması için gerekli deneyimleri sağlamada çok az fırsat sağlamaktadır. Çocuğa deneyim kazanmada fırsat sağlanamaması ve çocuğu deneyimlere teşvik eden materyallerin eksikliği becerilerin gelişimini etkilemektedir(Hurlock 1964; 201).

Alt sosyo-ekonomik düzey ailelerin çocuklarında yapılan çalışmalarda çocuklarda sözcük dağarcıklarının ve kavram geliştirmelerinin, orta sosyo-ekonomik düzeyli ailelerin çocuklarına nazaran daha düşük seviyede olduğu ve sosyo-ekonomik düzeyle zihinsel gelişim arasında sıkı bir bağ olduğu ortaya konmuştur.(Charlesworth 1987: 101).

Alt sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların, orta sosyo-ekonomik düzeydeki çocuklara göre okul başarılarının düşük olmasının nedenlerinden birisi de okula başlamadan önce pek çok bilişsel beceriyi kazanmamış olmaları ve okula hazırlanmamış olmalarıdır(MEB 1995: 5).

Orta sınıf ailelerde akademik başarı ödüllendirilmekte, teşvik edilmekte, ayrıca bilişsel ve zihinsel alanlardaki başarı güdülenmektedir. Alt sosyo-ekonomik düzeyde ise okula otoriter bir kurum olarak bakılmakta, katı kurallara ve düzene uymaya çok önem verilmektedir. Orta sosyo-ekonomik düzeydekiler ise okulun bilişsel ve öğretici işlevini vurgulamakta ayrıca okul kuralları hakkında çocuklarına bilgi vermektedir(Mussen ve diğerleri 1979: 406).

2.1.4.1 Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun bedensel gelişimi üzerindeki etkileri

Çocuk gelişimcileri ve psikologlar farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki çocukların gelişimlerini incelerken özellikle alt sosyo-ekonomik düzey üzerinde durmuşlardır. Bu ailelerde yetersiz beslenme ve çevre koşulları, hastalıklara yakalanma, doğum öncesi ve doğum sonrası bakım yetersizliği çocukların bedensel gelişimini etkilemektedir (Ricciuti 1977. 157).

Bir çok araştırmada beslenmenin ilk yıllarda çocuğun gelişimi üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Yetersiz beslenen çocuklardaki olumsuz etkilerin telafi edilemeyeceği belirlenmiştir. Beslenme koşulları boy, ağırlık ve zeka puanı ile ilişkisini inceleyen araştırmalarda boy ile zeka puanı arasında önemli bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca boy uzunluğunun sosyo-ekonomik düzeye göre farklılaştığı saptanmıştır (Charlesworth 1987: 170; Ricciuti 1977: 160-161).

Sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe çocuğun boy uzunluğunun ailenin eğitimi, gelir düzeyi ve sosyo-ekonomik düzeyi belirleyen diğer özelliklere göre farklılaştığı yapılan araştırmalarla saptanmıştır(Ricciuti 1977: 162).

2.1.4.2 Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun bilişsel gelişimi üzerindeki etkileri

Sosyo-ekonomik düzeyi bilişsel gelişim üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalarda çoğunlukla ev ortamının etkili olduğu üzerinde durulmuştur. Yapılan çalışmalar bilişsel gelişimini tamamlamış çocukların annelerinin çocukları ile ilgilendiklerini çocuklarını yaşlarına uygun ortam ve oyuncak sağladıklarını ve ayrıca duyarlı ve ceza vermeyen kişiler olduklarını göstermektedir (Shaffer 1985; 402).

Bir başka araştırmada üst sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerinin ev ortamı bilişsel gelişimin yeterliliğine etkisi olduğu saptanmıştır. Ayrıca bu ailelerin çocukları ile daha sık konuştuğu ilginç etkinliklere yönelttiği ve öğrenme çabalarına teşvik ettikleri belirlenmiştir(Anselmos 1987; 293-295).

Çocukların bilişsel gelişimini etkileyen sebeplerden biriside yetersiz beslenmedir. Yapılan çalışmalarda beslenmenin zihinsel etkinlikleri ve öğrenme becerilerini etkilediği ortaya konmuştur. Bundan dolayı alt sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların düşük zeka puanları yetersiz beslenmeye de bağlanmaktadır. Yetersiz beslenme enfeksiyon riskini arttırmakta, bağışıklık sistemini etkilemekte böylece hastalıklar çocuğun bilgi edinmesini ve çevreye tepki göstermesini ve zihinsel gelişimini etkilemektedir. Beslenme bozukluğu sinir sisteminde hasarlara neden olmaktadır(Birch 1980: 171-174).

2.1.4.3 Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun sosyal gelişimi üzerindeki etkileri.

Bebekliğin başından üç yaşın sonuna kadar çocuk, sosyal gelişimin önemli yapı taşları olan temel güven, özellikle sosyal yeterlilik benlik saygısını geliştirmektedir. Anne-baba ile çocuğun güven verici bir ilişki yaşaması, anne-babanın çocuğu çevreyi araştırması için teşvik etmesi çocuğun sosyal yönden gelişmesine neden olmaktadır(Seifert 1987: 288).

Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun sosyal gelişimi üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalarda alt sosyo-ekonomik düzeydeki annelerin genellikle daha çok çocukları olduğundan ve sosyal güvenceleri olmadığından, yüksek sosyo-ekonomik düzey annelerine göre çocukları ile daha az vakit geçirdikleri, çevreyi keşfetme ve oyun oynamaya daha az zaman ayırdıkları, çocuklarının olgunlaşmaya bağlı başarılarını daha az ödüllendirdikleri görülmektedir (Collard 1980; 131). Çocuğun bu dönemde bu tür deneyimleri yaşaması çevresi ile etkileşimini, arkadaş ilişkilerini, anne baba ile ilişkisini etkilemektedir. Ayrıca erken dönemlerdeki sosyal deneyimsizlik uygun olmayan anne baba davranışları çocuğun okul başarısını ve sosyal uyumunu etkilemektedir (Ogbu 1988: 250).

2.1.4.4 Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun dil gelişimi üzerindeki etkileri.

Anne babanın çocuk ile konuşması, soru sorarak, istekte bulunarak çocukları sözel tepki vermeye teşvik etmeleri çocukları dil gelişimini olumlu ölçüde etkilemektedir(Shaffer 1985: 316). Sosyo ekonomik düzeye göre yapılan çalışmalarda üst sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarına daha çok sözel tepkiler verdikleri ve sözel becerileri teşvik etmek için özel teknikler kullandıkları saptanmıştır (Gardner 1982. 329). Bu ailelerin çocuklarının okul öncesi dönemde daha uzun cümlelerle konuştukları harf ve sayıları daha çok tanıdıkları belirlenmiştir(Shaffer 1985. 316).

Alt sosyo-ekonomik düzeydeki eilelerin çocuklarının ise sınırlı bir dille, kısa, basit, kolay anlaşılabilen cümlelerle konuştukları saptanmıştır(Mussen ve diğerleri 1979: 125).

Üst sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarının ise sözcük dağarcığı, cümle yapısı, ses ayırımı açısından daha ileri, düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bu çocukların daha erken aylarda konuştukları saptanmıştır(Brown 1965: 249; Mussen ve diğerleri 1979: 224; Seifert 1987: 374).

Alt ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların dil gelişimindeki farklılığın nedeni öğrenme fırsatlarına bağlanmaktadır. Kitaplar ile sağlanan dil gelişimi çocukla

konusulması, şarkı, şiir ve tekerlemelerin öğretilmesi, sesleri araştırması için fırsat verilmesi dil gelişimini olumlu yönden etkilemektedir.(Charlesworth 1987: 309).

2.1.4.5 Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun duygusal gelişim üzerindeki etkileri

Çocuğun duygusal gelişiminde bir takım faktörler etkili olmaktadır. Çocuğun korkularını, öfkesini, endişesini veya kıskançlığını etkileyen faktörlerin başında ailenin sosyo-ekonomik yapısı gelmektedir. Aile içindeki duygusal etkileşim, çocuğun heyecan dünyasını doğrudan etkilemektedir(Yavuzer 1992: 100-106).

Alt sosyo-ekonomik düzeydeki eileler çocuk yetiştirmede daha çok fiziksel ceza ve katı disiplin yöntemleri uygulamaktadırlar. Çocuk yetiştirmede fiziksel cezalar, çocuğun isteklerini reddetme, sevgi yersizliği, tutarsız cezalandırma yöntemleri ise çocukta saldırgan davranışlar gelişmesine neden olmaktadır. Bu tür kötü uyarımların devamında ise çocukta davranış uyum bozuklukları görülmektedir(Yavuzer 1992: 107).

Alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin ekonomik koşullarının yetersizliği, ailenin kendine olan güven eksikliği, kendilerini güçsüz hissetmelerine neden olabilmektedir. Ailenin bu duyguları, aynı ortamda yetişen çocukları da etkilemektedir. Çocukların kendine olan güveni azalmakta ve pasif bir tutum içine girmektedirler. Bunun yanında yüksek sosyo-ekonomik aileler çocuklarına karşı beklenti içerisinde. Anne-baba çocuklarını psikolojik yönden desteklemekte ve bağımsızlığa teşvik etmektedir(Gardner 1982: 328).

2.1.4.6 Sosyo-ekonomik düzeyin çocuğun motor gelişimi üzerindeki etkileri.

Çocuğun motor gelişimini olgunlaşma ve hormonlar gibi birçok biyolojik faktör etkilemektedir. Ayrıca iyi beslenme, sağlık koşulları, çocuğun büyüme ve gelişimini sağlamaktadır. Bunun yanında çocuğa uzanma, kavrama, oturma, ayakta

durma ve yürüme becerilerini geliştirmek için fırsatlar sağlanması gerekmektedir. Alt sosyo-ekonomik düzeylerdeki aileler beslenme ve sağlık koşullarını yerine getiremediklerinden dolayı bu ailelerin çocuklarının motor gelişimi gecikmektedir (Shaffer 1985: 196). Ayrıca ailelerin eğitim düzeyinin alt düzeyde olması da motor gelişimini etkilemektedir.

Yetersiz bir eğitim ve oyun ortamına sahip olan çocukların kas kontrolü ve motor kontrolü gelişmemektedir. Çocuğun motor kontrolünü kazanması için ihtiyacı olan deneyimleri edinmesi gerekmektedir. Deneyim kazanması için çocuğa fırsat tanınması, deneyime teşvik eden materyallerin verilmesi gerekmektedir(Hurlock 1964: 210; Seifert 1987: 201). Bu nedenle sosyo-ekonomik faktörler motor gelişimde önemli faktör olarak görülmektedir.

Çocukların içerisinde yaşadıkları en yakın çevre aileleridir. Ailenin çocuğa karşı tutumu, kültürel ve sosyoekonomik düzeyi de motor gelişim üzerinde etkilidir. Hoşgörülü bir tutum çocuğun araştırıcılığını ve bağımsızlığını destekleyerek fiziksel etkinliklere katılma fırsatını sağlar. Aşırı koruyucu ve otoriter tutumlar ise çocuğun hareketlerini kısıtlayarak becerilerini geliştirme fırsatını vermemektedir. Araştırmacılar hoşgörülü tutum sergileyen ailede büyüyen çocukların motor performanslarının, otoriter ortamda büyüyen çocuklardan daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir (Gallahue 1982). Ailesi tarafından duygusal yönden ihmal ve istismar edilen çocuklarda gelişim geriliğinin olduğu da belirtilmektedir (Gökmen vd 1995).

2.2 Gelişimle İlgili Temel Kavramlar

Çocukluk süreci, 18. yüzyıldan itibaren yaşamın farklı ve özel bir bölümü olarak algılanmaya başlamıştır. 19. yüzyılda eğitimciler ve ahlakçılar çocuklara kendilerini ifade etme olanağı verilirse sağlıklı büyüme göstereceklerini, davranışlarında sosyal sorumluluk taşıyabileceklerini ileri sürerek, çocuk gelişimi ve davranışlarının yönlendirilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Günümüze kadar süregelen gelişmeler, çocuklara özgü bir dünya yaratmıştır. Çocukların bu ayrı dünyasında, onların gereksinimlerine, ilgilerine ve yeteneklerine göre hazırlanan etkinlikler, okullar, kitaplar, alış-veriş merkezleri, yiyecekler gibi birçok şey yer

almaktadır. Anne, baba ve eğitimciler, çocuklara karşı ilk ve orta çağın aksine daha “empatik” oldular. Çocukların duygusallaştırılması olarak nitelendirilebilecek bu eğilim, 20. yüzyılı gerçek bir çocuk yüzyılı yapmıştır (Muratlı, 2003: 2).

Gelişim, organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, zihinsel, dil, duygusal, sosyal yönden, belli koşulları olan en son aşamasına ulaşıncaya kadar sürekli ilerleme kaydeden değişimdir. Gelişim bir süreçtir. Olgunlaşma ve öğrenme olmadan gelişim sağlanamaz (Senemoğlu, 2004: 3). Canlının bütün yaşamı boyunca geçirdiği ileriye ve geriye yön elik bütün değişiklikleri kapsar (Binbaşoğlu, 1992: 28). Gelişme ve gelişim kavramları da birbirleriyle ilişkili olmalarına rağmen anlamları farklıdır. Gelişim bir süreç olmasına karşın, gelişme bu sürecin bir ürünüdür (Uzman ve Ersanlı, 2007: 46).

Gelişim araştırmalarına baktığımızda, uzun yıllar çocuk, yetişkinin minyatürü olarak algılanmıştır. Farklılığın sadece fiziksel özelliklerden kaynaklandığı görüşü benimsenmiş ve gelişim aşamalarından bahsedilmemiştir. Daha sonra çocuğun kendine özgü olduğu, yetişkinin minyatürü olmadığı ancak yetiştirme ve eğitim ile yetişkin gibi davranacağı savunulmuştur (Yeşilyaprak, 2006: 31).

İlk çocuktaki az hareket ve çok oturma kasların gelişmesinin bir yoludur. Ama kaslardaki asıl gelişme egzersiz ve kalıtım ile oluşur. Bu yıllarda çocuklar kapasitelerinin iki misli güce sahiptirler. Kas hücrelerinin sayısının çok fazla olmasının yüzünden erkekler genellikle kızlardan daha güçlüdür (Santrock, 1988: 347).

Öğrenme, tekrar ya da yaşantı yoluyla organizmanın davranışlarında meydana gelen oldukça kalıcı/sürekli değişiklikler olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte öğrenme, bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda oluşmaktadır (Bacanlı 1999, Senemoğlu 2002).

Bireyin fizik yapısında zamana bağlı olarak meydana gelen nicelik boyutundaki değişiklikler olarak tanımlanan büyüme, yaşla meydana gelen yapısal değişiklikleri kapsamaktadır. Doğum öncesi dönemde hücre çoğalması ve doğum

sonrasında da aylara ve yıllara göre fizik yapıda meydana gelen değişiklikler büyümenin sonucudur (Payne and Isaacs 1991, Santrock 1997).

Olgunlaşma kavramı birçok araştırmacı tarafından tanımlanmıştır. Organizmada var olan türe özgü yetilerin ortaya çıkışı, büyüyen organizmanın kendinden beklenen işlevleri yerine getirebilecek fizyolojik güce ulaşması, hastalık, sakatlık; öğrenme ve diğer yaşantılardan ziyade yaşlanma sürecinin sonucu olarak vücutta veya davranışta görülen gelişimsel değişiklikler olarak tanımlanan olgunlaşma, yaşla birlikte meydana gelen niteliksel fonksiyonel değişiklikler bütünüdür. Olgunlaşmanın gelişimin sırasını belirlediğini vurgulayan araştırmacılar biyolojik açıdan bakıldığında olgunlaşmanın öncelikle doğuştan olduğuna ve dış etkenlere karşı dirençli olduğuna dikkat çekmişlerdir (Gallahue 1982, Payne and Isaacs 1991, Yörükoğlu 1996, Shaffer 1999, Yeşilyaprak 2002).

Öğrenme, tekrar ya da yaşantı yoluyla organizmanın davranışlarında meydana gelen oldukça kalıcı/sürekli değişiklikler olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte öğrenme, bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda oluşmaktadır (Bacanlı 1999, Senemoğlu 2002).

Olgunlaşma ve öğrenme sonucu kişinin belli davranışları yapabilecek düzeye gelmesi şeklinde tanımlanan hazır bulunuşluk, biyolojik olgunlaşmanın yanı sıra, öğrenmeyi gerçekleştirmek ve desteklemek için uygun şekilde düzenlenmiş çevresel faktörleri de içermektedir (Gallahue 1982).

Kritik dönem, belirli bir zaman diliminde, belirgin bazı özelliklerin ön planda olduğu ve bu özelliklerin uyarılmasının önemli olduğu bir dönemdir. Yaşa ve kazanılacak beceriye göre değişik öğrenme durumları için farklı kritik dönemler vardır. Her bir kritik dönem bir önceki evreye göre daha üst düzey bir öğrenmeye hazırlık aşamasıdır. Uyarıcıların en güçlü etkiyi yaratacağı dönem olan kritik dönemde, öğrenmenin gerçekleşmesi önemlidir. Kritik dönem atlatıldıktan sonra, uyarıcılarla karşılaşma etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesine olanak vermemektedir (Yeşilyaprak 2002). Bütün bunların sonucunda büyüme, gelişme, olgunlaşma, öğrenme, hazır bulunuşluk ve kritik dönem kavramları gelişim sürecinin anlaşılmasında etkili kavramlar olduğun söylenebilir

2.3 Motor Gelişim

Motor kavramı tek başına kullanıldığında hareketi etkileyen biyolojik ve mekanik faktörler anlamına gelmektedir. Motor gelişim ile ilgili olarak birçok tanım yapılmıştır. Fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı olarak hareketlilik kazanması şeklinde tanımlanan motor gelişim; özünde hareket olan becerilerin kazanılmasını içeren ve doğum öncesi dönemde başlayıp, ömür boyu devam eden bir süreçtir (Güven 1979). Bireyin, organlarının işleyişini denetim altına almada gösterdiği becerikliliğin artması şeklinde de tanımlanmaktadır (Gökmen vd 1995).

Motor gelişim; yaşam boyunca olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimi sonucu gözlenebilir hareketlerle ortaya çıkan motor kontrol ve motor davranışlardaki ilerleyen değişimlerdir. İzole edilmiş tek bir görevdeki değişimler motor kontrolü ifade ederken, motor performansla ilgili öğrenme ve kalıtım süreçleri motor davranışları meydana getirmektedir. Motor gelişim, temelde kendisini harekete ilişkin davranışlardaki değişim yoluyla ortaya koymaktadır. Çocukların hareketlerinde biyolojik ve çevresel faktörlerin etkisiyle ortaya çıkan farklılıkları, süreç ve ürünlerdeki değişimleri gözleyerek anlamak mümkün olabilmektedir (Gallahue 1982).

Çocukların motor davranışlarının gelişimi çok basit reflekslerle başlayan ve üst düzeyde koordine edilmiş motor becerilerle sonuçlanan bir süreci takip etmektedir. Çocukların hareket gelişimi refleksler, duruşa ait hareketler, yürüme, koşma ve atlama gibi beceriler şeklinde olmaktadır. Tüm çocukların motor gelişimi, baştan ayağa ve merkezden dışa olacak şekilde bir sıra izlemektedir. Sinir sistemi ve kasların gelişimi motor becerilerin kazanılması için gerekli temeli hazırlamaktadır (Zaichowsky and Martinek 1980). Motor gelişimi anlamada hareket, performans, beceri, yetenek, motor öğrenme kavramlarının bilinmesinde yarar vardır.

Hareket, vücudun herhangi bir parçasındaki ya da tüm vücudun pozisyonundaki değişimdir. Performans ise, yapılan bir hareketi ya da hareketin sonucunu belirtmek için kullanılır. Performans hareketin ölçülebilen bir özelliğidir ve genellikle süre ya da mesafe olarak belirtilir. Örneğin sabit uzun atlamada performans mesafe, koşu da ise süre olarak belirtilir (Özer ve Özer 2000)

Beceri bir amaca ulaşmak için istemli, düzgün vücut ve organ hareketini gerektiren görevi veya eylemi gerçekleştirmeyi içerir. Böyle bir eylemi gerçekleştirmek de öğrenmeyi gerektirir. Beceri deyiminin kullanımı bazen de performansın niteliksel açıklamasıdır. Beceri kelimesi performansın niteliğini tayin ederken tipik olarak bireyin görevini, amacını nasıl başardığını açıklar. Motor beceri ise deneyim ve öğrenmenin etkisi ile doğru olarak yapılan bir ya da bir grup harekettir. Bir bireyin motor beceri için ulaşacağı başarının seviyesi yapılan beceri ile ilişkili yeteneklerin bireyde nasıl karakterize edildiğine bağlıdır.

Yetenek ise motor beceri veya görevlerin bir çeşidinin performansı ile ilişkili bireyin genel kapasitesi olarak tanımlanır (Gallahue 1982, Magill 1991).

Motor öğrenme, deneyim ile bir hareketin öğrenilmesine bağlı olarak performansta meydana gelen ilerlemeyi ifade eder. Motor öğrenme teriminin kullanılması için, performansın, öğrenmenin bir sonucu olarak ilerlemesi gerekir. Hareket modeli ise bir hareketin yapılmasında ya da performansın ortaya konmasında gerekli olan nörolojik süreçlerin dıştan gözlenebilir niteliğini ifade eder (Özer ve Özer 2000).

2.4 Motor Gelişimi Etkileyen Faktörler

Gelişim çevresel ve kalıtsal etmenler tarafından yaşamın her döneminde etkilenmektedir. İlk çocukluktan yetişkinliğe kadar motor gelişimde çeşitli etmenlerin rol oynadığı görülmüştür. Kuvvet, hız ve anatomik yapının dışında ilgi, güven ve cesaret gibi durumlar da önemli olmaktadır. Çocukların motor eylemleri ile yetenekleri arasındaki ilişkilere rastlanmamıştır (Jersild 1979).

Kalıtım: Her çocuğun büyüme örneği, büyüme oranın, boyunun maksimum düzeye ulaşma zamanı ve hızı, kemik ve cinsiyet yönünden olgunlaşması genler tarafından belirlenmektedir. Kalıtım gerekli becerilerin kazanılması için temeli hazırlar. Piaget hareketin zekanın bir ürünü olduğunu belirterek çocuğun yaşamının ilk iki yılındaki zihinsel gelişiminde duyu-motor deneyimlerin önemli rol oynadığına dikkat çekmektedir (Müniroğlu 1995, İnan 2003).

Irk: Çeşitli ırklarda ve toplumlardaki çocukların motor gelişimlerinde bazı farklılıklar olduğu bilinmektedir. Yeni doğmuş siyah ırk bebeklerinin merkezi sinir sistemleri büyük ölçüde olgunlaşmıştır. Merkezi sinir sisteminin erken olgunlaşması motor becerilerinin kazanılma hızını arttırmaktadır. Fötal dönemde siyah ırk bebeklerinin kemikleşme yoğunlaşması beyaz bebeklerden daha önce meydana gelmektedir. Ayrıca, siyah ırk çocuklarının kollarının uzun olması, gövdelerinin de kısa olması gibi antropometrik farklılıklar denge, koşu, uzağa atlama, fırlatma ve çeviklik gibi becerilerde başarılı olmalarını sağlamaktadır (Sevimay 1986).

Sosyo-ekonomik düzey: Yapılan çalışmalar ailenin sosyoekonomik düzeyi ile çocukların motor performansları arasında bir ilişkinin olmadığını gösterse de farklı sosyoekonomik düzeyden gelen çocukların motor performansları arasındaki farklılıkları ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır (İnan 2003). Sosyoekonomik düzeyin alt basamakları olan zeka uyarıcıları ve beslenme alışkanlıkları dolaylı olarak çocukların motor performans sonuçları üzerinde etkili olmaktadır.

Zeka: Yapılan araştırmalarda çocukların zeka ve motor gelişimleri arasında önemli ilişkilerin olduğu gözlenmiş ve ilişkilerin on beşinci aydan sonra gittikçe azaldığı ve zekanın motor gelişimin üzerinde yaşla birlikte azalan bir eğri gösterdiği saptanmıştır. Hareket öğrenmede zihinsel ve algısal süreçlerin, performans seviyesini belirleyen hareket hızı ve reaksiyon süresi gibi etmenler üzerinde etkili olduğu vurgulanmaktadır. Motor performansta zihinsel ve algısal süreç olarak uyarıcıya dikkat etme, uyarıcının duyular yolu ile algılanması ve depolanması gibi fonksiyonlar rol oynamaktadır (Jersild 1979, Sevimay 1986).

Cinsiyet: doğumdan itibaren kız ve erkek çocukların değişik gelişim göstermeleri temel motor özelliklerin gelişimini etkilemektedir (Sezen 1989). Büyüme ve gelişim süreci kız ve erkek çocuklarda farklılık göstermektedir. Erkek çocuklar doğumdan başlayarak kızlara göre daha iridirler. Bebekler üzerinde yapılan bir araştırma sonucunda, ilk dört ayda erkek bebeklerin yaşa göre ağırlıklarının ve ağırlık artışlarının daha fazla olduğu bulunmuştur. Buna karşın kızlarda gelişme daha erken olmaktadır. Doğum tartısı eş olan çocuklar arasında kız çocukların kas ve sinir olgunlaşması yönünden erkek çocuklardan daha olgun olduğu görülmektedir. Bu

durum biyolojik olarak, kız çocuklarının denge yeteneğinde erkek çocuklarından üstün olmalarını sağlamaktadır (Küçükkaya 1989, Köklük 1999).

Motor performanstaki cinsiyet farklılığını en iyi açıklayan özellik “sosyal ve kültürel farklılıklar ” dır. Örneğin, okul öncesi dönemde kızların tek ayak üzerinde sıçrama, erkeklerin de yan yana koşuda daha başarılı olmalarının nedeni, bu işlemleri daha fazla uygulamalarıdır. Ayrıca erkekler form ve mesafe olarak fırlatma testlerinde kızlardan daha başarılı olmaktadır. Kız ve erkek çocukların motor performans farklılığının sosyal ve kültürel nedenlerden ileri geldiği kabul edilirse, her iki cinsiyetteki çocuklara, tüm aktivitelere katılım ve eğitim için eşit fırsatlar verildiğinde ergenlik dönemine kadar cinsiyet farklılığının meydana gelmeyeceği belirtilmektedir (Çetin ve Güven 1999).

Okul döneminde, kız ve erkek çocuklar arasındaki farklılıklar oldukça artmaktadır. Sürat koşusu, atlama, fırlatma ve dengede erkeklerin performansı daha yüksektir. Güç testlerinde erkekler, esneklik ve ince motor becerilerde ise kızlar daha başarılıdır.

Ergenlik döneminde ise hormonal oksijen taşıma kapasitesindeki farklılıklardan dolayı erkek çocuklar güç ve dayanıklılık gerektiren işlemlerde daha başarılı olabilmektedirler (Özer ve Özer 2000).

Beslenme alışkanlıkları: Sağlıklı doğmuş bir bebeğin doğumdan sonra normal büyüme ve gelişmesi için en önemli etmenlerden biri de beslenmedir. Yapılan araştırmalar da anne sütü ile beslenen çocukların nöromotor gelişimlerinin daha iyi olduğu belirlenmiştir. Beslenme vücudun büyümesini ve normal olarak çalışmasını sağlar. Beslenme birinci derecede beden gelişimini etkiler. Çocuğun anne karnında başlayan beslenmesi doğumdan sonra bebeğin yaşamasında ve büyümesinde önemli derecede etkili olur. Bebeğin büyüme hızı beslenmesine bağlıdır. Yetersiz ve dengesiz beslenen bebekte ve çocukta yalnızca büyümede gecikme yaşanmayıp, zihinsel ve motor becerilerin gelişiminde de gecikmeler yaşanmaktadır. Yetersiz ve dengesiz beslenen çocukta oturma, yürüme gibi temel motor becerilerin kazanılması gecikmektedir. Yetersiz beslenmenin etkisi, ne zaman, ne kadar süre ile ve ne yoğunlukta olduğuna göre değişir. Beslenme söz konusu olduğunda ilk akla gelen

yetersiz beslenme olmasına karşın aşırı beslenme de aşırı kilo ve şişmanlığa neden olması nedeniyle tehlikelidir (Gökmen vd 1995, Çetin ve Güven 1999).

2.5 Motor Gelişim Alanları

Çocuğun günlük aktivitelerindeki hareket modelleri büyük ve küçük kas hareketleri olmak üzere iki grupta toplanmaktadır.

Büyük kas hareketleri: Büyük kas hareketleri başka bir deyişle kaba motor hareketler, geniş kasların kullanımını içerir. Büyük kas hareketleri lokomotor, lokomotor olmayan ve denge hareketleri olmak üzere üç grupta incelenir.

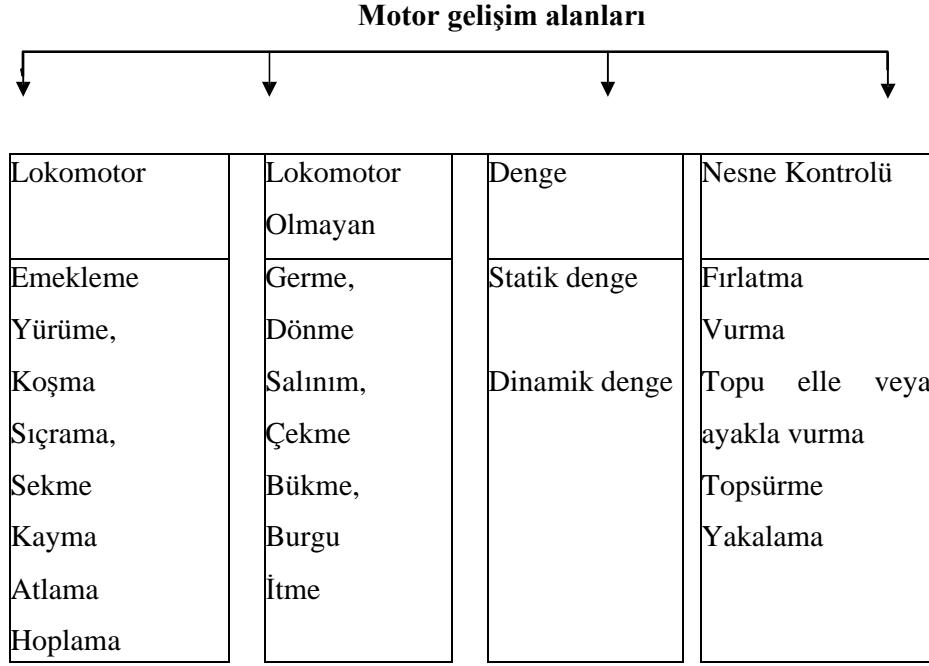
Lokomotor hareketler: Vücudun yer aldığı alanı değiştirme ve bir yerden bir yere hareket etmeyi içerir. Lokomotor hareketlerin her biri değişik şekillerde birleştirilerek yeni hareketlerin üretilmesinde kullanılır.

Lokomotor olmayan hareketler: Yer değiştirmeden yapılan geniş kasların kullanımını içeren hareketlerdir (Özer ve Özer 2000).

Denge: Belirli bir alan içinde bir hareketi sürdürmektedir. Denge hareketleri, aynı yerde bir pozisyonu korumayı kapsar. Denge aslında tüm hareketlerde önemli bir faktördür. Çocuk tüm hareketlerinde dengeyi sürdürme, kaybetme ve yeniden kazanma yeteneklerine sahiptir (Gallahue 1982).

Küçük kas hareketleri: Küçük kas hareketleri ise manipülatif beceri olarak tanımlanan eli ve ayağın kullanma becerilerini ve nesne kontrolü becerilerini kapsar. Kalem kullanma, piyano çalma, topu havada ya da yerde elle, raketle, sopa ile ya da ayakla kontrol altına alma gibi beceriler manipülatif becerilere, nesne kontrolüne örnek gösterilebilir. Merkezden dışa gelişim ilkesine göre, küçük kas hareketlerinin gelişimi büyük kas hareketlerinin gelişimini izlemektedir. Küçük kas hareketleri bir objeyi avuç içi ile kaba bir şekilde tutmadan, baş ve işaret parmağını birleştirerek ince bir şekilde tutma becerisinin kazanılmasına doğru ilerler (Özer ve Özer 2000).

Büyük ve küçük kas hareketleri motor gelişim alanlarını oluşturmaktadır. Motor gelişim alanları da Şekil 2.5.1’de gösterilmektedir.

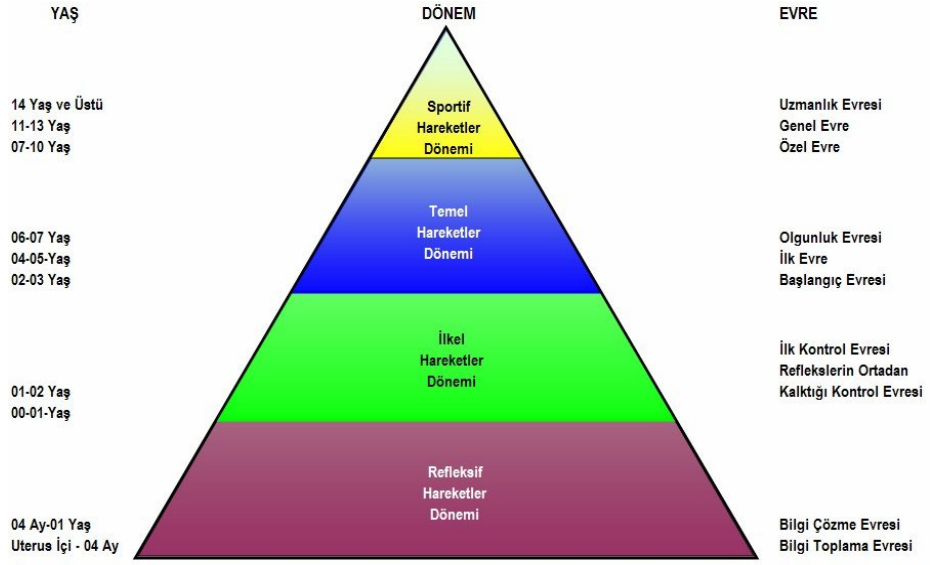

Şekil 2.5.1 Motor Gelişim Alanları (Özer ve Özer 2000)

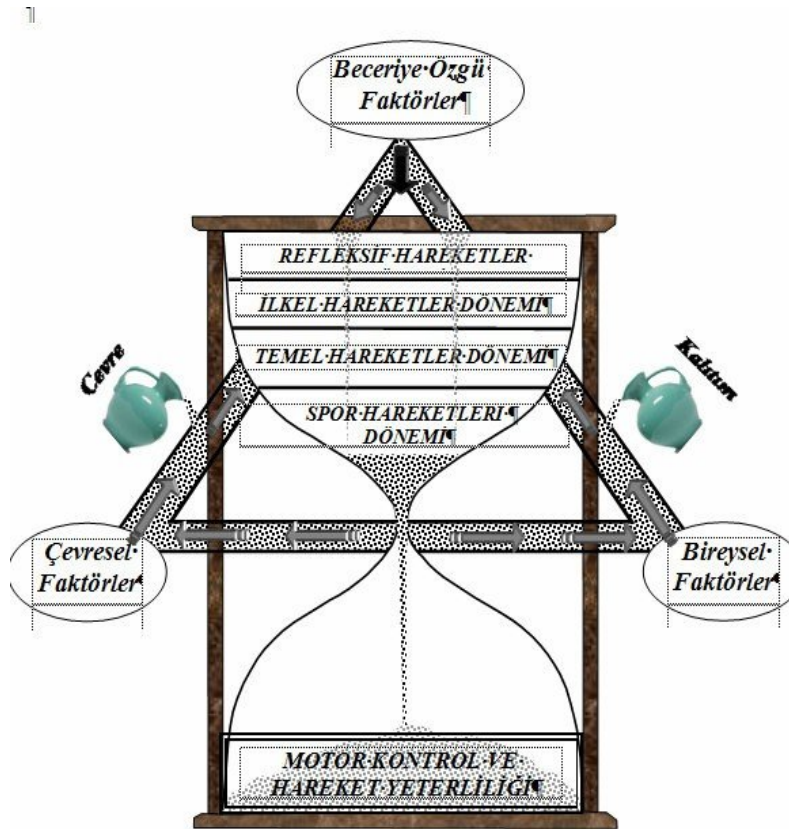
2.6 Motor Gelişim Dönemleri

İnsan hareket gelişimi, doğumdan çok önce başlar ve doğum sonrası değişik dönemlerde de farklı nitelik ve nicelikte gelişim gösterir (Muratlı, 1998). Normal gelişim gösteren her çocuğun takip ettiği motor gelişim dönemleri vardır ve kendine göre bir sıra takip eder. Fakat bu, bütün normal gelişim gösteren çocukların aynı motor gelişim aşamasında olması demek değildir.

Gallahue (1982) motor gelişimi çocukluk dönemi ile sınırlayarak incelemiş ve kuramını piramit modeli ile açıklamıştır. Şekil 2.6.1’de görüldüğü gibi her bir motor gelişim dönemi bir diğerinin üzerine kurulmaktadır.

Şekil 2.6.1 Gallahue'un Piramit Modeli

Şekil 2.6.2 Motor Gelişim Dönemlerine Ait Üçgen-Kum Saati Modeli
(Orijinal Versiyon; Gallahue Ve Diğ. 2011)

Gallahue ve arkadaşları daha sonraları motor gelişim kuramını genişletmiş ve 2011 yılında motor gelişim dönemlerini aynı şekilde koruyarak piramit modeli yerine “kum saati” modelini ortaya çıkartmıştır (Gallahue ve arkadaşları 2011).

Piramit modelinde sporla ilişkili hareketler dönemi; özel evre, genel evre ve uzmanlık evresini kapsamaktadır. Kum saati modelinde ise birçok benzerlikler olmasına karşın, bu evrelerin isimleri spor becerilerine geçiş evresi, spor becerilerini uygulama evresi ve yaşam boyu spor aktivitelerine katılım evresi olarak değiştirilmiştir.

Motor gelişimin refleks ve ilkel hareketler dönemi incelendiğinde kumun öncelikle kum saatine kalıtım şişesinden aktığı görülür. Yaşamın ilk beş yılı boyunca motor gelişimin sıralı ilerlemesi oldukça sabit ve değişmeye dirençlidir. Böylece motor gelişimin ilk iki evresinde gelişimin sırası önceden tahmin edilebilir. Örneğin dünyadaki tüm çocuklar ayağa kalkmadan önce nasıl oturacaklarını öğrenirler, yürümeden önce ayakta durmayı, koşmadan önce yürümeyi öğrenirler. Ancak küçük çocukların ilkel hareket yeteneklerini kazanma hızlarında önemli derecede değişkenlik mevcuttur.

Motor gelişimin kum saati modeli tek boyutlu değildir. İnsan davranışının bilişsel ve duyuşsal alanları tarafından da etkilenir. Gerçek kum saati ağırlığa, derinliğe ve genişliğe sahiptir ve üç boyutludur. Bir bireyin kum saatinin bir motor direk, bir duyuşsal direk, bir de bilişsel direk tarafından desteklendiği varsayılır. Böylece bilişsel, duyuşsal ve motor alanlar arasında üçlü bir etkileşim bulunmaktadır. Başka bir deyişle motor gelişim modeli, çeşitli duyuşsal ve bilişsel faktörler tarafından etkilenen ve bu faktörleri etkileyen bir modeldir (Gallahue and Ozmun 1998).

“Kum saati modeli”, motor gelişim sürecini anlamak için kum saatinin sembol olarak kullanıldığı bir yaklaşımdır. Bu modeli anlamak için bir kum saatini düşünmek ve kum saatinin içine yaşam maddesi yerleştirmek gerekir. Bu yaşam maddesi “kum”dur. Şekil 2.6.2’de görüldüğü gibi kum, kum saatine biri kalıtım şişesi, diğeri ise çevresel şişe olmak üzere iki ayrı şişeden içeri girer. Kalıtsal şişenin bir kapağı vardır. Genetik düzenin başlangıcında belirlenmiştir ve şişedeki kum miktarı sabittir.

Fakat çevresel şişenin kapağı yoktur. Buradan kum saatine ve şişeye dışarıdan kum ilave edilir. İki kum tulumbası hem çevre hem de kalıtımın gelişim sürecini etkilediğini belirtir. Kum her iki şişeden kum saatine girdiği için her ikisinin de nispi etkilerini tartışmak anlamsızdır. Kum saatinin gerçekte kalıtsal ya da çevresel kum ile dolup dolmadığı önemli değildir. Önemli olan kumun kum saatine bir şekilde girdiği ve bu yaşam maddesinin hem kalıtım, hem de çevrenin bir ürünü olduğudur (Gallahue and Ozmun 1998).

2.6.1 Refleks hareketler dönemi

Gelişen fetüsün ilk hareketleri refleksiftir. Bunlar vücudun isteksiz hareketleridir. Reflekslerin birçoğu sonradan ortaya çıkacak olan istekli hareketleri andırırlar ve postüral refleksler olarak isimlendirilirler. Örneğin, yakalama ve adım atma gibi (Muratlı, 1998).

2.6.2 İlkel hareketler dönemi(bilinçli hareketlere geçiş dönemi)

Bu dönemde, merkezi sinir sistemine gelişmesine paralel olarak önce baş ve gövde, sonra kol ve bacaklar üzerinde kontrol sağlanır. Bazı kaynaklar bu gelişimi yukardan aşağı ve içten dışa doğru gelişim ilkesi olarak açıklamaktadır(Gander, 1993, Başaran. 1994 vd.)

Merkezi sinir sisteminin gelişimi ile birlikte kaba motor beceriler için hazırlık tamamlanır. Yürüme becerisini; merdiven çıkma ve koşu becerilerinin kazanılması izler. Yaşamın ilk iki yılında kazanılan hareketler, ileriki yıllarda kazanılacak olan hareketlerin temelini oluşturur. Bu dönemde kazanılan hareketler, çok fazla kontrol gerektirir. Çocuk, önce motor mekanizmaları ve fonksiyonları birbirine bağlayamadığından tüm dikkatini hareketlerine verir. Örneğin, yeni yürümeye başlayan bir çocuğun yürürken konuştuğu ya da başka bir yöne baktığı görülmez. Ancak yürüme beceri düzeyi, yeterli hale gelince çocuk dikkatini hareketinden dışarıya yöneltebilir (Muratlı, 1998).

2.6.3 Temel hareketler dönemi

Yaşamın ikinci ve yedinci yılları arasındaki süreyi kaplar, temel becerilerin kazanıldığı dönemdir. Bu temel beceriler; denge, koşma, atlama, sıçrama, sekme, yakalama, fırlatma, topa ayakla vurma gibi hareketlerdir. Bu beceriler tüm çocuklarda bulunan ortak özellikler ve yaşam için gerekli beceriler olduğundan "Temel Beceriler" olarak adlandırılırlar (Muratlı, 1998).

Temel Motor Beceriler, ileri düzeydeki özelleşmiş-spor beceri için bir temel oluşturmaktadır. Temel motor beceriler, çocukların vücutlarını kontrol etmesine, çevrelerini maniple etmesine, daha karmaşık becerilerin oluşturulmasına, sporda yer alan hareket kalıpları ve diğer eğlenceli aktiviteleri icra etmeye yardımcı olmaktadır (Davis ve Burton, 1991; Payne ve Isaacs, 2002; Seefeldt, 1980). Saafeldt, temel motor becerilerdeki yetersizlik durumunda, çocukların kendilerini yeterli görmediklerinde ve bu sayede spor ve oyun aktivitelerine katılmada istekli olamayacaklarını belirtmektedir. Bu becerilerdeki zayıf performans fiziksel aktivitenin geleceğini tehlikeye sokar. Bu nedenle temel motor beceriler fiziksel eğitimin (NASPE, 1995) ve erken çocukluk yıllarının (NASPE,2002) ana konusu olmalıdır.

Temel motor beceri gelişimi, bir yere doğru vücudu hareket ettirme (lokomotor), yer çekimi gücüne karşı dengeyi koruyabilme (denge) ve bir nesneden güç alma veya verme (nesne kontrol) gibi becerileri kapsamaktadır (Gallahue ve Ozmun, 1998).

Temel motor beceri gelişimi, bir yere doğru vücudu hareket ettirme (lokomotor), yer çekimi gücüne karşı dengeyi koruyabilme (denge) ve bir nesneden güç alma veya verme (nesne kontrol) gibi becerileri kapsamaktadır (Gallahue ve Ozmun, 1998).

2.6.3.1 Temel lokomotor beceriler.

Lokomotor beceriler vücudu dik bir pozisyonda bir noktadan diğer bir noktaya yatay veya dikey yönde sürükleyen vücut hareketleridir. Yürüme, koşma, at yürüyüşü,

sekme, sıçrayarak atlama, yatay atlama, tek ayak üzerinde sıçrama, yana kayma gibi hareketler genellikle temel lokomotor beceriler olarak düşünülür. Bu hareket becerileri, çevremizi kontrol etmemiz ve spor, dans gibi eğlenceye dayalı aktiviteler katılabilmek için gereklidir (Tepeli 2007).

Lokomotor beceriler otomatik olarak gelişmezler. Birkaç temel lokomotor hareketin başlangıç noktasında genetik faktörün etkili olduğu düşünülmesine rağmen hareketin esas kısmı çevresel faktörlere bağlıdır. Çevresel faktörler içerisinde uygulama, cesaretlendirme ve eğitim gibi şartlar lokomotor hareketin olgunlaşmasında önemli rol oynamaktadır. Olgunlaşan bu motor becerilerin gelişimdeki başarısızlık, lokomotor beceri gelişiminin özelleşmiş-spor hareketler safhasında yapılması gerekli performans düzeylerinin elde edilmesinde büyük zorluklara neden olur (Tepeli 2007).

Çocukların genellikle 6 veya 7 yaş civarında çoğu temel lokomotor beceriyi olgunlaşmış düzeyde icra etmek için gelişimsel bir potansiyellerinin olduğu düşünülmesine rağmen bu durum söylenildiği gibi değildir. Birçok faktörden dolayı ilkokul çocukları sıklıkla olgunlaşmamış temel hareket kalıpları sergilerler. Genel bir kural olarak 1. sınıf ve okulöncesi dönemdeki çocuklar temel lokomotor beceri gelişimi ile ilgili bir eğitim programına tabi tutulur. Buna rağmen üst sınıflarda ki birçok çocuğun olgunlaşmamış düzeyde lokomotor beceri sergiledikleri tespit edilmektedir (Tepeli 2007).

Eğer lokomotor becerilere yönelik etkili bir plan yapılmak isteniyorsa öğrencilerin lokomotor gelişim evrelerini bilmek gerekir. Unutulmamalıdır ki beceri ardışıklığı beceri üzerine beceri inşasının bir sürecidir. Bu durum becerilerin içeriklerinin ve onların kapasanılacağı aktivitelerin dikkatli analizini gerektirir (Gallahue, 1996).

2.6.3.1.1 Yürüme

Bir çocuğun yürüme yeteneğini kazanması uzun bir gelişim serisinin tepe noktasına ulaşması demektir. Yürüebilmenin gerisindeki çalışma, çocuğun yalnız

başına ayakta durup yürüyebilmesinden çok önceki aylara kadar uzanır. Yürüme hareket bacaklarla değil, kol ve belden yukarı vücut kaslarıyla başlar (Jersild, 1974).

Yürümeye kadar çocuk genellikle şu aşamalardan geçer: (1) Sırayla çene, baş ve göğsü kaldırabilmeyi içeren duruş ve kontrolünü edinme. (2) Destekle oturma (3) Desteksiz (tek başına) oturma, (4) Sürünme (karnı yerden kaldırmadan tüm bedenle ilerlemeye çaba). (5) Emekleme ve destekle yürüme; (6) Bir yere tutunarak ayağa kalkma ve (7) Tek başına yürüme.

İlk yürümeye başladığında çocuk kollarını bedene yakın tutamaz. Daha çok yere paralel (bedenden uzak ve havada) bir görünümüdür. Bu duruşun nedenleri çocuğun daha tam dengesini sağlayamamış ve beden kısımlarının arasında tam eşgüdüm bulunmamasıdır. Fakat yürümedeki ustalığı, yeteneği arttıkça hem daha az enerji sarf etmeye, hem artık yürümek, “yürümek” olarak ilgisini çekmeye başlar (Fişek ve Yıldırım, 1993).

Bebekler bir eşyaya tutunarak ya da çekerek ayakta durabilme ortalama olarak 36-40. haftalar arasında gerçekleşir. Elleri ve dizleri üzerinde emekleme 40. hafta dolaylarında gerçekleşir. Çocuk tek başına 48. hafta dolaylarında ayağa kalkabilir, bir elinden tutulmak suretiyle 52. haftada yürüyebilir ve 13 aylıkken acemice yürümeye başlayabilir. 18 aylıkken yardım almaksızın yerdeki oyuncuğu çekebilir. 2 yaşına geldiğinde objeleri düşürmeden alabilir, kolaylıkla yürüyüp koşabilir (Yavuzer, 1994; Wechselberg ve Puyn, 1993).

Burnett ve Johnson bağımsız yürümeyi gerçekleştirmedeki ortalama yaşın 12.5 ay olduğunu belirtmişlerdir. Alt ve üst limit olarak bağımsız yürüme 9-17 aylar arasında gerçekleşmektedir. Bağımsız yürüme gerçekleştirildikten sonra çocuk hızlı bir şekilde orta ve olgun evrelere doğru ilerler. Bazı araştırmacılar olgun yürüme modelinin 4. ve 7. yıllar arasında bir yerde gerçekleştirildiğini bildirmektedirler (Mengütay, 1997).

2.6.3.1.2 Koşma

Koşu becerisinin hareket kısımları çocukluk döneminin ilk yıllarında başlar. Çocuk 18 aylık olduğunda koşabilmektedir fakat bu aşamada koşu becerisinde her iki ayağında zeminden kesildiği uçuş aşaması mevcut değildir. Koşudaki ilk hareketler hızlı bir yürüyüşü andırmaktadır. Koşu'nun olgunluğunu gösteren uçuş aşaması 2 ve 3 yaş döneminde görülür. Uygun bir cesaretlendirme, pratik ve eğitimle koşuya ait hareketin bütün kısımları 7 yaş ile birlikte kazanılmış olur (Gallahue, 1989).

Koşma, çocuğun yürüme becerisinde yeterli düzeye ulaşmasından sonra ortaya çıkan bir yerden bir yere gitme şekillerinden biridir. Çocuğun koşabilmesi için tek bacağı üzerinde herhangi bir desteğe gereksinim duymadan kendisini yukarı ve ileri doğru itecek yeterli bir güce sahip olması gerekir. Aynı zamanda, koşma sırasındaki hızlı hareketleri kontrol edebilmesi için de koordinasyon ve dengeye sahip olmalıdır. Gesell'e göre, bu yetenekler 18 ay civarında gelişmeye başlar. Bu yaşta vücudun ayaklardan destek almadığı faz yoktur. Topuk- ayak ucu süreci henüz kazanılmamıştır. Bu nedenle ilk koşu şekli, hızlı yürümeye benzer ve gerçek koşu olarak kabul edilmez. Ancak, iki yaşta en düşük standardı başarabilecek kadar koşabilirler (Gesell, 1940; Gesell, 1954).

Seefeld, Reuschlein ve Vogel, bir buçuk- sekiz yaş arasındaki yüz elli çocuğu koşu sırasında gözleyerek, koşunun gelişimsel aşamalarını saptamışlardır. Bu aşamalar aşağıda belirtilmiştir:

1. Aşama; Kollar omuz yüksekliğinde yana açılır. Diz çok az bükülür, ayak tabanı yere temas eder. Ayaklar zemine yakındır.

2. Aşama; Kollar bel yüksekliğindedir. Ayak tabanının tamamen yere temas etmesine rağmen, yere basma anı hareketlerle gerçekleştirilmektedir. Diz, daha fazla bükülmektedir.

3. Aşama; Kollar artık denge sağlamak amacıyla kullanılmaz. Kollar bükülerek ters dönüş hareketi yapar. Ayağın yerle teması, topuk parmak ucu şeklinde

olur. Sıçrama mesafesi artar, ayakların hareketi uyumlu hale gelir. Öndeki bacak 90 derecelik açı yapacak şekilde bükülür (Wickstrom, 1977; Plagenhoef, 1971).

3. Aşama; Ayak yere topuk-parmak ucu ile temas eder. Kolların hareketi ile bacak hareketlen birbirlerine zıt olacak şekilde düzenlenir. Dizin bükülmesi destek aşamasında hareketin gücünü artırır. Bacaklar sırayla kalçaya yaklaşacak şekilde bükülür (akt. Özer ve Özer; 2001).

2.6.3.1.3 At Yürüyüşü

At yürüyüşü, bir ayak önde diğer ayak onu takip edecek şekilde ve kollar bükük ve bel hizasında bedenden ayrı olacak şekilde harekete önderlik eden ayak üzerinde sekmeye karakterize bir beceridir. (Gallahue, 1989). At yürüyüşü becerisinin doğru hareket kısımları 4 yaşında ortaya çıkar ve 5 yaş ile birlikte de beceri olgunlaşmaktadır (Gutteridge, 1939; Williams, 1983).

2.6.3.1.4 Sekme

Bu becerinin temelini yürüme ve koşma hareketlerine dayanır. Ritmik bir şekilde tek ayak üzerinde sıçrama ve bir adım yürüme hareketlerinin sıra ile birleştirilmesini anlatır (Muratlı, 1998). Bu becerinin temeli, yürüme ve koşma hareketlerine dayanır. Olgun düzeyde bir sekme becerisinin gelişimi etkili bir koşmaya bağlıdır. Koşmayla benzerlik gösteren sekme becerisi durağan bir pozisyondan veya koşunun ön hareketinden kaynaklanır. Fakat bir sıçrayıştan bir sonraki sıçrayışa geçişteki kısa duraksama –çok mükemmel oluşturulan sıçramaların dışındakilerde- kolaylıkla fark edilebilir (Tepeli 2007).

Sekme daha büyük denge gelişimi gerektirdiğinden okulöncesi çocuklarında en geç kazanılan bir beceridir. Bu dönemde çocukların, her iki ayağı üzerinde ayrı ayrı sıçraması oldukça zor bir beceridir. Bu beceriyi, ancak altı yaş çocukları çok iyi bir şekilde başarırlar. Bununla birlikte nadiren dört ve beş yaş çocuklarının da bu beceriyi başardığı gözlenmiştir. Literatürde, kız çocuklarının bu beceriyi oyunlarında

oldukça sık kullandıkları ve bu nedenle erkek çocuklarından daha başarılı oldukları belirtilmektedir (Muratlı, 1998).

Sekme çocukların oyun ve eğlenceli aktivitelerde ayrıca beyzbol, futbol, basketbol gibi aktivitelerin içerisinde kullanılır. Sekme ve koşma hareketleri günlük ativiteler için temel hareketler olduğundan dolayı bu beceriler en iyi düzeyde gelişmelidir. Bu sürecin elde edilmesinde keşfe dayalı bir dizi aktivite faydalı olabilir. Hareket gelişmiş düzeyde icra edildiğinde bu beceriler oyun, spor dans gibi bir dizi aktivitede yer alabilir. Koşma ve sekmedeki uygulama, kişinin performans yeteneklerini değiştirmektedir. Koşma ve sekmedeki hız ve dayanıklılık aynı zamanda uygulama ile birlikte gelişmeye devam edecek ve çeşitli spor aktiviteler de bireyin bu hareketleri kullanımını mümkün kılacaktır (Gallahue, 1982;. Gallahue, 1996).

2.6.3.1.5 Sıçrayarak atlama

Sıçrayarak atlama, iki temel hareketin birleşiminden oluşan bir hareketi gerektirdiği için temel lokomotor becerilerin en zorudur ve en son gelişen beceridir (Gallahue, 1989; Haywood, 1993). Birçok çocuk 5 ile 7 yaş arasında bu beceriyi gerçekleştirebilmektedir (Guttridge, 1939; Hottinger, 1980; Robertson 1984).

Gesell Enstitüsü çocukların sıçrama becerisini 3 yaşında yapmaya yeltendiğini ve 5 yaşında da bu beceriyi gerçekleştirebildiğini bildirmektedir. Diğer çalışmalar ise sıçrayarak atlama becerisinin 4 ile 5 yaşları arasında yapılabildiğini göstermektedir (McCaskill 1938; Wellman, 1937).

Bir çocuk bir ayak üzerinde sıçrayabildiğinde sıçrayarak atlamayı da gerçekleştirebilmektedir (Robertson 1984). Sıçrama adım atmayla ilgili temel hareketler ile aynı ayak üzerinde sekmeyi kapsamaktadır (Haywood, 1993). Sıçrayarak atlamada, diğer ayağa doğru ağırlık transferi, bu becerinin kazanımı için önemli bir davranış kriteridir (Robertson 1984).

2.6.3.1.6 Yatay atlama

Yatay atlama, her iki ayaklardan güç alınarak vücudun öne doğru yukarı ve dışa gelecek şekilde sürüklenmesinden oluşan temel bir harekettir. Atlama geleneksel olarak dört aşama içermektedir. Bunlar hazırlık aşaması, havalanma, uçuş ve iniş aşamasıdır (Payne ve Isaacs, 1999). Her aşama kritik bölümler bakımından analiz edilmektedir. Kolların kullanışı, dizin esnekliği, kalça bağlantıları ve vücut pozisyonu bölümlerinin yerleşmesi analiz edilecek önemli unsurlardır.

2.6.3.1.7 Tek ayak üzerinde sıçrama

Denge ve kontrol etme gibi zorluklardan dolayı tek ayak üzerinde sıçrama becerisinin temel hareket kısmı yürüme, koşma ve atlama becerisinden sonra gelişir (Williams, 1983). Sekme becerisi ilk olarak 3 ile 5 yaş arasında görülür (McCaskill 1938; Wellman, 1937) ve 6 yaş ile birlikte çocuklar bu beceriyi üst düzeyde yapabilir (McCaskill 1938; Sinclair, 1973; Williams, 1983).

Atlama ve tek ayak üzerinde sıçrama çeşitli spor, eğlenceli aktiviteler ve günlük yaşam uygulamaları içerisinde kullanılan temel hareket becerileridir. Atlama ve tek ayak üzerinde sıçrama zemin üzerinden havalanma ve zemine iniş gibi hareket formlarını içerir. Fakat yinede atlama ile tek ayak üzerinde sıçrama becerileri birbirinden farklıdır. Tek ayak üzerinde sıçramada, tek ayak üzerinde zeminden havalanıp ve yine aynı ayak üzerinde zemine iniş yapılırken; atlamada, bir veya her iki ayak üzerinde zeminden havalanılır ve iki ayak üzerinde zemine iniş yapılır. Atlama ve tek ayak üzerinde sıçrama temel hareket kalıpları sayısız spor, dans ve eğlenceli aktiviteler için temeldir. Bu hareketlerin erken dönemlerde olgun düzeyde edinilmesi gereklidir. Bu becerilerde olgunlaşmış düzeye ulaşıldığında, artık öğretmen ve çocuk performans skorlarını ve diğer lokomotor ve manuplatif becerilerinde çeşitliliği ile daha kombine atlama ve tek ayak üzerinde sıçrama becerilerini geliştirmeye odaklanabilir (Gallahue, 1996).

2.6.3.1.8 Yana kayma

Yana kayma sadece hareketin yönü farklı olmak ile birlikte at yürüyüşü ile aynı hareket kısımlarını içermektedir. Yana kayma becerisi de 3-4 yaş gibi çok küçük yaşlarda gerçekleştirilebilmektedir. Beceri 5 yaşında olgunlaşabilmektedir (Williams, 1983).

2.6.3.2 Nesne kontrol beceriler

Nesne kontrol, el ve ayakların kullanılması ile nesnelere güç alma ve onlara güç uygulama ile ilgili becerilerdir. Nesne kontrol yetenekler lokomotor ve dengeden daha sonra gelişmeye eğilimlidir. Birçok nesne kontrol beceri hem denge hem de lokomotor hareketlerini içine alır.

Nesne Kontrol becerileri topa sopa ile vurma, top sektirme, top yakalama, topa ayakla vurma, topu el üstünden fırlatma ve topu yerden yuvarlama gibi becerilerden oluşmaktadır (Ulrich, 2000)

2.6.3.2.1 Duran bir topa vurma

Bir beyzbol sopası iki eli kullanarak güç yardımıyla duran bir topa vurulması şeklinde seyreden bir beceridir. Bu beceri genellikle el-göz koordinasyonu gerektirir. Bu koordinasyonun sağlanmasında şunlar önemlidir. Topa sopa ile vurmak için gerekli olan güç, sopanın düzgün bir şekilde geriye doğru salınmasına bağlıdır. Vurulacak olan topa, maksimum hız tarafından sağlanan uygun bir güçle temas edilmelidir. Beyzbol sopası vurulmak istenen topa doğru yönelmelidir. Aynı zamanda beyzbol sopası topa, doğru açıda temas etmelidir. Sopyayı sallama esnasında kalça ve omuz dönüşü hareketinin yapılması ve vücudun ağırlığının ön ayağa doğru transfer edilmesi gerekir (Gallahue, 1996).

2.6.3.2.2 Top sektirme

Bir topu avuç içini kullanmadan parmak uçları yardımıyla ve topu tutmadan yapılan topu sıçratma hareketidir. Bu beceri hareket eğitim programlarında yer alan nesne kontrol becerilerinin başında gelmektedir (Gallahue 1996). Top sektirmenin gelişimsel düzeni; topu sektirme ve topla temas, topu sektirme esnasındaki kontrol ve hakimiyet şeklindedir. Bu beceri basketbol ve voleybol gibi spor becerileri için önemlidir.

2.6.3.2.3 Yakalama

Yakalama, el ve kolların yardımıyla havada nakledilen bir nesnenin kontrol altına alınması hareketidir (Payne ve Isaacs, 1999). Kay (1970) 2, 5 ve 15 yaşındaki çocukların yakalama becerisi üzerine yaptığı çalışmada, 2 yaşın yakalama becerisi için erken olduğunu 15 yaşındaki çocukların ise yakalama becerisi ile ilgili bütün gerekli hareketleri yapabildiğini belirtmektedir.

Yakalama performansını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunlar hacim, biçim, renk, yapı, ağırlık, yoğunluk, hız ve işaret gibi kavramlardır (Davis, 1984; Davis ve Burton, 1991). Pozitif ve negatif yöndeki öğrenim deneyimleri yakalama performansı üzerine önemli etkiye sahiptir. Ayrıca çevresel faktörler yakalama performansında önemli bir rol oynamaktadır. Görsel deneyim miktarı, test esnasındaki gürültü, test esnasındaki sıcaklık ve ışık yakalama performans üzerinde etkili değişkenlerdir.

Yakalama öncesi deneyimlerin, yakalama becerisinin gelişimine büyük katkısı vardır. Çocukların ilk yakalama deneyimleri; bacakları açık durumda oturarak yuvarlanan topu elleri ya da ayakları ile durdurmalarıdır. Bu ilkel başlangıçtan sonra, zaman -mekan ilişkisinin kazanılmasına paralel olarak top yakalama becerisi gelişmeye başlar. Yakalamada olgun form Seefeldt, Reuschlein ve Vogel'e göre beş aşamada kullanılır.

-Çocuk kollarını dirsekleri gergin, avuçları birbirine ya da yukarıya dönük durumda önde tutar. Top ellerine ya da kollarına değdiğinde, dirsekler bükülür. Çocuk kolları ve elleri ile topu göğsüne bastırır.

-Çocuk topu yakalamak için dirseklerini hafifçe bükerek, top eline değmeden kollarını harekete geçirerek topu kolları ile yakalar.

-Çocuk, topu yakalamak için kollarını bükerek hafifçe omuzlarına yaklaştırır. Dirsekler öndedir. Çocuk, topu bilekleri bükerek yakalamaya çalışır.

1. Ara Aşama; Çocuk, top temas ettiğinde topu göğsünde kolları ile kucaklar.

2. Ara Aşama; Çocuk, topu elleri ile yakalamaya çalışır. Ancak düşürmemek için topu elleri ile göğsüne yaklaştırır.

-Çocuk dirseklerini yanda bükülü tutar. Topu yakalarken ellerini önde birleştirir. Top, sadece ellerle yakalanır. Diğer beden parçalarına temas etmez.

-Kol hareketleri, 4. aşamadaki gibidir. Ancak çocuk bu aşamada topu yakalamak için hareketli hale gelir.

2.6.3.2.4 Topa ayakla vurma

Topa ayak ile vurma, bir topa ayağı kullanarak güçlü bir şekilde vurma ile karakterizedir. İlk topa ayakla vurma hareketleri, koşma yeteneğinin kazanılmasından sonra yaklaşık iki yaş civarında görülür. Bu yaşta çocuğun dengesi, tek ayak üzerinde dururken diğer ayak ile topa kuvvetini verecek şekilde gelişmiştir (Muratlı 1998).

İlk topa ayakla vurma deneyimlerinde, çocuğun bacağına hareket alanı oldukça sınırlıdır. Çocuk havadaki bacağına geriye doğru sallamadan topa vurur. Dengesi çok iyi gelişmediğinden var olan kuvvetini topa veremez. Olgunlaşmaya bağlı olarak, çocuğun denge ve kuvveti geliştikçe topa vurma hareketlerinde ilerleme görülür (Gallahue, 1982).

İkinci aşamada, bacağın hareket alanı genişler. Bacak dizden arkaya doğru sallanır. Üçüncü aşamada, bu harekete kalçanın da katılımıyla bacağın hareket alanı genişler. Bacak kalçadan itibaren geriye doğru sallanırken, beden ileriye doğru eğilir. Son aşamada ise, yaklaşık altı yaş civarında, kol-bacak hareketlerinde zıtlığın ortaya çıkmasıyla kollar büyük ölçüde dengenin sağlanması için kullanılırlar. İtici bacağın en son büyük açısını dengelemek için beden geriye doğru eğilir (Gallahue 1982).

Topa ayakla vurma becerisi şu şekillerde olabilir; (1) duran top, duran çocuk (2) hareket eden top, duran çocuk (3) duran top, hareket eden çocuk (4) hareket eden top, hareket eden çocuk (Gallahue 1996).

2.6.3.2.5 El üstünde top fırlatma

El sütünden fırlatma becerisinde yer alan esaslar diğer fırlatma tiplerine de uygulanabilmektedir (Haywood, 1993). Fırlatma becerisinin erken aşamasında çocuklar kollarını ileri doru uzatırlar ve topu sevk ederler, bu esnada ayaklar sabit kalır. Daha sonraki aşamada kol ile aynı tarafta olan ayak ileri doru adımlanır ve top başın gerisinde tutulur ve kol geride olacak şekildedir. Hareketin olgun aşamasında zıt istikametteki dirsek denge sağlamak amacıyla kaldırılır. Vücut fırlatma yönüne doru çevrilir. Fırlatma esnasında denge diğer zıt ayağın adımlanması ile sağlanır. El üstünden top fırlatma becerisinin gelişimi çocuklara uygulanan hareket eğitimine bağlıdır (Haywood, 1993).

Guttridge (1939), iki-üç yaş çocuklarının iyi bir fırlatma becerisine sahip olmadıklarını ve fırlatma becerisinin ancak dört yaşından sonra hızlı geliştiğini söylemiştir. Beş ve altı yaş çocuklarının çoğunun, yeterli fırlatma becerisine sahip oldukları saptanmıştır. Buna rağmen, tüm yaşlarda ve aynı yaşlardaki çocukların fırlatma performanslarında farklılıklar vardır.

2.6.3.2.6 El altında top yuvarlama

Top yerden yuvarlama becerisi topa gücü verme ve böylelikle topun belli bir hedefe yönelerek zemin üzerinde yolculuk etmesidir. Bu beceriyle ilgili araştırma sayısı oldukça sınırlıdır. Özellikle bowling, korling, shuffle-board gibi sporsal aktiviteler için bu becerinin gelişimi oldukça önemlidir (Gallahue 1996).

2.6.3.3 Denge

Denge, belli bir yerde bir pozisyonu devam ettirme olarak tanımlanmaktadır. İlk önemli denge şekilleri, oturma ve ayakta durmadır. Dönme, eğilme, yukarı doğru uzanma, tek ayak üzerinde durma, çocuğun gelişimine paralel olarak ortaya çıkan diğer denge şekilleridir (Espenchada ve Eckerd, 1980).

Tüm hareketlerde denge çok önemlidir. Bilhassa hareketleri değiştirirken dengenin sabit kalması gerekir (Mengütay, 1997). Bu nedenle denge, insan hareketinin en temel formudur, bütün etkili hareketlerin temelini oluşturur. Hareketlerde denge ne kadar yüksek olursa o kadar etkili hareket edilmiş olunur.

Çocuk ileri yıllarda, dengesinin gelişmesiyle, iki tekerlekli araçların, buz pateninin ve tekerlekli patenin kullanılması gibi spor aktivitelerine başarılı bir şekilde katılabilir (Zachowsky ve Martinek, 1980).

2.6.4 Özelleşmiş sporla ilişkili hareketler dönemi

Bu dönem yedi yaş ve yukarısını kapsar. İlkokul çocukları yeni beceriler kazanmaktan çok, daha önce kazandıkları temel becerileri daha akıcı doğru olarak ortaya koyarlar. Motor gelişimin bu aşaması temel hareketlerin gelişim aşamasıdır.

2.7 Motor Becerileri Ölçmek İçin Kullanılan Testler

2.7.1 Bayley bebeklik gelişimi ölçeği (BBGÖ)

Bayley Bebeklik Gelişimi Ölçeği 1 aydan 2.5 yaşa kadar çocukların gelişimsel durumlarını belirlemek için kullanılmaktadır. BBGÖ, üç ayrı ölçekten oluşmaktadır. Zihinsel ölçek 163 maddeyi içerir. Motor ölçek, ince motor yetenekler ve merdiven tırmanma, yürüme, ayakta durma, oturma gibi kaba motor yeteneklerdeki gelişmeyi ölçen 81 maddeden oluşur. BBGÖ, 1262 bebek üzerinde standardize edilmiştir.

2.7.2 Denver gelişimsel tarama testi

Denver Gelişimsel Tarama Testi, küçük çocuklarda karşılaşılabilecek gelişimsel sorunları yakalamada, sağlık personeline yardımcı olması amacıyla ilk kez 1967 yılında yayınlanmış, ilk yayımlanışından sonra geniş kullanım alanı bulmuştur. Birçok ülkede topluma uyarlanarak ve standardize edilerek yeryüzünde 50 milyondan fazla çocuğun tanınmasında kullanılmıştır. Türkiye'de de 1980 yılında standardize edilerek ülke çapında kullanıma sunulmuştur. Denver Gelişimsel Tarama Testi, yaygın kullanımı sonucunda elde edilen deneyimlerin ışığında 1990 yılında Frankenburg ve Dodds tarafından yeniden gözden geçirilmiş ve Denver II oluşturulmuştur.

2.7.3 Portage erken çocukluk dönemi eğitim programı kontrol listesi

Aileyi eğitime katmanın gelişime olan katkılarını göstermek amacıyla 1960 yılında başlatılan Portage sadece normal çocuklar için değil, engelli ve risk altındaki çocuklar için de kullanılan bir sistemdir. Portage'ın görevi aileye çocuklarına uzman gözü ile bakabilmelerini öğretmektir. Çocukla çalışan eğitimciler çocuğun hayat süreci içinde 1-5 yıl gibi çok kısa bir süre bulunabilmektedir. Bu süreç içinde her zaman çocuğun yanında olan kişi ana babası olacaktır. Portage' a göre, ana babalar, çocuklarının ilk ve en iyi öğretmenleridir ve çocuklarını en iyi onlar tanırlar. Portage, çocukla ilgili karar ve görevler konusunda uzmanlar ve aile arasında işbirliği

kurulmasının gerekliliğine inanır. Bu sistemin amacı, aile ile çalışarak onların güç ve yeteneklerini ortaya çıkarmak böylelikle, çocuğu geliştirmektir (Shearer ve Shearer 1999).

Portage modeli Amerika'da Portage Wisconsin'de başlatılmış olup dünyanın birçok ülkesinde benimsenerek kullanılmıştır. Ülkemizde de Portage Erken Çocukluk Dönemi Eğitim Programı Kontrol Listeleri çevrilmiş ve materyalleri ülke şartlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Türk çocuklarına uygulanması çalışmaları ve adaptasyonlar 1992 yılından itibaren yapılmaktadır. Portage, özellikle 0-6 yaşlarda bilişsel, fiziksel, işitsel ve görsel alanlarda problemleri olan çocuklar için geliştirilmiş erken çocukluk dönemi eğitim modelidir. Bu model program, bebeklerde uyarım, özbakım, motor gelişim, sosyal gelişim, bilişsel gelişim ve dil gelişimi olmak üzere 6 alanda 0-6 yaş çocuklarının değerlendirilmesinde ve gelişimsel eğitim programının hazırlanmasında kullanılır (Nelson, 1992).

2.7.4 Motor performans testi

Okulöncesi çocukların motor performanslarını ölçmek amacıyla Morris, Atwater Williams ve Wilmore'un 1980 yılında geliştirdikleri motor performans test protokolü aşağıda açıklanmaktadır. Türkiye' de de ilk kez 1986 yılında 3-6 yaşlarında 205 çocuk üzerinde uygulanan bu test, tek ayak üzerinde dengede durma, çabukluk, yakalama, durarak uzun atlama, fırlatma ve koşu olmak üzere 6 maddeden oluşmaktadır (Sevimay, 1986)

2.7.5 Bruininks-oseretsky motor yeterlilik testi

Bruininks-Oseretsky Motor Yeterlilik Testi (BOMYT), Bruininks tarafından 1978 yılında geliştirilmiştir. Bireysel olarak uygulanan bu test, 4.5-14.5 yaş çocuklarının motor fonksiyonlarını belirlemeye yöneliktir. BOMYT, Doll'un orjinal Oseretsky Motor Yeterlilik Testi adaptasyonuna dayalı olarak geliştirilmiştir ve çocukların motor becerilerini değerlendirmek için planlanmıştır. 8 alt test içerir. (Gallahue 1982).

2.7.6 Kaba motor beceri testi

Hirst ve arkadaşlarının (1986) geliştirdiği bu test, durarak uzun atlama, dinamik denge, statik denge ve çabukluk olmak üzere dört alt testten oluşmaktadır. Bu test Türkiye’de ilk kez 4-5 yaşlarındaki 320 çocuk üzerinde uygulanmıştır (Müniroğlu 1995).

2.7.7 Çocuk beden koordinasyon testi

Günlük motorik yaşantıda gözlenemeyen vücut kontrolü ile ilgili bozuklukları ortaya çıkarılabilen bu test “motometrik” ölçüme örnek test niteliğindedir. Okul çağı çocuklarında, basit hareket bölümlerinden oluşan yüksek düzeydeki hareket davranışları, kural olarak hafif derecede hareket bozukluğu olan çocuklar tarafından hiçbir motorik eksiklik göze çarpmadan uygulanabilmektedir. Bu türdeki çocuklar, alışkın olmadıkları bir testteki davranış durumları ile karşı karşıya kalındığında pasif olarak yıllardır kendilerinde bulunan motorik eksiklikler su yüzüne çıkmaktadır. Bu nedenle, ÇBKT (Çocuk Beden Koordinasyon Testi- KTK: Körperkoordinations Test für Kinder), çocukluk döneminde uygulanmakta olan en önemli testlerden birisidir. ÇBKT 5-14 yaş arasındaki çocukların hareket dimensiyonları " Bütünsel Beden Kontrolü " gelişiminin tespitinde spor bilim adamları tarafından kullanılmaktadır. Çocuk Koordinasyon Testinin en son durumu Kiphard ve Schilling tarafından 1974 yılında düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile başlangıçta uygulanan 6 test bataryası 4'e indirilerek bugünkü şeklini almıştır (Kiphard, 1987). Bunlar sırasıyla: Geriye Dengeleme; Monopedal Sıçrama; Yanlara Sıçrama; Yanlara Adımlama (akt. Kale, 2003).

2.7.8 Lincoln oseretzky motor gelişim testi (LOS KF 18)

5-13 yaş grubu öğrenme özürlü, zihinsel özürlü ve normal çocukların psikomotor gelişimini ölçmeye yarayan bir araçtır (Tablo 2.6). Lincoln Oseretzky Motor Gelişim Testi (LOS KF 18) Hamburg versiyonu toplam 18 itemden oluşmaktadır. Teste ki itemler uygulamaya yöneliktir. Her çocuk için ayrı bir protokol

kağıdı kullanılmaktadır. Uygulayıcı, çocuğun uygulamasına göre başarılı ve başarısız kararını vererek itemlerin karşısındaki kutucuğu doldurur. Denek başarılı olmuşsa “1” başarısız ise “0” puan verilir. Çocuğun başarılı olduğu itemler sayılarak psikomotor gelişim puanı hesaplanır (İnan 1996).

2.7.9 Fiziksel uygunluk testleri

Fiziksel uygunluk, genel bir ifade ile aşırı yorulmadan, boş zamanlardaki faaliyetleri, olağan dışı ve önceden tahmin edilmeyen durumlar içinde yeterli enerji kalması kaydı ile, günlük işlerin zinde ve uyanık olarak yürütülebilmesi için gerekli olan bir yetenektir.

2.7.10 Ankara gelişim tarama envanteri (AGTE)

Savaşır, Sezgin ve Erol (1994) tarafından geliştirilen Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE) 0-6 yaş bebek ve çocukların o anki gelişimini ve becerilerini annelerden alınan bilgiler doğrultusunda değerlendiren bir testtir. Envanter, gelişimsel gecikme ve düzensizlik gösterme açısından risk altında olduğu düşünülen bebek ve çocukların erken dönemde tanınması ve gerekli önlemlerin alınabilmesine olanak sağlamaktadır. Envanter çeşitli yaş gruplarına göre düzenlenen ve annelere sorularak "Evet, Hayır, Bilmiyorum" şeklinde yanıtlanan 154 maddeden oluşmuştur. Sorular gelişimin farklı, ancak birbiriyle ilişkili alanlarını (Dil-Bilişsel, İnce Motor, Kaba Motor, Sosyal Beceri-Öz bakım) temsil edecek biçimde düzenlenmiştir. Normlar 0-6 yaş grubunda çocuğu olan 860 anne ile görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Bunların 420'si erkek çocuk, 440'ı ise kız çocuk annesidir. Sonuçlar 0-6 yaş grubu bebek ve çocukların o anki gelişimini; aşağıda açıklanan 4 alt test ve toplam gelişim puanı olarak yansıtmaktadır.

2.7.11 Gazi erken çocukluk gelişimi değerlendirme aracı (GEÇTA)

Temel ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilen, Gazi Erken Çocukluk Gelişimi Değerlendirme Aracı (GEÇDA), 0-72 ay Türk çocuklarının gelişimlerini

ayrıntılı olarak değerlendirebilecek, eğitim yaşantılarının düzenlenmesinde ve çocuklardaki gelişimsel geriliklerin erken tanınmasında kullanılabilecek bir gelişim değerlendirme aracıdır. Araç, uygun bir ortamda oluşturulan gelişimsel oyunlar esnasında çocuğun gözlenmesi ve gereken durumlarda çocuğu yakından tanıyan anne, baba veya bakıcısından bilgi alma yoluyla uygulanmaktadır.

Gazi Erken Çocukluk Gelişimi Değerlendirme Aracı(GEÇDA); Psikomotor (PMG), Bilişsel (BG), Dil (DG) ve Sosyal-Duygusal Gelişim (SDG) olmak üzere dört alt testten oluşmaktadır. Araçta 73'ü psikomotor gelişim, 60'ı bilişsel gelişim, 60'ı dil gelişimi ve 56'sı sosyal-duygusal gelişim alanına ait olmak üzere toplam 249 madde bulunmaktadır. Gelişimin alanlara göre belirli dönemlerde farklı hızlarda seyretmesi nedeniyle aracın madde sayılarında aylara ve gelişim alanlarına göre farklılıklar bulunmaktadır. Özbakım becerilerine ilişkin maddeler ise sosyal- duygusal gelişim alt testinde yer almaktadır.

GEÇDA'nın norm çalışmaları 21 ilde alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeylerden ağırlıklı küme örnekleme yöntemi ile alınan toplam 4242 çocuk üzerinde yapılmıştır.

2.7.12 Test of gross motor development-TGMD (1985)

Test of Gross Motor Development (TGMD) ilk olarak 1985 yılında 3 ile 10 yaş arasındaki çocukların motor davranışlarının değerlendirmek amacıyla Ulrich (1985) tarafından geliştirilmiştir.

Ulrich (2000)' göre TGMD'nin gelişiminden önce kullanılmakta olan mevcut motor beceri testleri, motor davranışı ölçmede üç yönden yetersizdi. Bunlar:

- Motor davranış değerlendirme araçlarının çoğunun uygun standardizasyondan yoksun olması.
- Motor gelişim testlerinin çoğunun motor performansta süre, mesafe veya doğruluk gibi kavramları ölçtüğü için, uygulayıcının hareketin özel yönlerini belirlemede güçlük çekmesi.

- Norm referanslı çoğu testin eğitim programlarına yararlı bilgi sağlama da yetersiz olması.

Test of Gross Motor Development (TGMD) testi iki alt testten oluşmaktadır. Bu testin Hareket alt testi 7 adet beceriyi (koşma, at yürüyüşü, sekme, tek ayak üzerinde sıçrama, sıçrayarak atlama, yatay atlama, yana kayma) ölçerken, Nesne kontrol alt testi 5 beceriyi (duran bir topa vurma, top sektirme, yakalama, topa ayakla vurma, el üstünden top fırlatma) ölçmektedir. Testin norm verisi 8 eyalette yaşayan 909 adet bireyden toplanmıştır. Veriler, fiziksel eğiticiler, sınıf öğretmenleri, ders öğretmenleri ve üniversitelerdeki fakülte öğretim elamanları tarafından toplanmıştır. Normatif veriler cinsiyet, ırk ve coğrafik bölge değişkenleri temel alınarak toplanmıştır. Lokomotor alt test için iç tutarlı güvenilirlik katsayıları 0.79 ile 0.90 arasında değişmekte ve ortalaması 0.85 dir. Nesne kontrol katsayıları ise 0.67 ile 0.93 arasında değişmekte ve ortalaması 0.78 dir. Güvenirlilik katsayıları Büyük Motor Quotient değeri için ise hesaplanmamıştır.

“The Tenth Mental Measurements Yearbook” isimli kitapta TGMD hakkında yayınlanan iki makale; TGMD testinin iyi planlanmış bir araç olduğunu, motor beceriye yönelik mükemmel bilgi sağladığını ve testin son derece açık anlaşılır olduğunu bildirmişlerdir (Edwards, 1989; Bunker, 1989). İki araştırmacıda testin uygulayıcıya açık ve kolay bir uygulama imkanı sağladığını bildirmişlerdir. Araştırmacılara göre TGMD'nin gözlenebilen en önemli özelliği; test sonuçlarının yorumlanması konusundaki derinlik ve sonuçların fiziksel eğitim programlarına kolaylıkla aktarılmasıydı. Ayrıca her iki araştırmacı özürlü çocukların motor gelişimlerinin belirlenmesinde kullanılabilecek mükemmel bir araç olduğu konusunda da hem fikir olmuşlardır.

Bu iki makalede test hakkındaki yorumlar genel olarak olumlu olmasına rağmen, Testin bazı yönlerine eleştiri getirmişlerdir. Bunker (1989) yaş normlarını oluşturmadaki bir yıllık periyotların daha küçük birimlere ayrılması gerektiğini tavsiye etmiştir. Buna ilaveten, kız ve erkek çocukların motor performansındaki farklılıktan dolayı ayrı normların olması gerektiğini bildirmiştir. Edwards (1989) örneklemin temsilliği sağlaması açısından; Amerika'nın kuzey ve batı bölgesinde

şehir merkezini temsilde fazlalık, güney bölgesinde ise kırsal kesimin temsilliğinde azlık olduğunu belirtmiştir.

2.7.13 Test of gross motor development-2; TGMD-2 (2000)

Ulrich (2000), TGMD hakkında testi kullananların ve araştırmacıların yapmış olduğu eleştiriler ve kendi tecrübelerine dayanarak, TGMD'yi TGMD-2 olarak revize etmiştir.

TGMD-2 ilk baskısında çeşitli güncelleştirmeleri içerir:

- Test 2000 yılına ışık tutan normatif bilgi temel alınarak toplanmıştır.
- Normlar verileri, yaş, coğrafik bölge, cinsiyet, ırk ve ikametgah gibi değişkenler temel alınarak temel alınarak toplanmıştır.
- İç tutarlılık ve sabit güvenilirlik katsayıları Lokomotor, nesne kontrol ve Büyük motor Quent değeri için ayrı ayrı elde edilmiştir.
- Güvenirlik katsayıları ayrıca norm örnekleminin alt grupları (ırk ve cinsiyet) için hesaplanmıştır.
- Nesne kontrol becerilerde kız ve erkek çocukları arasındaki farklılıktan dolayı nesne kontrol alt testi için ayrı norm tabloları oluşturulmuştur.
- TGMD-2'nin geliştirilmesinde yeni geçerlilik çalışmaları yürütülmüştür.
- Özellikle fiziksel eğitimdeki profesyonellerin eleştirilerine cevaben sekme becerisi Lokomotor becerilerden çıkartılmış ve el altında top fırlatma becerisi nesne kontrol becerilere eklenmiştir.
- Yaş normları 3.0 ile 7-11 arasında yarım yıllık artışlar halinde oluşturulmuştur.
- Testteki lokomotor becerilere ait resimler, hareketleri canlandırmak için yeniden çizilmiştir.

TGMD-2'nin norm değerleri, California, Illinois, Indiana, Kansas, Maryland, Minnesota, Missouri, New York, Texas, and Wisconsin'i içeren 10 eyaletteki 1208 kişilik bir grup üzerinden elde edilmiştir. TGMD-2'nin normlarının elde edildiği örneklem grubu 1997 sonbaharı, 1998 ilkbaharı ve 1998 son baharında test edilmiştir.

TGMD-2'nin güvenilirliği Anastasi and Urbina's (1997) bildirdiği 3 güvenilirlik ölçütüne göre test edilmiştir. İçerik örnekleme ve test-tekrar test süresi örnekleme güvenilirliğine ilişkin kanıt sağlanmıştır. Güvenirlik katsayıları aşağıdaki Tablo 2.7.1'de özetlenmiştir.

Tablo 2.7.1 TGMD-2'nin Güvenirlik Değerleri

TGMD-2 Puanları	Güvenirlik Ölçütleri		
	İç Tutarlılık	Test Tekrar Test	Gözlemciler Arası Tutarlılıktır
Lokomotor	.85	.88	.98
Nense Kontrol	.88	.93	.98
Büyük Motor	.91	.96	.98

Tabloda yer alan bilgilerden görülebileceği gibi, TGMD-2 yüksek güvenilirliğe sahip bir testtir. TGMD-2 için yapılan geçerlik analizleri, TGMD-2'nin büyük kas becerileri geçerli bir biçimde ölçen bir test olduğunu ve araştırmacıların TGMD- 2'i güvenle kullanabileceğini göstermiştir.

2.7.14 Büyük kas motor gelişim testi-2 (BKMGT-2)

Boz, M. 2011 TGMD-2'nin uyarlama çalışmasını yapmak, 5-6 yaş grubu çocuklarına yönelik temel hareket eğitimi programının oluşturulması, uygulanması ve sonucunda bu programın 5-6 yaş grubu çocukların hareket beceri gelişimine etkisini ve cinsiyet yaş değişkenlerinin motor gelişim üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. 5-10 yaş arası 247 kız 233 erkek toplam 480 çocuk ele alınmıştır. İki puanlamacı tarafında Video kaydına alınmış. TGMD-2 testinin Türk çocukları için geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmada "beyzbol vuruğu" maddesinin nesne kontrolü becerisi alt testi ile ilişkisi 19 olarak bulunduğundan bu madde çıkarılarak BKMGT-2'nin geçerlik, güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Bu madde çıkarıldığı için çalışmada nesne kontrolü becerisinden en fazla 38 puan alınabileceği belirtilmiştir.

2.7.15 Büyük kas becerilerini ölçme testi (BÜKBÖT)

Büyük Kas becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT), 2000 yılında Dale A. Ulrich tarafından Amerika norm değerlerine göre standardize edilen “Test of Gross Motor Development- Second Edition (TGMD-2)”e dayanılarak geliştirilmiştir. Kezban TEPELİ tarafından geliştirilen BÜKBÖT, İngilizce orijinali akademik olarak iyi derecede İngilizce bilen Psikoloji alanında bir, Çocuk Gelişimi alanında iki, Beden Eğitimi alanında bir, Ölçme Değerlendirme alanında bir uzmana verilerek Türkçeye çevrilmiştir. Türkçe çeviri bir grup akademisyen tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Son çeviri original metinle karşılaştırılmıştır. İki çeviri arasında Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT)’nin güvenilirliğini düşürebilecek bir farklılaşma gözlenmemiştir.

Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT) iki alt ölçekten oluşmaktadır. Test, okulöncesi eğitimde, ilköğretimin ilk yıllarında veya özel eğitim sınıflarına devam eden çocuklar için tasarlanmış 12 adet büyük kas becerisini ölçmektedir. Bunlar, lokomotor ve nesne kontroldür. Lokomotor alt testinde; koşu, at yürüyüşü, tek ayak üzerinde sıçrama, sıçrayarak atlama, yatay atlama, yana kayma olmak üzere 6 beceri vardır. Nesne kontrol alt testinde; duran bir topa vurma, top sektirme, yakalama topa ayakla vurma, el üstünden top fırlatma, el altından top yuvarlama olmak üzere 6 beceri vardır. Alt testler de yer alan her bir motor beceri, performans kriteri olarak verilen 3 ila 5 arasında değişen davranış bölümlerini içermektedir. Bu davranışlar becerinin bir kısmını temsil etmektedir. Lokomotor alt testinde toplam 24 motor beceri kriteri, nesne kontrol alt testinde de aynı şekilde 24 motor beceri kriteri yer almaktadır. Her bir beceri çocuğa iki kez yaptırılır ve iki denemenin ikisi de puanlandırılır. Çocuk bir davranış bölümünü doğru olarak yaparsa; 1 puan, doğru yapamaz ise 0 puan verilir. İki denemenin her birinin puanlanmasının takiben, araştırmacı her bir beceri (koşu, hızlı yürüme, sıçrama gibi) ile ilgili bir ham puan elde etmek için iki denemenin puanlarını toplar. Beceri puanları toplanarak alt test puanları elde edilmiş olur. Her iki alt testten de alınabilecek en fazla puan 48 dir.

Bu test Türkiye’de 3 ile 10 yaş arasındaki çocukların büyük kas becerilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır ve 14 ayrı ilde ikamet eden 3-10 yaş arasındaki 1600 çocuktan veri toplanarak testin güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılmıştır.

Fakat güvenilirlik ve geçerlik çalışmalarında 8, 9, 10 yaş çocuklarında düşük kat sayılar elde edildiği için bu yaş grubundaki çocuklar, norm çalışmasında değerlendirme dışı bırakılmıştır. Fizyoterapist, doktor, fiziksel eğitici ve beden eğitimi öğretmeni ve çocukların büyük kas becerilerini araştıran kişiler tarafından kullanılabilir olan bu test 3-7 yaş arasındaki çocukların büyük kas becerilerini değerlendirmektedir ve norm değerleri 14 ilde ikamet eden 991 çocuktan elde edilmiştir

BÜKBÖT'ün güvenilirliği Ulrich (2000) bildirdiği 3 güvenilirlik ölçütüne göre test edilmiştir ve güvenilirliğine ilişkin kanıt sağlanmıştır. Güvenirlilik katsayıları aşağıdaki Tablo 2.7.2'de özetlenmiştir.

Tablo 2.7.2 BÜKBÖT'ün Güvenirlilik Değerleri (6:30-7:00 Yaş)

BÜKBÖT Puanları	Güvenirlilik Ölçütleri		
	İç Tutarlılık	Test Tekrar Test	Gözlemciler Arası
			Tutarlılıktır
Lokomotor	.73	.95	.99
Nense Kontrol	.74	.97	.99
Büyük Motor	.83	.93	.99

Tabloda yer alan bilgilerden görülebileceği gibi, BÜKBÖT yüksek güvenilirliğe sahip bir testtir. BÜKBÖT için yapılan geçerlik analizleri, BÜKBÖT 'ün büyük kas becerileri geçerli bir biçimde ölçen bir test olduğunu ve araştırmacıların BÜKBÖT'ü güvenle kullanabileceğini göstermiştir. Murat BOZ'da 2011 yılında TGMD-2'nin uyarılama çalışması yaparak TGMD-2 testinin Türk çocukları için geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varmıştır.

2.8 Büyük Kas Becerilerini Ölçme Tesi(BÜKBÖT) Hakkında Genel Bilgi

Büyük Kas Becerilerini Ölçme Tesi (BÜKBÖT) yaşamın erken dönemlerinde büyük kas becerilerinin gelişimini ölçen iki adet alt testten oluşur. Test, okulöncesi eğitimde, ilköğretimin ilk yıllarında veya özel eğitim sınıflarına devam eden çocuklar için tasarlanmış 12 adet büyük kas becerisini ölçmektedir. Bu test 3 ile 10 yaş arasındaki çocukların büyük kas becerilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır Fakat güvenilirlik ve geçerlik çalışmalarında 8, 9, 10 yaş çocuklarında düşük kat sayılar elde

edildiği için bu yaş grubundaki çocuklar, norm çalışmasında değerlendirme dışı bırakılmıştır. Bu test 3-7 yaş arasındaki çocukların büyük kas becerilerini değerlendirmektedir.

2.8.1 Alt testler ve birleşimi

BÜKBÖT de çeşitli beceriler iki alt test içinde lokomotor ve nesne kontrol beceriler olarak gruplandırılmış ve bu becerilerden her biri büyük kas gelişiminin bir yönünü değerlendirmektedir.

Lokomotor alt testi: Lokomotor alt testi bir noktadan diğer bir hareket esnasında dengeli olmayı gerektiren becerileri ölçmektedir. Bir yerden diğer bir yere doğru hareket ederken vücudun akıcı, koordineli hareketlerini gerektiren aşağıdaki yer alan motor becerileri ölçmektedir.

-Koşu: Her adımda her iki ayağında zemin üzerinden kısa bir an ayrılması ile karakterize olan hızlı adımlarla ilerleme yeteneği

-At yürüyüşü: Hızlı ve doğal üç vuruşluk ritmik yürüyüş oluşturma yeteneği

-Tek ayak üzerinde sıçrama: Her iki ayak üzerinde sıçrayarak zemin üzerinde ilerleme yeteneği.

-Sıçrayarak Atlama: Bir nesne üzerinden sıçrayarak atlama ile ilgili yapılması gereken tüm becerileri oluşturma yeteneği

-Yatay atlama: Ayakta dururken bir yatay atlama becerisi oluşturma yeteneği

-Yana Kayma: Düz bir hat üzerinde bir noktadan diğerine adımla kayma yeteneği

Nesne kontrol alt testi: Nesne Kontrol alt testi ise nesnelerin fırlatılması ve yakalanmasını kapsayan becerileri ölçmektedir. Fırlatma, vurma ve yakalama hareketlerini içeren aşağıdaki motor becerileri ölçmektedir.

-Duran bir topa vurma: Duran bir topa plastik bir sopa ile vurma yeteneği

-Top sektirme: Ayaklar hareket etmeksizin bir basketbol topunu iki el ile de en az dört defa sektirme yeteneği

-Yakalama: El altından fırlatılmış plastik bir topu yakalama yeteneği

-Topa vurma: Duran bir topa tercih edilen ayakla vurma yeteneği

-El üstünden fırlatma: Tercih edilen el ile bir topu duvar üzerindeki bir noktaya fırlatma yeteneği

-El altından yuvarlama: Tercih edilen el ile iki koni arasına bir topu yuvarlama yeteneği

Bir alt test baskın benzer özellikleri bulunan ve birbiri ile ilişkili becerilerin oluşturduğu bir alandır. Örneğin, lokomotor alt testi bir taraftan diğer tarafa hareket ile ilgili becerileri ölçer. Bununla birlikte, büyük kas becerileri birçok yetenekten oluşmaktadır ve lokomotor yeteneği bunlardan sadece biridir. Böyle bir yetenek bir kişinin motor becerileri hakkında bazı bilgiler sağlmasına rağmen, en iyi büyük kas beceri indeksi, Büyük Kas Beceri Puanıdır. Çünkü bu değer iki alt testin bileşik bir değeridir ve bir dizi beceriyi temsil etmektedir. Kısaca uygulayıcı, alt test puanlarına göre Büyük Kas Beceri Puanına daha fazla güven duyarak yorumlayabilir. Bundan dolayı, Büyük Kas Beceri Puanına alt test puanlarından daha fazla önem verilmelidir. Alt test performansının değerlendirmesi, bir kişinin neyi zayıf veya güçlü yaptığı hakkında yorum veya hipotezler oluşturmada yararlı olabilir. Locomotor alt testi için yüksek standart puanlar hareket edebilme ve dengede kalabilme yeteneği gelişmiş olan çocuklar tarafında alınır. Bu test için düşük standart puanlar ise çeviklik ve koordinasyon problemleri olan çocuklara verilir. Nesne kontrol alt testindeki yüksek puanlar top becerileri iyi gelişmiş çocuklar tarafından alınır. Bu test için düşük puanlar ise nesne manipasyonu, yakalama becerileri zayıf olan çocuklara verilir.

Locomotor ve nesne kontrol alt testlerinin standart puanlarının bileşimi ile Büyük Kas Beceri Puanı (BÜKBP) oluşur ve bu puan bireyin motor yeteneğini belirleyen en iyi ölçüdür. Alperen için doldurulmuş örnek bir kayıt formu Şekil 3.5.1 de verilmişti. Alperen büyük motor fonksiyonunda yetersizlik gösteren bir öğrencidir. Alperen'in zorlandığı ve yetersiz kaldığı durumları belirlemek için BÜKBÖT kullanılarak test edildi. Alperen için lokomotor alt test standart puanının 5 olması EK 1 de görüldüğu gibi onun zayıf kategoride yer aldığını göstermektedir. Nesne kontrol beceri için 3 standart puanı ise çok zayıf kategoride yer aldığını göstermektedir. Bu sonuçlar ilave bir değerlendirmenin gerekli olduğunu ve Alperen'in gerek lokomotor gerekse nesne kontrolü için özel büyük kas beceri eğitimine ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

2.8.2 Kullanım alanları

Bu testin temel kullanım alanları: a) Bazı değişkenlere göre büyük kas beceri gelişiminde yaşlıtlarına göre önemli derecede geri kalan çocukları belirlemek, b) Çocukların büyük kas gelişimine yönelik bir eğitim programı planlamak, c) Büyük kas beceri gelişimindeki bireysel ilerlemeyi takip etmek, d) Büyük kas beceri gelişim programlarının başarısını değerlendirmek ve e) Büyük kas beceri gelişimini içeren araştırmalara bir ölçme aracı olarak hizmet etmektedir.

2.8.3 Test araç ve gereçleri

-Çocuğu tanımlayıcı bilgiler ile çocuğun performansını kayıt eden alt test maddeleri ile skorları içeren BÜKBÖT uygulayıcı kayıt formu (EK-6).

--BÜKBÖT'ün uygulanmasında gerekli olan materyaller (EK-8).

2.8.4 BÜKBÖT'ün puanlaması

Her bir motor beceri, performans kriteri olarak verilen 3 ila 5 arasında değişen davranış bölümlerini içermektedir. Genelde, bu davranışlar becerinin bir kısmını temsil etmektedir. Çocuk bir davranış bölümünü doğru olarak yaparsa, araştırmacı 1 puan verir; doğru yapamaz ise 0 puan verilir. Çocuğun hareketi şekillendirdiği fakat tutarlı olmadığı durumlarda 0.5 puan vermek uygun değildir. İki denemenin her birinin puanlanmasının takiben, araştırmacı her bir beceri (koşu, hızlı yürüme, sıçrama gibi) ile ilgili bir ham puan elde etmek için iki denemenin puanlarını toplar. Beceri puanları alt test satır puanına (Lokomotor, nesne kontrol) eklenir ve EK-1, EK-2 tabloları kullanılarak standart bir puana dönüştürülür. Daha sonra Ek-3 deki Tablo kullanılarak alt test standart puanları toplamı ve Bükük Kas Beceri Puanına (BÜKBP) dönüştürülür.

2.8.5 Kayıt formunun doldurulması

Çocuk ve uygulayıcı hakkında kişisel bilgi, öğrencilerin test performansı ve sonuçları, kayıt formu üzerinde yer almaktadır. Örnekte olduğu gibi, Alperen adlı bir kişi için doldurulmuş bir kayıt formu EK-6 da gösterilmektedir.

Kişisel bilgiler: Kayıt formu üzerindeki 1. bölüm, test esnasında doldurulan test olan çocuk ile test eden kişi ile ilgili gerekli bilgileri içermektedir. Bu bilgi çocuğun ismi, cinsiyeti, yaşı, sınıfı ve okulu birlikte uygulayıcının ismi ve mesleğini içerir.

Çocuğun gerçek yaşı test tarihinden doğum tarihinin çıkarılması ile belirlenir. Örneğin, Alperen adlı bir çocuğun 09 Eylül 2005 de doğduğunu ve 10 Mart 2012 de test edildiğini düşünelim:

	Yıl	Ay	Gün
Test tarihi	2012	03	10
Doğum tarihi	2005	09	09
Yaş	06	06	01

Yukarıdaki bilgiye göre Alperen 6 yıl, 6 ay ve 1 günlük yaşta olur.

Puanların Kaydı: İkinci bölümde, uygulayıcı çocuğun satır puanını, standart puanını ve yüzdesini kayıt eder. İlk önce alt test ham puanları kayıt edilir. Bunları norm tablolarında yer alan standart puanlar ve yüzdeler takip eder. Araştırmacı ön test ve son test uygulaması yapıyorsa bu durumda ilk ve son test için ilgili yerleri dolduracaktır. Örneğin, Alperen Lokomotor alt testinden 30 puan alsın Araştırmacı Ek-1 deki Tablo kullanarak ham puan, bir standart puan ve yüzdeye dönüştürür. Bu tabloya göre, satır puanı 30 olan ve 6 yıl 6 ay yaşında olan bir bireyin standart puanı tablodan 2, yüzdesi de 1 olarak bulunur. Alperen için Ek-2 deki Tablo kullanılarak nesne kontrolü için 28 puana karşılık gelen standart puan 5, yüzde ise 5 olarak bulunur.

Aynı zamanda kayıt bölümünün ikinci bölümünde, araştırmacı alt test standart puanlarını kayıt eder ve bu değerleri kullanarak Büyük Büyük Kas Beceri Puanını (BÜKBP) bulur. Ek-3 deki Tablo kullanılarak, lokomotor ve nesne kontrol alt testleri için bulunan standart puanların toplamı Büyük Kas Beceri Puanına dönüştürülür.

Mehmet örneğinde, standart puanların toplamı 7 değerine tablodan karşılık olarak büyük motor derecesi için 63 ve yüzdelik dilimi için < 1 değeri gelir.

2.8.6 Büyük kas beceri puanı

BÜKBÖT için en güvenilir puan iki alt testin sonucunun birleştirmesiyle elde edilen değer olduğu için Büyük Kas Beceri Puanıdır. Bu puan diğer bir standart puan tipidir ve alt test standart puanların toplanması ile elde edilir ve Ek-3 deki Tablo kullanılarak toplam standart değer bir başka standart değere dönüştürülür (100'lük bir ortalama ve 15 lik bir standart sapmaya sahip olan bir standart puan). Bu şartlarda kayıt edilen test performansı Tablo 3.5.1 de gösterilmekte ve yorumlanmaktadır.

Tablo 2.8.1 Alt Test Standart Puanları Ve Büyük Motor Derecesi İçin Tanımlayıcı Oranlar

Alt Test Standart Puanları	Büyük Kas Beceri Puanı	Tanımlayıcı Sınıflar	Yer Aldığı Yüzde
17-20	> 130	Çok Üstün	2.34
15-16	121-130	Üstün	6.87
13-14	111-120	Ortalamanın	16.12
8-12	90-110	Ortalama	49.51
6-7	80-89	Ortalamanın	16.12
4-5	70-79	Zayıf	6.87
1-3	<70	Çok Zayıf	2.34

Büyük Kas Beceri Puanının BÜKBÖT'den elde edilen en önemli puandır. Çünkü bu değer testi oluşturan temel yapıları yansıtır ve oldukça güvenilir olup iki alt testin birleşiminden elde edilen değerdir. BÜKBÖT'deki iki alt test tarafından ölçülen yeteneklerde çocuğun bütün performansını gösteren sadece temsili sayısal bir değeridir.

Büyük Kas Beceri Puanı, günlük yaşamda, bir bireyin motor gelişimini en iyi tahmin eden değerdir. Yüksek puanlar lokomotor ve nesne kontrol becerileri iyi gelişmiş çocuklar tarafından elde edilmiştir. Bu çocuklar muhtemelen becerikli, düzgün koordinasyonlu, hareketleri zarif ve akıcı, görsel motor becerisi gelişmiş ve

atletik olarak tanımlanacaktır. Düşük puanlar ise hareket ve nesne kontrol becerileri zayıf olan çocuklar tarafından elde edilecektir. Büyük Kas Becerilerindeki hafif bir gerilik, bir çocuğun hareketlerinin hantal, koordinesiz ve etkisiz olmasına sebep olabilir. Daha ciddi bazı büyük kas beceri problemleri çocuğun bir yerden diğer bir yere hareket etme veya bir nesneyi yardım olmadan fırlatma gibi yeteneklerini sınırlayabilir.

2.9 Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (BÜKBÖT)'nin Uygulamasında ve Puanlamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

Bu bölüm, BÜKBÖT uygulamadan önce uygulayıcının göz önünde bulundurması gereken önemli noktaları ele almakta ve testin uygulanması ve puanlanması hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

BÜKBÖT'ü uygulayan ve yorumlayan uygulayıcılar; Psikomotor gelişim ve onun ölçülmesi; testte ki hesaplamaları anlama ve sonuçların değerlendirilmesinde deneyime sahip olmalıdır. Uygulayıcılar BÜKBÖT testinin uygulanması, puanlaması ve yorumlanması ile ilgili genel kurallar gibi konularda eğitime sahip olmalıdır. BÜKBÖT, uygulayıcı tarafından ilk kez kullanılacaksa testin uygulanması ve yorumlanmasında uzman kişiden destek alınması arzu edilen bir durumdur.

BÜKBÖT'ü ilk defa kullanacak olan araştırmacılar aşağıdaki önerileri göz önünde bulundurmalıdır:

-Testin içeriği dikkatlice okunmalı. Anlaşılmayan kısım bu testin kullanımında uzman kişiye sorulmalı.

-Gerçek uygulamaya geçmeden önce, test ile ilgili bir ön uygulama yapılmalı.

-Uygulama sırasında tutarlı bir şekilde çocuk övülmeli ve cesaretlendirilmeli. Fakat bu yapılırken testin yöntemlerinin dışına çıkılmamalı. Örneğin, “güçlü fırlat” veya “daha uzağa sığra” gibi komutlar uygundur. Bununla birlikte, çocuğun

kabiliyetini yansıtıcı “çok iyi”, “tamam oldu” gibi komutlar test esnasında kesinlikle kullanılmamalıdır.

-Aynı anda iki veya üç öğrenciyi test edilebilir. Bunu yaparken, gruptaki her bir çocuk bir madde üzerinde değerlendirilirken, diğeri izlemesi ve dinlenmesi konusunda cesaretlendirilmeli. Çocuklar eş zamanlı olarak test edildiği zaman, çocuk daima ilk veya son giden olmasın diye çocukların sıralaması birbirini ardına getirilmelidir.

-Testin ortamı testin uygulama zamanını minimuma indirmek ve dikkati dağıtan şeyleri ortadan kaldırmak için teste başlamadan önce düzenlenmelidir. Test için gerekli bütün materyaller hazır bulundurulmalıdır. Test esnasında kayma ve düşme gibi olayların önüne geçmek için çocuklara altı silgi tabana sahip olan ayakkabılar giymelidir. Böylelikle motor becerilerin yerine getirilmesinde maksimum efor ve güvenlik sağlanabilir.

-BÜKBÖT’ün tamamı bir çocuk için ortalama 15-20 dakika alabilir. Testin süresi çocuğun yaşı ve uygulayıcının tecrübesine göre değişir. BÜKBÖT’ün uygulamasından önce, araştırmacı her bir uygulamadan sonraki zaman kaybını minimum düzeye indirmek için vurma, yakalama, tekmeleme ve fırlatma becerileri için bir kaç adet top bulundurmalıdır. Gereksiz gecikmelerin önüne geçmek için, araştırmacı çocuğu hızlı bir şekilde her iki alt testteki becerilere doğru kanalize etmelidir. Genellikle BÜKBÖT bir test oturumunda tamamlanabilmektedir. Bununla birlikte, bazı bireyler için test bir kaç oturumda yürütülmek zorunda kalınabilir.

Çoğu araştırmacı ve çocuklar testte uygulanan becerilere aşına oldukları için BÜKBÖT uygulaması oldukça kolay bir testtir. Araştırmacı bir çocuğun puanını norm örneğindeki yaşlılarıninkiyile karşılaştırmak istediği zaman standardize edilmiş norm tablolarını kullanabileceği gibi uygulayıcı normatif verileri kullanmadan, performans kriterlerini dikkate alarak eğitimsel kararlar alabilir. Testin uygulanmasında herhangi bir olumsuz duruma neden olmamak için aşağıdaki noktalara dikkat etmek gerekir.

-Testte geçmeden önce uygulayıcı test formunun üzerinde bulunan bilgi kısmını doldurur ve her bir beceri için performans kriterleri gözden geçirilir.

-Değerlendirmeye geçmeden önce becerinin sözlü olarak tanımı ve gösterimi incelenir.

-Çocuğun yapacağı beceriyi anlamasını sağlamak için bir uygulama denemesi yapılır.

-Çocuk ne yapacağını anlamamış gibi görünürse ek bir uygulama denemesi daha yapılır.

-Çocuğun her beceriyi iki kez uygulaması sağlanır ve her denemedeki performans kriteri puanlanır.

-Araştırmacı veya eğitimci performansı olumsuz olarak etkileyecek değişkenleri kontrol altına almalıdır. (örneğin, uygun olmayan elbise veya ayakkabılar, dinlenme için yeterli süre verilmemesi). Bu hata kaynakları uygulama sırasında ve sonuçların analizinde göz önünde bulundurulmalıdır.

-Bir kişinin performansını test durumunun nasıl etkilediği tam olarak doğru bir şekilde belirlenemez. Benzer şekilde, bir kişinin fiziksel ve ruhsal yapısının test hatalarına nasıl katkı yaptığı tam olarak belirlenemez. Bu yüzden, uygulayıcılar çocuğun performansını etkileyen belli koşullara (örneğin, yorgunluk, sağlık durumu, test esnasındaki sinirlilik davranışı, dikkat düzeyi) karşı dikkatli olmak zorundadırlar. Test çevresi dikkat dağıtıcı şeyleri minimuma indirecek ve her bir madde için hoşnut bir durum oluşturacak şekilde düzenlenmelidir.

III BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel-tarama (survey) yöntemi kullanılmış, çalışma teorik ve uygulamalı olarak iki aşamadan oluşmuştur. İlk olarak konu ile ilgili literatür taranmış, daha önce yapılmış olan araştırma sonuçları incelenmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında motor becerileri ölçmek için BÜKBÖT, sosyo-ekonomik faktörleri belirlemek için anket uygulanmıştır.

3.2 Evren ve Örneklem belirlenmesi

Araştırmanın evrenini, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Niğde il merkezindeki 6-7 yaş grubu 1730 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 29 okul arasından örneklemini temsil edecek alt, orta ve üst sosyo-ekonomiğe sahip 14 okuldaki 6-7 yaş grubu 299 erkek öğrenci oluşturulmuştur.

3.3 Verilerin Toplanması

Bu araştırmada 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin temel motor becerilerini belirleyebilmek için, Kezban TEPELİ tarafından 2007 yılında geliştirilmiş BÜKBÖT kullanılmıştır. Öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının tespiti anket aracılığı ile elde edilmiştir.

BÜKBÖT'ün uygulanmasında çocuklar 4'er kişilik gruplar halinde uygulamaya alınmıştır. BÜKBÖT testinin uygulamasına geçmeden önce her gruptaki öğrencilere testle ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır. Öğrenmenin uygulamaya etkisini minimuma indirmek için test iki kez uygulanmış iki değerde kaydedilmiştir. Çocuk tarafından yapılan becerinin puanlamasında; çocuk bir davranış bölümünü doğru olarak yapmışsa, 1 puan; doğru yapamamış ise 0 puan verilmiştir. Uygulama süresi her çocuk için ortalama 15 dakika sürmüştür. Uygulama daha çok oyun karakteri taşımış ve çocukların becerilere karşı ilgilerini uyanık tutmak ve onların daha fazla performans göstermelerini sağlamak için sık sık cesaretlendirilmiş ve teşvik edilmiştir. Bunu yaparken testin yöntemlerinin dışına çıkılmamıştır. Örneğin, “güçlü fırlat” veya “daha uzağa sıçra” gibi komutlar verilmiştir. Araştırma verileri 299 çocuktan elde edilmiştir.

Araştırmada kullanılan anketi uygulamaya başlamadan önce sporcu öğrencilere araştırmanın amacı ile ilgili gerekli açıklamalar anlatılmış ve anket formu hakkında bilgi verilmiştir. Diğer beden eğitimi öğretmenleri araştırmada anketör olarak görev almış olup sorular anketör tarafından sorulup öğrenci tarafından cevaplandırılmıştır. Anket formları her öğrenci için yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Anket, araştırma evrenindeki 299 kişiye uygulanmıştır. Doldurulmuş anketler seçilip kontrol edilmiştir. Böylece toplam 299 anketin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir. Anket formu yolu ile elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Sosyo-ekonomik durumu belirlemek için SED puanlandırma ölçeği kullanılmıştır (Tablo 3.5.2).

3.4 Verilerin Analizi

Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi ve kişisel bilgi formları aracılığı ile elde edilen verilerin analizi SPSS 16.0 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacına yönelik olarak veriler; Niğde için 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre temel motor becerileri incelenmiştir. Verilerin analizinde Tek Yönlü Varyans (Anova), independent t testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin sayısal ve yüzdelik dağılımları, anlamlılık düzeyleri tablolar halinde sunulmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için ise TUKEY HSD testi kullanılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

4.1 Öğrencilerin Bazı Değişkenlere Göre Dağılımı

Araştırmanın bu bölümünde, amaçlar doğrultusunda elde edilen veriler işlenip, ulaşılan bulgular tablolandırılmıştır. Daha sonra bulgular “Araştırmanın Amacı” bölümünde açıklanan problemler çerçevesinde değerlendirilerek istatistiki yorumları yapılmıştır. Bulguların amaçlara ilişkin soruları cevaplandırıp cevaplandırmadığı sınıanmıştır. Bulguların mantıki yorumları ise araştırmanın tartışma bölümünde verilmiştir.

Tablo 4.1.1: Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı

Doğum yeri	N	%
İl	299	100
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.1 incelendiğinde, Niğde ilindeki öğrencilerin tamamının (% 100) il merkezinde doğdukları görülmüştür.

Tablo 4.1.2: Öğrencilerin Yaşadığı Yerlere Göre Dağılımı

Yaşadığı yer	N	%
İl	269	90
İlçe	30	10
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.2 incelendiğinde, Niğde ilindeki ailelerin % 90'nın il merkezinde, % 10'nun ilçe merkezinde yaşadıkları görülmüştür.

Tablo 4.1.3: Öğrencilerin Kiminle Beraber Yaşadıklarına Göre Dağılımı

Kiminle Beraber Yaşıyor	N	%
Aile ile birlikte evde	265	88,6
Akrabalarla birlikte evde	34	11,4
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.3 incelendiğinde, Niğde ilindeki öğrencilerin çoğunun (% 88,6) aileleriyle yaşadıkları görülmüştür.

Tablo 4.1.4: Öğrencilerin Ailedeki Kardeş Sayılarına Göre Dağılımı

Ailedeki Kardeş Sayısı	N	%
Tek çocuk	52	17,4
2 kişi	133	44,5
3 kişi	80	26,8
4 kişi	34	11,4
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.4 incelendiğinde, öğrencilerin % 17,4 tek kardeş, % 44,5 2 kardeş, % 26,8 3 kardeş, % 11,4 4 kardeş oldukları görülmüştür.

Tablo 4.1.5: Öğrenciler Ailelerinin Kaçınıcı Çocuğu Olduğuna Göre Dağılımı

Ailelerinin Kaçınıcı Kardeşi	N	%
1. Çocuğu	142	47,5
2. Çocuğu	97	32,4
3. Çocuğu	39	13
4. Çocuğu	21	7
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.5 incelendiğinde, öğrenciler ailelerinin kaçınıcı çocuğu olduğuna bakıldığında % 47,5'i 1.çocuğu, % 32,4'ü 2.çocuğu, % 13'ü 3.çocuğu, % 7'i 4.çocuğu oldukları görülmüştür.

Tablo 4.1.6: Öğrenciler Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Babamın Öğrenim Durumu	N	%
İlköğretim Mezunu	102	33,1
Lise Mezunu	54	19,1
Üniversite/üzeri	143	47,8
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.6 incelendiğinde, öğrencilerin babalarının % 33,1'i ilköğretim mezunu, % 19,1'i lise mezunu, % 47,8'i üniversite/üzeri mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.7: Öğrencilerin Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Annemin Öğrenim Durumu	N	%
İlköğretim Mezunu	136	45,5
Lise Mezunu	96	32,1
Üniversite/üzeri	67	22,4
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.7 incelendiğinde, öğrencilerin annelerinin % 45,5'i ilköğretim mezunu % 32,1'i lise mezunu, % 22,4'ü Üniversite/üzeri mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.8: Öğrencilerin Babalarının Mesleğine Göre Dağılımı

Babamın Mesleği	N	%
İşsiz	32	10,7
İşçi	83	27,8
Küçük ticari işletme sahibi	48	16,1
İş adamı/memur/yönetici	136	45,5
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.8 incelendiğinde, öğrencilerin babalarının % 10,7'si işsiz, % 27,8'i işçi, %16,1'i küçük ticari işletme sahibi, % 45,5'i iş adamı/memur/yönetici olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.9: Öğrencilerin Annelerinin MesleğineGöre Dağılımı

Annenin Mesleği	N	%
Ev hanımı	191	63,9
İşçi	34	11,4
İş kadını/memur/yönetici	74	24,7
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.9 incelendiğinde, öğrencilerin annelerinin % 63,9'u ev hanımı, % 11,4'ü işçi, % 24,5'i iş kadını/memur/yönetici olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.10: Öğrencilerin Aylık Ortalama Gelirlerine Göre Dağılımı

Aylık Ortalama Gelir	N	%
949 TL'den az	30	10
950-3049 TL	115	38,5
3050-5000 TL	107	35,8
5001 ve üzeri TL	47	15,7
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.10 incelendiğinde, öğrencilerin ailelerinin aylık ortalama gelirleri % 10'unun 949 TL'den az, % 38,5'inin 950-3049 TL arası, % 35,8'inin 3050-5000 TL arası % 15,7'sinin 5001 TL ve üzeri gelire sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.11: Öğrencilerin Oturduğu Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Dağılımı

Konut Tipi	N	%
Apartman (kira)	130	43,5
Apartman (kendilerinin)	169	56,5
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.11 incelendiğinde, öğrencilerin oturduğu konut tipine bakıldığında % 43,5'inin apartman dairesinde kirada, % 56,5'inin apartman dairesinde kendilerine ait konutta oturdukları görülmüştür.

Tablo 4.1.12: Öğrencilerin SED’ e Göre Dağılımı

SED(Sosyo Ekonomik Düzey)	N	%
Üst SED	98	32,8
Orta SED	94	31,1
Alt SED	107	36,1
Toplam	299	100

Tablo: 4.12 incelendiğinde, öğrencilerin SED’in (Sosyo Ekonomik Düzey) % 32,8’inin Üst SED’e, % 31,1’inin Orta SED’e % 36,1’inin ise Alt SED’e sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.13: Sporcu Öğrencilerin Sportif Tercihlerine (Yaptıkları Spor Dalı) Göre Dağılımı

Sportif Tercihleri	N	%
Atletizm	16	5,4
Badminton	27	9
Karate	14	4,7
Basketbol	44	14,7
Masa tenisi	28	9,4
Bisiklet	11	3,7
Yüzme	18	6
Jimnastik	12	4
Taekwondo	9	3
Tenis	9	3
Voleybol	15	5
Futbol	96	32,1
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.13 incelendiğinde, sporcu öğrencilerin % 5,4’ü atletizm, % 9’u badminton, % 4,7’si karate, % 14,7’si basketbol, % 9,4’ü masa tenisi, % 3,7’si bisiklet, % 6’sı yüzme, % 4’ü jimnastik, % 3’ü taekwondo, % 3’ü tenis, % 5’i voleybol, % 32,1’i futbol spor branşını tercih ettiği görülmüştür.

Tablo 4.1.14: Öğrencilerin Sportif Tercihleri Dışında Bir Spor Dalı İsteyip İstememelerine Göre Dağılımı

Başka Bir Spor Dalı İsteyip İstememe Durumu	N	%
Evet	107	35,8
Hayır	192	64,2
Toplam	99	100

Tablo: 4.1.14 incelendiğinde, sporcu öğrencilerin sportif tercihleri dışında bir spor dalı yapmayı isteyip istememe durumları % 35,8'i evet (başka bir spor dalı istiyorum) % 64,2 hayır (başka bir spor dalı istemiyorum) dediği görülmüştür.

Tablo 4.1.15: Öğrencilerin ailelerinde spor yapan-yapmayanların bulunma durumu Göre Dağılımı

Ailede Spor Yapan Var mı	N	%
Evet	61	20,4
Hayır	238	79,6
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.15 incelendiğinde, öğrencilerin % 20,4'ünün evet (ailede spor yapan vardır), % 79,6'sının hayır(ailede spor yapan yoktur) dediği görülmüştür.

Tablo 4.1.16: Öğrencilerin aileleri dışında görüştüğü sporcu bulunup bulunmama durumu Göre Dağılımı

Aile Dışında Görüştüğü Sporcu	N	%
Evet	29	9,7
Hayır	270	90,3
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.16 incelendiğinde, öğrencilerin % 9,7'sinin evet (aile dışında görüştüğüm sporcu vardır), % 90,3'ünün hayır (aile dışında görüştüğüm sporcu yoktur) dediği görülmüştür.

Tablo 4.1.17: Öğrencilerin Örnek Aldığı Sporcu (onun gibi olmak istediği) Bulunup Bulunmama Durumu Göre Dağılımı

Aile Dışında Görüştüğü Sporcu	N	%
Evet	73	24,4
Hayır	226	75,6
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.17 incelendiğinde, öğrencilerin % 24,4'ünün evet (örnek aldığım sporcu vardır), % 75,6'sının hayır (örnek aldığım sporcu yoktur) dediği görülmüştür.

Tablo 4.1.18: Öğrencilerin Oturduğu Eve En Yakın Spor Alanına Göre Dağılımı

Yakın Çevredeki Spor Alanı	N	%
Stadyum-Atletizm Pisti	63	21,1
Spor Salonu	84	28,1
Semt-Mahalle Sahaları	96	32,1
Halı Saha	46	15,4
Yüzme Havuzu	10	3,3
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.18 incelendiğinde, öğrencilerin yakın çevrelerinde bulunan spor alanlarına bakıldığında % 21,1'inin stadyum-atletizm pisti, % 28,1'inin spor salonu, % 32,1'inin semt-mahalle sahaları, % 3,3'ünün yüzme havuzu olduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.19: Öğrencilerin Evde Ayrı Odalarının Bulunup Bulunmama Durumu Göre Dağılımı

Evde Ayrı Oda	N	%
Evet	214	71,6
Hayır	85	28,4
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.19 incelendiğinde, öğrencilerin % 71,6 kendi odası olduğu, % 28,4 kendi odası olmadığı görülmüştür.

Tablo 4.1.20: Sporcu Öğrencilerin Aile Tipi Durumuna Göre Dağılımı

Aile Tipi	N	%
Çekirdek	291	97,3
Geniş	8	2,7
Toplam	299	100

Tablo: 4.1.20 incelendiğinde, Niğde ilindeki öğrencilerin % 97,3' ünün çekirdek ailede yaşadığı, % 2,7'sinin geniş ailede yaşadıkları görülmüştür.

4.2 Büyük Kas ve Alt Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre Analizi

Tablo 4.2.21: Babanın Öğrenim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT puanının Analizi

Baba Eğitimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Üniversite/üzeri	143	108,17	9,736			(1-2)/0,000
2. Orta Öğretim	57	101,84	11,269	19,551	0,00	(1-3)/0,000
3. İlköğretim	99	100,69	9,030			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.21 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile öğrencilerin babalarının öğrenim durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 2.grup ve 1. ile 3.grup arasında baba öğrenim üniversite ve üzeri lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.22: Babanın Öğrenim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanının Analizi

Baba Eğitimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Üniversite/üzeri	143	44,69	3,846			(1-2)/0,027
2. Orta Öğretim	57	43,05	4,029	10,598	0,00	(1-3)/0,00
3. İlköğretim	99	42,33	4,321			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.22 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile öğrencilerin babalarının öğrenim durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 2.grup ve 1. ile 3.grup arasında baba öğrenim üniversite ve üzeri lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

4.2.23: Babanın Öğrenim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

Baba Eğitimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Üniversite/üzeri	143	42,87	3,763			(1-2)/0,025
2. Orta Öğretim	57	41,26	4,616	7,802	0,00	(1-3)/0,001
3. İlköğretim	99	40,99	3,669			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.23 incelendiğinde, nesne kontrol alt test puanı ile öğrencilerin babalarının öğrenim durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 2.grup ve 1. ile 3.grup arasında baba öğrenim üniversite ve üzeri lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.24: Annenin Eğitim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT Alt Test puanının Analizi

Anne Eğitimi	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Üniversite/üzeri	67	109,72	9,042			(1-2)/0,035
2. Orta Öğretim	96	105,80	11,578	18,923	0,00	(1-3)/0,00
3. İlköğretim	136	100,99	8,836			(2-3)/0,001

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.24 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile öğrencilerin annelerinin öğrenim durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 2.grup ve 1. ile 3.grup arasında anne eğitimi üniversite ve üzeri lehine, 2. ile 3.grup arasında anne eğitimi orta öğretim lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.25: Annenin Öğrenim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanının Analizi

Anne Eğitimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	p
1. Üniversite/üzeri	67	45,09	3,223			(1-3)/0,00
2. Orta Öğretim	96	43,95	4,559	8,815	0,00	(2-3)/0,039
3. İlköğretim	136	42,62	4,068			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.25 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile öğrencilerin annelerinin öğrenim durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup arasında anne öğrenim üniversite ve üzeri lehine, 2. ile 3.grup arasında anne öğrenim orta öğretim lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.26: Anne Öğrenim Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

Anne Eğitimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Üniversite/üzeri	67	43,40	3,525			(1-3)/0,00
2. Orta Öğretim	96	42,26	4,293	9,084	0,00	(2-3)/0,04
3. İlköğretim	136	40,99	3,766			

** $p<0,01$ * $p<0,05$

Tablo: 4.2.26 incelendiğinde, nesne kontrol alt test puanı ile öğrencilerin annelerinin öğrenim durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup arasında anne öğrenim üniversite ve üzeri lehine, 2. ile 3.grup arasında anne öğrenim orta öğretim lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.27: Babanın Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT puanının Analizi

Baba Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. İşsiz	32	98,69	11,145			(1-4)/0,00
2. İşçi	83	101,47	9,075	12,531	0,00	(2-4)/0,00
3. Küçük ticari işletme sahibi	48	103,38	10,344			(3-4)/0,024
4. İşadamı/Memur/Yönetici	136	108,09	9,832			

** $p<0,01$ * $p<0,05$

Tablo: 4.2.27 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile öğrencilerin babanın meslek durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 4.grup, 2. ile 4.grup ve 3. ile 4.grup arasında baba mesleği işadamı/memur/yönetici lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.28: Babanın Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanının Analizi

Baba Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. İşsiz	32	41,47	4,436			
2. İşçi	83	42,73	4,306			(1-4)/0,000
3. Küçük ticari işletme sahibi	48	43,44	4,026	7,522	0,00	(2-4)/0,003
4. İşadamı/Memur/Yönetici	136	44,68	3,777			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.28 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile öğrencilerin babanın meslek durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 4.grup ve 2. ile 4.grup arasında baba mesleği işadamı/memur/yönetici lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.29: Babanın Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

Baba Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. İşsiz	32	40,41	4,095			(1-4)/0,008
2. İşçi	83	41,18	3,623	5,434	0,001	(2-4)/0,011
3. Küçük ticari işletme sahibi	48	41,60	4,584			
4. İşadamı/Memur/Yönetici	136	42,88	3,779			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.29 incelendiğinde, nesne kontrol alt test puanı ile öğrencilerin babanın meslek durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 4.grup ve 2. ile 4.grup arasında baba mesleği işadamı/memur/yönetici lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.30: Annenin Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT puanının Analizi

Anne Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Ev hanımı	191	102,44	9,650			(1-3)/0,000
2. İşçi	34	103,06	12,794	17,880	0,00	(2-3)/0,001
3. İşkadını/Memur/Yönetici	74	110,43	8,880			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.30 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile öğrencilerin annelerinin meslek durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.grup arasında anne mesleği işkadını/memur/yönetici lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.31: Annenin meslek durumu değişkenleri ile öğrencinin lokomotor alt test puanının analizi

Anne Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Ev hanımı	191	42,96	4,086			(1-
2. İşçi	34	43,35	5,427	9,296	0,00	3)/0,000
3. İşkadını/Memur/Yönetici	74	45,35	3,173			(2-3)/0,048

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.31 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile öğrencilerin annelerinin meslek durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.grup arasında anne mesleği işkadını/memur/yönetici lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.32: Annenin Meslek Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

Anne Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Ev hanımı	191	41,39	3,851			(1-
2. İşçi	34	41,50	5,071	8,582	0,00	3)/0,000
3. İşkadını/Memur/Yönetici	74	43,57	3,380			(2-3)/0,029

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.32 incelendiğinde, nesne kontrol alt test puanı ile öğrencilerin annelerinin meslek durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında Tukey HSD testi

karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.grup arasında anne mesleği işkadını/memur/yönetici lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.33: Ailenin Gelir Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT puanının Analizi

Aile Geliri	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. 949 TL den az	30	98,30	10,761			(1-3)/0,000
2. 950-3049 TL	115	101,46	8,947	14,217	0,00	(2-3)/0,000
3. 3050-5000 TL	107	107,65	10,539			(1-4)/0,000
4. 5000 TL ve üzeri	47	108,64	9,319			(2-4)/0,000

** $p<0,01$, * $p<0,05$

Tablo: 4.2.33 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile öğrenci ailelerinin gelir durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında, Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.grup arasında aile geliri 3050-5000 TL lehine, 1. ile 4.grup ve 2. ile 4.grup arasında aile geliri 5000 TL ve üzeri lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.34: Ailenin Gelir Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanının Analizi

Aile Geliri	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. 949 TL den az	30	41,37	4,375			(1-3)/0,001
2. 950-3049 TL	115	42,77	4,102	8,257	0,00	(2-3)/0,007
3. 3050-5000 TL	107	44,54	4,217			(1-4)/0,001
4. 5000 TL ve üzeri	47	44,89	3,045			(2-4)/0,014

** $p<0,01$ * $p<0,05$

Tablo: 4.2.34 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile öğrenci ailelerinin gelir durumu arasında ($P<0.01$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında, Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3. Grup ve 2. ile 3.grup arasında aile geliri 3050-5000 TL lehine, 1. ile 4.grup ve 2. ile 4.grup arasında aile geliri 5000 TL ve üzeri lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$, $p<0,05$).

Tablo 4.2.35: Ailenin Gelir Durumu Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

Aile Geliri	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. 949 TL den az	30	40,27	4,143			(1-3)/0,007
2. 950-3049 TL	115	41,10	3,873			(2-3)/0,005
3. 3050-5000 TL	107	42,86	3,934	6,783	0,00	(1-4)/0,016
4. 5000 TL ve üzeri	47	42,98	3,627			(2-4)/0,028

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.35 incelendiğinde, nesne kontrol alt test puanı ile öğrenci ailelerinin gelir durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında, Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.grup arasında aile geliri 3050-5000 TL lehine, 1. ile 4.grup ve 2. ile 4.grup arasında aile geliri 5000 TL ve üzeri lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.36: Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT puanının Analizi

Grup	N	\bar{X}	Ss	T	Df	p
1. Apt. kendilerinin	169	107,49	10,370			
2. Apt. Kira	130	100,58	9,135	6,009	297	0,000**

**p<0,01

Tablo: 4.2.36 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile oturlan konut tipi ve mülkiyeti durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.37: Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanının Analizi

Grup	N	\bar{X}	Ss	T	Df	P
1. Apt. kendilerinin	169	44,54	3,970			
2. Apt. Kira	130	42,37	4,121	4,620	297	0,000**

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.37 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile oturlan konut tipi ve mülkiyeti durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.38: Konut Tipi ve Mülkiyetine Göre Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

Grup	N	\bar{X}	Ss	T	Df	P
1. Apt. kendilerinin	169	42,71	4,029			
2. Apt. Kira	130	40,94	3,739	3,888	297	0,000**

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.38 incelendiğinde, nesne kontrol alt test puanı ile oturlan konut tipi ve mülkiyeti durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0,01).

Tablo 4.2.39: SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Öğrencinin BÜKBÖT puanının Analizi

SED	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Alt SED	108	100,11	9,576			(1-2)/0,016
2. Orta SED	93	103,90	9,101	26,665	0,00	(1-3)/0,000
3. Üst SED	98	109,87	10,137			(2-3)/0,000

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.39 incelendiğinde, büyük kas beceri ölçme testi (BÜKBÖT) puanı ile ailelerinin sosyo ekonomik durumu (SED) durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında, Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 2.grup arasında orta sed, 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.grup arasında üst sed lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.40: SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Öğrencinin Lokomotor Alt Test puanının Analizi

SED	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Alt SED	98	45,09	4,102			(1-2)/0,041
2. Orta SED	93	43,61	3,420	13,056	0,00	(1-3)/0,000
3. Üst SED	108	42,23	4,385			(2-3)/0,031

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.40 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile ailelerinin sosyo ekonomik durumu (SED) durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında, Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 2.grup arasında orta sed, 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.Grup arasında üst sed lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.41: SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Öğrencinin Nesne Kontrol Alt Test puanının Analizi

SED	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Alt SED	98	43,48	3,602			
2. Orta SED	93	41,66	4,159	12,961	0,00	(1-3)/0,000
3. Üst SED	108	40,79	3,779			(2-3)/0,003

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.41 incelendiğinde, lokomotor alt test puanı ile ailelerinin sosyo ekonomik durumu (SED) durumu arasında (P<0.01) anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anlamlılığın hangi gruptan kaynaklandığına bakıldığında, Tukey HSD testi karşılaştırmasına göre 1. ile 3.grup ve 2. ile 3.Grup arasında üst sed lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.42: Öğrencinin BÜKBÖT Puanı Değişkeni İle SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Analizi

Baba Öğrenimi	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Üniversite/üzeri	143	108,17	9,736			(1-3)/0,000
2. Orta Öğretim	57	101,84	11,269	19,551	0,000	(2-3)/0,000
3. İlköğretim	99	100,69	9,030			
Anne Öğrenimi	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Üniversite/üzeri	67	109,72	9,042			(1-2)/0,001
2. Orta Öğretim	96	105,80	11,578	18,923	0,000	(1-3)/0,000
3. İlköğretim	136	100,99	8,836			(2-3)/0,035
Baba Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. İşsiz	32	98,69	11,145			(1-4)/0,000
2. İşçi	83	101,47	9,075	12,531	0,000	(2-4)/0,000
3. Küçük ticari işletme sahibi	48	103,38	10,344			(3-4)/0,024
4. İşadamı/Memur/Yönetici	136	108,09	9,832			
Anne Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Ev hanımı	191	102,44	9,650			(1-3)/0,000
2. İşçi	34	103,06	12,794	17,880	0,000	2-3/0,001
3. İşkadını/Memur/Yönetici	74	110,43	8,880			
Aile Geliri	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. 949 TL den az	30	98,30	10,761			(1-3)/0,000
2. 950-3049 TL	115	101,46	8,947	14,217	0,000	(1-4)/0,000
3. 3050-5000 TL	107	107,65	10,539			(2-3)/0,000
4. 5000 ve üzeri TL	47	108,64	9,319			(2-4)/0,000
Konut tipi ve mülkiyeti	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Apt. kendilerinin	169	107,49	10,370	6,009	297	0,000**
2. Apt. Kira	130	100,58	9,135			
SED	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Alt SED	108	100,11	9,576			(1-2)/0,016
2. Orta SED	93	103,90	9,101	26,665	0,000	(1-3)/0,000
3. Üst SED	98	109,87	10,137			(2-3)/0,000

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.42 incelendiğinde, 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin Büyük Kas Beceri Ölçme Testi (BÜKBÖT) puanı ile bazı değişkenler karşılaştırıldığında: Büyük Kas Beceri Ölçme Testi (BÜKBÖT) puanı baba öğrenim, anne öğrenim, baba mesleği, anne mesleği, aile geliri, oturulan konut tipi ve mülkiyeti, sosyo ekonomik düzey (SED) arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.43: Öğrencinin Lokomotor Alt Test Puanı Değişkeni İle SED (Sosyo Ekonomik Düzey Değişkenleri İle Analizi

Baba Öğrenimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Üniversite/üzeri	143	44,69	3,846			(1-3)/0,000
2. Orta Öğretim	57	43,05	4,029	10,598	0,000	(2-3)/0,027
3. İlköğretim	99	42,33	4,321			
Anne Öğrenimi	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Üniversite/üzeri	67	45,09	3,223			(1-3)/0,000
2. Orta Öğretim	96	43,95	4,559	8,815	0,000	(2-3)/0,039
3. İlköğretim	136	42,62	4,068			
Baba Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. İşsiz	32	41,47	4,436			(1-4)/0,000
2. İşçi	83	42,73	4,306	7,522	0,000	(2-4)/0,003
3. Küçük ticari işletme sahibi	48	43,44	4,026			
4. İşadamı/Memur/Yönetici	136	44,68	3,777			
Anne Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Ev hanımı	191	42,96	4,086			(1-3)/0,000
2. İşçi	34	43,35	5,427	9,296	0,000	(2-3)/0,048
3. İşkadını/Memur/Yönetici	74	45,35	3,173			
Aile Geliri	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. 949 TL den az	30	41,37	4,375			(1-3)/0,001
2. 950-3049 TL	115	42,77	4,102	8,257	0,000	(1-4)/0,001
3. 3050-5000 TL	107	44,54	4,217			(2-3)/0,007
4. 5000 ve üzeri TL	47	44,89	3,045			(2-4)/0,014
Konut tipi ve mülkiyeti	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Apt. kendilerinin	169	44,54	3,970	4,620	297	0,000**
2. Apt. Kira	130	42,37	4,121			
SED	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. Alt SED	98	45,09	4,102			(1-2)/0,041
2. Orta SED	93	43,61	3,420	13,056	0,000	(1-3)/0,000
3. Üst SED	108	42,23	4,385			(2-3)/0,031

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.43 incelendiğinde, 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin Büyük Kas Beceri Ölçme Testi (BÜKBÖT) lokomotor alt test beceri puanı bazı değişkenler ile karşılaştırıldığında; lokomotor alt test puanı baba öğrenim, anne öğrenim, baba mesleği, anne mesleği, aile geliri, oturulan konut tipi ve mülkiyeti, sosyo ekonomik düzey (SED) arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,01, p<0,05).

Tablo 4.2.44: Öğrencinin Nesne Kontrol Puanı Değişkeni İle SED (Sosyo Ekonomik Düzey) Değişkenleri İle Analizi

Baba Öğrenimi	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Üniversite/üzeri	143	42,87	3,763			(1-3)/0,001
2. Orta Öğretim	57	41,26	4,616	7,802	0,000	(2-3)/0,025
3. İlköğretim	99	40,99	3,669			
Anne Öğrenimi	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Üniversite/üzeri	67	43,40	3,525			(1-2)/0,040
2. Orta Öğretim	96	42,26	4,293	9,084	0,000	(1-3)/0,000
3. İlköğretim	136	40,99	3,766			
Baba Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. İşsiz	32	40,41	4,095			
2. İşçi	83	41,18	3,623			(1-4)/0,008
3. Küçük ticari işletme sahibi	48	41,60	4,584	5,434	0,001	(2-4)/0,011
4. İşadami/Memur/Yönetici	136	42,88	3,779			
Anne Mesleği	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Ev hanımı	191	41,39	3,851	8,582	0,000	(1-3)/0,000
2. İşçi	34	41,50	5,071			(2-3)/0,029
3. İşkadını/Memur/Yönetici	74	43,57	3,380			
Aile Geliri	N	\bar{X}	Ss	F	p	P
1. 949 TL den az	30	40,27	4,143			(1-3)/0,007
2. 950-3049 TL	115	41,10	3,873	6,783	0,000	(1-4)/0,016
3. 3050-5000 TL	107	42,86	3,934			(2-3)/0,005
4. 5000 ve üzeri TL	47	42,98	3,627			(2-4)/0,028
Konut tipi ve mülkiyeti	N	\bar{X}	Ss	T	Df	P
1. Apt. kendilerinin	169	42,71	4,029	3,888	297	,000**
2. Apt. Kira	130	40,94	3,739			
SED	N	\bar{X}	Ss	F	P	P
1. Alt SED	98	43,48	3,602			(1-3)/0,000
2. Orta SED	93	41,66	4,159	12,961	0,000	(2-3)/0,003
3. Üst SED	108	40,79	3,779			

**p<0,01 *p<0,05

Tablo: 4.2.44 incelendiğinde, 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin Büyük Kas Beceri Ölçme Testi (BÜKBÖT) nesne kontrol alt test beceri puanı bazı değişkenler ile karşılaştırıldığında; nesne kontrol alt test puanı baba öğrenim, anne öğrenim, baba mesleği, anne mesleği, aile geliri, oturulan konut tipi ve mülkiyeti, sosyo ekonomik düzey (SED) arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0.01, p<0,05).

V BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Motor becerilerini ölçen testlerle ilgili çalışmaların fazla olmasına rağmen, çocukların temel motor becerilerinin zayıf olmasının nedenleri ile ilgili çalışmalara az rastlanmaktadır. Sosyo ekonomisi düşük toplumlarda çocukların temel motor becerilerinin gelişmesi sosyo ekonomisi üst düzey toplumlara göre farkın halen bulunduğu bilinmektedir. Çocukların bir takım olumsuz faktörlerden etkilenmeden yetiştirilmeleri oldukça önemlidir. Bu yüzden çocukların sosyo-ekonomik statü farklılıklarının derecesini ölçmek ve önlemlerini almak konusundaki çalışmalar son yıllarda oldukça önem kazanmıştır. Yapılan bir araştırmaya göre beslenme durumları ve sosyo-ekonomik statüleri incelenen erkek öğrencilerin ince ve kaba motor gelişimi için önemli belirleyiciler olduğu belirlenmiştir (Satabdi Ghosha vd. 2013).

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 36.1'inin alt sosyo ekonomik düzey ailelerin, % 31.1'inin orta sosyo ekonomik düzey ailelerin, % 32.8'inin ise üst sosyo ekonomik düzey ailelerin çocuklarından oluştuğu görülmektedir. Tablo 4. 2. (44, 45, 46) göre 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin Büyük Kas Beceri Ölçme Testi (BÜKBÖT) ve alt testler puanı sosyo ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde; Büyük Kas Beceri Ölçme Testi (BÜKBÖT) ve alt testler puanı ile SED (baba eğitimi, anne eğitimi, baba mesleği, anne mesleği, aile geliri, oturulan konut tipi ve mülkiyeti) arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.01$, $p<0.05$).

Baba öğrenim düzeyine göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas beceri puanları ve alt testler puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P < 0.01$). Bu farklılık sonucunda baba öğrenim düzeyi üniversite/üzeri mezunu olanların orta öğretim ve ilköğretim mezunu olan öğrencilere göre büyük kas beceri ve alt test puanları yüksek çıkmıştır. Büyük kas beceri puan ortalaması Üniversite ve üzeri \bar{X}

=108, 17 Orta öğretim \bar{X} =101,84 İlköğretim \bar{X} =100,69. Lokomotor alt test puan ortalaması Üniversite ve üzeri \bar{X} =44,69 Orta öğretim \bar{X} =43,05 İlköğretim \bar{X} =42,33. Nesne kontrol alt test puan ortalaması Üniversite ve üzeri \bar{X} =42,87 Orta öğretim \bar{X} =41,26 İlköğretim \bar{X} =40,99 bulunmuştur. Yapılan bir çalışmada bir ailenin üyelerine öğreteceği boş zaman değerlendirme çalışmaları, ailenin ekonomik düzeyine, eğitim durumuna, mensup olduğu alt kültür gruplarına göre değişebilmektedir (Tezcan, 1982: 74). Çağlayan ve arkadaşları (2004) tarafından yapılan bir araştırmada da spor yapan çocukların ailelerinin eğitim düzeyinin spor yapmayan çocukların ailelerine oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur (Güven ve Öncü, 2007: 53).

Anne öğrenim düzeyine göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas beceri puanları ve alt test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Bu farklılık sonucunda: anne öğrenim düzeyi üniversite-üzeri mezunu olanların orta öğretim ve ilköğretim mezunu olan öğrencilere göre büyük kas beceri ve alt test puanları yüksek çıkmıştır. Büyük kas beceri puan ortalaması Üniversite ve üzeri \bar{X} =109,72 Orta öğretim \bar{X} =105,80 İlköğretim \bar{X} =100,99. Lokomotor alt test puan ortalaması Üniversite ve üzeri \bar{X} =45,09 Orta öğretim \bar{X} =43,95 İlköğretim \bar{X} =42,62. Nesne kontrol alt test puan ortalaması Üniversite ve üzeri \bar{X} =43,40 Orta öğretim \bar{X} =42,26 İlköğretim \bar{X} =40,99 bulunmuştur. Aynı şekilde Leitschuh ve Dunn (2001) da çalışmasında büyük motor gelişim değerinin; çocuğun eforu, çocuğun ilk bakımını sağlayan kişinin anlama gücü, güveni gibi ebeveyn tutumu, çocuğun erken dönemde almış olduğu ek desteğin miktarı arasındaki bir etkileşim tarafından belirlendiğini bulmuştur. Bizim çalışmamızda da anne eğitim düzeyi arttıkça bükböt ve alt testler puanı arttığı gözlenmiştir. Bu da bize birinci kademe 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas ve alt test beceri gelişiminde anne eğitiminin önemli belirleyiciler olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan bir çalışmada Kırsal ve kentsel alanda ikamet eden çocukların motor gelişimi üzerine anne eğitimin etkisini araştıran bir çalışmaya göre yüksek eğitimli annelerin çocuklarının puanlarının yüksek olduğu belirtilmiştir (Paraskevi Giagazoglou vd., 2007).

Baba mesleğine göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas beceri puanları ve alt test beceri puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. (Bükböt,

lokomotor alt test $P<0.01$), (Nesne kontrol alt test $P<0.05$). Bu farklılık sonucunda baba mesleğine göre babaları işsiz ile işçi olanların küçük ticari işletme sahibi ile işadami/memur/yönetici olanlara göre büyük kas beceri ve alt test beceri puanları düşük çıkmıştır. Büyük kas beceri puan ortalaması işsiz $\bar{X}=98,69$ işçi $\bar{X}=101,47$ küçük işletme sahibi $\bar{X}=103,38$ işadami/memur/yönetici $\bar{X}=108,09$. Lokomotor alt test puan ortalaması işsiz $\bar{X}=41,47$ işçi $\bar{X}=42,73$ küçük işletme sahibi $\bar{X}=43,44$ işadami/memur/yönetici $\bar{X}=44,68$. Nesne kontrol alt test puan ortalaması işsiz $\bar{X}=40,41$ işçi $\bar{X}=41,18$ küçük işletme sahibi $\bar{X}=41,60$ işadami/memur/yönetici $\bar{X}=42,88$ bulunmuştur. Bu da bize üst mesleklere sahip babalar çocuklarını özel kurslara, spor kulüplerine yönlendirme imkanına sahip olduklarını göstermektedir. Goodway ve Suminski (2003) de hispanik okulöncesi çocukların lokomotor ve nesne kontrol becerileri üzerine çevresel ve öğrenenle ilgili özelliklerin etkisini incelemek amacıyla yaptıkları araştırmada, aile desteğinin lokomotor ve nesne kontrol becerileri üzerine istatistiksel olarak önemli derecede belirleyici olduğunu belirtmiştir.

Anne mesleğine göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas beceri puanları ve alt test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Bu farklılık sonucunda anne mesleğine göre anneleri ev hanımı ile işçi olanların işkadını/memur/ yönetici olanlara göre büyük kas beceri ve alt test puanları düşük çıkmıştır. Büyük kas beceri puan ortalaması ev hanımı $\bar{X}=102,44$ işçi $\bar{X}=103,06$ işkadını/memur/yönetici $\bar{X}=110,43$. Lokomotor alt test puan ortalaması ev hanımı $\bar{X}=42,96$ işçi $\bar{X}=43,35$ işkadını/memur /yönetici $\bar{X}=45,35$. Nesne kontrol alt test puan Kim (2003)'de Algılanmış fiziksel yeterlilik ve gerçek motor yeterlilik üzerine cinsiyetin ve ebeveyn fiziksel yeterliliğinin önemli etkisinin olduğu bulunmuştur.

Aile gelirine göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas beceri puanları ve alt test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Bu farklılık sonucunda aile gelirine göre 949 TL den az ile 950-3049 TL olanların 3050-5000 TL ile 5000 ve üzeri TL olanlara göre büyük kas beceri ve alt test puanları düşük çıkmıştır. Büyük kas beceri puan ortalaması 949 TL den az $\bar{X}=98,30$ 950-3049 TL $\bar{X}=101,46$ 3050-5000 TL $\bar{X}=107,65$ 5000 ve üzeri TL $\bar{X}=108,64$. Lokomotor alt test puan ortalaması 949 TL den az $\bar{X}=41,37$ 950-3049 TL $\bar{X}=42,77$ 3050-5000 TL $\bar{X}=44,54$ 5000 ve üzeri TL $\bar{X}=44,89$. Nesne kontrol alt test puan ortalaması 949 TL

den az $\bar{X} = 40,27$ 950-3049 TL $\bar{X} = 41,10$ 3050-5000 TL $\bar{X} = 42,86$ 5000 ve üzeri TL $\bar{X} = 42,98$ bulunmuştur. Bu alanda yapılan bir çalışmaya göre ailenin sosyo-ekonomik konumunun çocukların günlük fiziksel aktivite katılımına etkisi olduğu bildirilmiştir (Glen Nielsen vd., 2012). Taylor ve diğerleri (1994) de düşük gelirli ailelerin, yüksek gelirli ailelere göre fiziksel aktivite imkan ve fırsatlarının daha az olduğunu belirtmiştir (Mota ve Silva, 1999).

Konut tipi ve mülkiyetine göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas ve alt test beceri puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P < 0.01$). Bu farklılık sonucunda: Konut tipi ve mülkiyetine göre kendine ait apartman dairesinde oturanların apartman dairesinde kirada oturanlara göre büyük kas beceri ve alt test puanları yüksek çıkmıştır. Büyük kas beceri puan ortalaması apartman kendilerinin $\bar{X} = 107,49$ apartman kira $\bar{X} = 100,58$. Lokomotor alt test puan ortalaması apartman kendilerinin $\bar{X} = 44,54$ apartman kira $\bar{X} = 42,37$. Nesne kontrol alt test puan ortalaması apartman kendilerinin $\bar{X} = 42,72$ apartman kira $\bar{X} = 40,94$ bulunmuştur. Yapılan bir çalışmada S. Iivonen vd., (2013) sosyal ortamlar (ebeveyn ve aile ile ilgili değişkenler, büyük kardeşleri ve spor kulübü katılım) ve fiziksel çevre (nüfus yoğunluğu, okul öncesi alanı, giyim) çocukların temel motor becerilerini pozitif belirleyici olduğunu belirtmiştir.

Sosyo-ekonomik düzeye göre; 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin büyük kas beceri puanı, lokomotor ve nesne kontrol alt beceri puanına üst, orta ve alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarının puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuş $p < 0.01$. Büyük kas beceri puanı ortalaması alt SED $\bar{X} = 100,05$ orta SED $\bar{X} = 103,94$ üst SED $\bar{X} = 109,87$. Lokomotor alt test puanı ortalaması alt SED $\bar{X} = 42,22$ $p < 0.01$ Orta SED $\bar{X} = 43,61$ $P < 0.01$ üst SED $\bar{X} = 45,09$ $P < 0.01$. Nesne kontrol alt test Alt puanı ortalaması alt SED $\bar{X} = 40,79$ $p < 0.01$ orta SED $\bar{X} = 41,64$ $P < 0.01$ üst SED $\bar{X} = 43,48$ (tablo 4.2. (49, 50, 51). Bu da bize sosyo ekonomik düzey arttıkça BÜKBÖT ve alt test puanı anlamlı düzeyde arttığını göstermektedir. Yapılan bir araştırmada sosyo ekonomik yapı kişileri her yönüyle kuşatan özellikler göstermekte ve bu yönüyle sporun yaygınlaşmasına ve kişilerin branş seçimine önemli katkılar sağlamaktadır (Pepe, 1998: 1).

Sonuç olarak farklı sosyo ekonomik koşullarda yaşayan çocukların temel motor becerilerini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada 6-7 yaş grubu erkek öğrencilerin temel motor becerilerini etki eden sosyo-ekonomik faktörler arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyleri arttıkça büyük kas beceri puanında da artış olmaktadır. Temel motor becerileri düşük olan öğrencilerin tanınması ve ayırt edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Çocukların motor gelişim ile ilgili becerilerinin gelişmesi için uygun fırsatların verilmesi çocuğun daha becerikli olmasında önemli bir faktördür (Vaivee-Doret ve Kheron 1996). Goodway vd. (2001) de lokomotor beceri alanında iyi hizmet alamayan çocukların ve motor beceri eğitim programının bu çocukların lokomotor beceri gelişimi üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada beceri eğitimin programının etkili olduğunu belirtmiştir.

BÜKBÖT öğrencilerin her becerideki güçlü ve zayıf yönlerini çok net belirlediği için egzersiz uzmanları ve sosyal politika uzmanlarının öğrencilerinin zayıf yönlerine eğilmeleri ve geliştirmek için eğitim ve benzeri programlar hazırlayabilecekleri bir materyal sağlanacağı düşünülmektedir. Başka bir çalışmada Jacqueline vd. (2003) Dezavantajlı okulöncesi çocukların temel motor beceri gelişimi üzerinde 12 hafta uygulanan motor beceri çalışmanın lokomotor ve nesne kontrol puanını anlamlı derece yükseldiğini belirtmiştir. Kate Sherryab ve diğer. (2013) yaptıkları bir çalışmada erken çocukluk dönemi okul olgunluğu ve kaba motor becerileri arasındaki ilişkiyi ele alırken, okul olgunluğu çok daha fazla dikkat gerektirdiğini ve düzeltilmesi gereken endişeli bir olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında eşitsizlikleri ve açıkları gidermek için ilerici politika, sivil toplum sektöründe bir dizi ortak çaba gerektiğini, kaba motor beceri müdahaleler için temel oluşturacağını belirtmiştir.

KAYNAKLAR

- Agnes Wai-Yin Pangab ve Daniel Tik-Pui Fongc. (2009). **“Fundamental Motor Skill Proficiency of Hong Kong Children Aged 6–9 Years.”** Research in Sports Medicine: An International Journal. V 17, Issue 3, 125-144.
- ALAYLIOGLU, R. ve F. OGUZKAN. (1968). **Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü.** istanbul: Arif Bolat Kitabevi. S. 148.
- ANSELMOS, S. (1987). **Early Child Development.** Colotnbus: Merrill Publishing Cotnpany. S. 293-295.
- Aponte, R., B. French; S Claudine. (1991). **“Motor Development of Puerto Rican Children: Cross-Cultural Perspectives,”** Perceptual and Motor Skills. V 71, 3: 1200- 1203.
- Aydın S. (2009). **“Kütahya İlinde Salon Sporlarında Müsabakalara Katılan İlköğretim I. Kademe 10 Yaş Grubu Öğrencilerinin TGMD II Testine Göre Motor Gelişme Düzeylerinin Araştırılması.”** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bastık C. (2011). **“Bireysel, İkili ve Takım Sporlarında Müsabakalara Katılan 10 Yaş Grubu Sporcuların TGMD II Testine Göre Temel Motor Özelliklerinin Araştırılması.”** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bacanlı, H. (1999). **Eğitim psikolojisi – gelişim ve öğrenme - .** Nobel Yayın Dağıtım Ltd Şti, 190 s. Ankara.
- Başaran. İ. Ethem. (1994). **“Eğitim Psikolojisi”** s. 34 Ankara.
- Biersted, R. (1973). **The Social Order.** New York: Me Graw Hill Book Cmnpny. S. 468-473.
- Bilir, Ş., M. Arı, N.B. Donmez, B. Atik ve P. San. (1990). **“Çanakkale, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ il Merkezlerinde 4-12 Yaşlar Arasındaki 10 201 Çocuğa Fiziksel Ceza Uygulama Sıklığı ve Bununla İlgili Duygusal Sorunların İncelenmesi.”** Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Dergisi, 4: 1-12.

Binbaşıoğlu, C. (1992). **Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Kadioğlu Matbaası. S, 28.

Boz M. (2011). **5-6 Yaş Grubu Çocuklara Uygulanan Temel Hareket Eğitim Programının Hareket Becerilerinin Gelişimine Etkisi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

BROWN R. (1965). **Social Psychology**. New York: The Free Press. S. 249.

Catherine M Capio, Cindy H P Sit, Bruce Abernethy. (2011). “ **Fundamental movement skills testing in children with cerebral palsy.** ” Disability and Rehabilitation. 33 (25-26): 2519-28.

Catherine E. Draper bir , Masturah Achmat bir , Jared Forbes bir ve Estelle V. Lambert bir. (2012). “**Impact of a community-based programme for motor development on gross motor skills and cognitive function in preschool children from disadvantaged settings.**” Early Child Development and Care. V 182, Issue 1, 137-152.

CHARLESWORTH, R. (1987). **Understanding Child Development**. New York: Dehner Publishers Inc. S. 101, 170, 309.

COLLARD, R.R. (1980). “**Exploratory and Play Behaviors of Infants Reared in an Institution and in Lower and Middle-Class Homes.**” M.Blootn (Ed.), Life Span Development New York:Mc Millian Publishing Co, 128-136.

Davis, W.E., and A.W. Burton. (1991). “**Ecological Task Analysis: Translating Movement Behavior Theory Into Practice,**” Adapted Physical Activity Quarterly. V. 8, 154-177.

Davis, W.E. (1984). “**Motor ability assessment of populations with handicapping conditions: Challenging basic assumptions,**” Adapted Physical Activity Quarterly. 1: 125-140.

Devlet İstatistik Enstitüsü Genel Nüfus Sayımı. (1984-1989-1993). **Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri**. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası.

E.ERSANLI K. (2007). **Eğitim Psikolojisi**. İstanbul: Lisans Yayıncılık. S, 47.

Ellen H. Martina, Mary E. Rudisillb & Peter A. Hastieb. (2009). “**Motivational climate and fundamental motor skill performance in a naturalistic physical education setting.**” Physical Education ve Sport Pedagogy.V 14, Issue 3, 227-240.

ESERPEK, Altan. (1981). **Sosyoloji**. Ankara: Ankara Üniversitesi. S. 199.

FİCHTER, Joseph. (1994). **Sosyoloji Nedir?** (Çev; Nilgun Çelebi), Ankara: Atilla Kitabevi. S. 32-33.

Fişek, Güler ve Serap Yıldırım. (1993). **Çocuk Gelişimi**. 2. Basım. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

GARDNER, H. (1982). **Development Psychology**. Boston:Little Brown and Company. S 328.

Gander, M. Gardiner. H. (1993). **Çocuk ve Ergen Gelişimi**. İmge yayın Ankara. s, 26, 126.

Gallahue, D.L. ve D.H. Luedke. G.C. (1975). **A Concept-al Approach To Moving and Learning**. New York : John Wiles and Sons.

Gallahue, D. L,and Omzun, J. C. (1998). **Understanding Motor Development:** Infants, Children, Adolescents, Adults (4th ed.). Boston:McGraw-Hill.

Gallahue, D.L. (1996). **Developmental Physical Education for Today’s Children**.Third Edition. Madison: Brown and Benchmark Publishers.

Gallahue, D.L. (1982). **Understanding Motor Development in Children**. NewYork: John Wiley and Sons.

Gallahue, D.L. (1989). **Understanding Motor Development:** Infants, Children, Adolescents (2nd ed.). Carmel, IN: Benchmark Press.

Gallahue D, Ozmun J, Goodway J. (2011). **Understanding Motor Development:** Infants, Children, Adolescents, Adults. Boston. (7th edition) McGraw-Hill.

Glen Nielsen a , Vivian Grønfeldt bir , Jan Toftegaard-Stockel b ve Lars Bo Andersen b c. (2012). “**Predisposed to participate? The influence of family socio-economic background on children's sports participation and daily amount of physical activity.**” Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics. V 15, Issue 1, 1-27.

- Gökmen, H., Karagül, T. ve Aşçı. H. (1995). **Psikomotor gelişim**. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları: 139, 95 s., Ankara.
- Gutteridge, M. (1939). “**A Study Of Motor Achievements Of Young Children,**” Archives of Psychology, 44, 1-178.
- GÜRKAYNAK, İpek. (1980). "**Socio-Econotnic Status and the Child.**" Boğaziçi Üniversitesi Dergisi, 8: 83-96.
- Güven, N. (1979). **Süt çocuğunda motor gelişim**. Çocuk gelişimi ve eğitimi el kitabı (Ed: Şule Bilir). Hacettepe Üniversitesi Yayınları, s.24-34, Ankara.
- GÜVEN, Ö., Öncü, E. (2007). **Beden Eğitimi, Spor ve Aile**. Türk Yurdu Dergisi. Cilt: 27. Sayı 233. s. 53.
- Haktanır, G. (1994). “**7–10 Yaşlarındaki Çocuklarda Sayı, Madde, Uzunluk, Miktar, Ağırlık, Alan ve Hacim Korunumu İlkesinin İncelenmesi**”, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Haywood, K. M. (1993). **Life Span Motor Development**. Champaign, IL: Human Kenetics Publishers.
- Hottinger, W. (1980). **Early Childhood**. In C. B. Corbin (Ed.). A Textbook Of Motor Development. (p. 26-30). Dubuque, IA: Wm. C. Brown Company.
- Houwen S, Hartman E, Jonker L, Visscher C. (2010). “**Reliability and validity of the TGMD-2 in primary-school-age children with visual impairments.**” Adapted Physical Activity Quarterly, 27, 143-159.
- HURLOCK, E.B. (1964). **Child Development**. S. 201, 1955 New York:Mc Graw-Hill Book Cmpany. S. 210.
- IranJPediatr.(2013).“**The Effects of SPARK Physical Education Program on Fundamental Motor Skills in 4-6 Year-Old Children.**” US National Library of Medicine National Institutes of Health. V 23 (2): 216-9.

- Jersild, Arthur. (1974). **Çocuk Psikolojisi**. Çev: Gülseren Günce III. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Jacqueline D. Goodway & Crystal F. Brantab. (2003). **“Influence of a Motor Skill Intervention on Fundamental Motor Skill Development of Disadvantaged Preschool Children.”** Research Quarterly for Exercise and Sport. V 74, Issue 1, 36-46.
- Johan Simons, Daniel Daly, Fani Theodorou, Cindy Caron, Joke Simons, Elena Andoniadou. (2008). **“Validity and reliability of the TGMD-2 in 7-10-year-old Flemish children with intellectual disability.”** Adapted physical activity quarterly: V 25(1): 71-82.
- José Devís-Devísa, Vicente J. Beltrán-Carrillob ve Carmen Peiró-Velerta. (2012). **“Exploring socio-ecological factors influencing active and inactive Spanish students in years 12 and 13.”** Sport, Education and Society. 1-20.
- Karagöz H. (2009). **Sporun İlköğretimde Okuyan Sekiz Yaş Grubu Çocuklarının Temel Motor Özellikleri Üzerine Etkisinin Araştırılması**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü.
- Kate Sherryab & Catherine E. Draperb. (2013). **“ relationship between gross motor skills and school readiness in early childhood: making the case in South Africa.”**Early Child Development and Care. V 183, Issue 9, 1293-1310.
- Kerkez Fİ. (2004). **Geliştirilmiş oyun-egzersiz programının anaokulu çocuklarında lokomotor becerilere etkisi**, Spor Bilimleri Dergisi, 15 (2), 76-90.
- Kerkez Fİ. (2006). **Oyun ve Egzersizin Yuva Ve Anaokuluna Giden 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Fiziksel ve Motor Gelişime Etkisinin Araştırılması**. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kerkez Fİ. (2013). **Türkiye’de Çocuklarda Motor Gelişimin Değerlendirilmesinde TGMD-2 Uygulamalarına Bir Bakış**, Spor Bilimleri Dergisi, 24 (3), 245–256.
- KESSLER. (1985). **Gerhard Sosyolojiye Baslangıç**.(Ziyaeddin Fahri Findıkoğlu) İstanbul: İstanbul Üniversitesi. S. 131-193.

- Maike Blüchela, Jennifer Lehmann, Jan Kellner ve Petra Jansena. (2013). **“The improvement in mental rotation performance in primary school-aged children after a two-week motor-training.”** Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology. V 33, Issue 1, 75-86.
- MEB (1995). **“Ankara'da Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki 0-6 Yas Çocuklarının Gelişim Durumlarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma.”** Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. S. 5.
- McCaskill, C. L. and B.L. Wellman. (1938). **“A Study of Common Motor Achievements at the Preschool Ages,”** Child Development. 9, 2: 141-150.
- Mengütay, S. (1997). **Okulöncesi ve İlkokullarda Beden Eğitimi ve Spor.** İstanbul: Tekel Ambalaj Fab.
- MEGEP. (2007). (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi). **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Psigomotor Gelişim** Ankara Ders Notları.
- Mota, J. and Silva, G. (Adolescents Physical Activity: Association With Socio-Economic Status And Parental Participation Among A Portuguese Sample. Sport, Education and Society. 4. p. 197
- Muratlı, Sedat. (1998). **Çocuk ve Spor** 2. Basım . Ankara: Bağırhan Yayın Evi, s. 36, 37, 38.
- Muratlı, Sedat. (2003). **Çocuk ve Spor.** Ankara: Nobel Yayınevi, S. 2.
- MUSSEN, P.H., J.J. LONGER ve J.KAGAN. (1979). **Child Development and Personality.** New York: Harper and Row Publishers. S. 125, 224, 406.
- Nalbant S. (2011). **14 Haftalık Fiziksel Aktivite Programının Down Sendromlu Çocukların Motor Gelişimleri ve Günlük Yaşam Aktiviteleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi.** Yayımlanmamış Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü.
- OGBU, J.U. (1988). **"Culture Development and Education."** A.D. Pellegrini (Ed.), Psychological Bases for Early Education. New York:John Wiley and Sons, 250-265.

- Özer Sevimay, Dilara ve Kamil Özer. (2001). **Çocuklarda Motor Gelişim**. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Paraskevi Giagazogloua, Antonios Kyparosa, Eleni Fotiadoua ve Nickoletta Angelopouloua. (2007). **“The effect of residence area and mother’s education on motor development of preschool-aged children in Greece.”** Early Child Development and Care. V 177, Issue 5, 479-492.
- Payne, V. V. and S. L. Isaacs. (2002). **.Human Motor Development: A Lifespan Approach**. 5. Ed. Mountain View, CA: Mayfield.
- Payne, V.P., and Isaacs, L.D. (1999). **Human Motor Development:A Lifespan Approach** (4th ed.). Mountain View, CA: Mayfield.
- Payne, G.V and Isaacs, L. D. (1991). **Human motor development**. A life span approach. Second edition. Mayfield Publishing Company, 383 p., California.
- PEPE, Kadir. (1998). **Isparta ve Burdur İl Merkezlerindeki Lisanslı Sporcuların Sosyo-Ekonomik Yapıları**. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).
- PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali. (1995). **Türkçe Sözlük**. İstanbul: Yapı Kredi. S. 1377.
- REISMANN, L. (1973). **"Social Stratification."** S. 140-171.
- RICCIUTI, H. (1977). **"Adverse Social and Biological in Fluence on Early Develop1nent."** H. Me Gurk (Ed.), Ecological Factors in Hmnan Development. A1nsterdmn: North Holland .Publishing Con1pany, 157-162.
- Roberton, M. A., and L. E. Halverso. (1984). **Developing Children-Their Changing Movement**. Philadelphia: Lea and Febiger.
- Santrock, J. W. (1988). **Children**. United States Of America: Wm. C. Brown Publishers. S. 347.
- Santrock, J. W. (1997). **Life-span development**. Brown-Benchmark Publishers, USA.

- Satabdi Ghosha, Sutanu Dutta Chowdhury, Ananga Mohan Chandraa & Tusharkanti Ghosha. (2013). **“A study on the influence of occupation on development of motor activities in children.”** International Journal of Adolescence and Youth V 18, Issue 1, 23-31.
- SEIFERT, K.L. ve K.J. HOFFNUNG. (1987). **Child and Adolescent Development.** Boston: Houghton Mifflin Company. S. 201,288, 374.
- Senemoğlu, N. (1982). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim.** Ankara: Gazi Kitabevi. 2004. S.3. Uzman Wiley and Sons S. 42.
- Senemoğlu, N. (2002). **Gelişim öğrenme ve öğretim –kuramdan uygulamaya-** Gazi Kitabevi Tic. Ltd. Şti, 598 s., Ankara.
- Sinclair, C. (1973). **Movement of the Young Child.** Columbus, OH: Merril.
- SHAFFER, D.R. (1996). **Develomnent Psychology: Theory Research and Applications.** California: Brooks Cole Publishing Company. S. 196, 402, 622.
- Shaffer, S. (1999). **Developmental psychology.** Books/ Cole Publishing Company, 641p,USA.
- S. Iivonena ve A.K. Sääkslahtia. (2013). **“Preschool children's fundamental motor skills: a review of significant determinants.”** Early Child Development and Care. 1-20.
- Şirinkan A, Yazar AN, Şirinkan ŞÖ. (2011). **5-6 yaş okulöncesi eğitilebilir-öğretilbilir zihinsel engelli çocuklarda eğitsel oyunların fiziksel gelişimlerine etkisinin kaba motor gelişim testleriyle incelenmesi.** Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 13 (ek sayı), 144-150.
- Tepeli K. (2007). **Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi (Bükböt)’nin Türkiye Standardizasyonu.** Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TEZCAN, Mahmut. (1982). **Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi.** Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

- TÜRKER, Vural. (1977). **Ankara'daki 3 Lisede Sosyo-Ekonomik Bakımdan Avantajsız Öğrencilerin Çeşitli özellikleri ve Belli Başlı Eğitim ve Rehberlik Sorunları.** Ankara: Hacettepe Üniversitesi. S, 24.
- Ulrich DA. (2000). **Test of Gross Motor Development.** (Second Edition) Examiner's Manuel. Wechselberg, Klaus ve Ulrike Puyn. (1993). **Anne ve Çocuk.** Çev: Erdoğan Kınalıbay. 2. Basım İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Wellman, B. L. (1937). **Motor achievements of preschool children.** Childhood Education. 13: 311-316.
- Williams, H. G. (1983). **Perceptual and Motor Skill Development.** Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall.
- Worsley, P. (1970). **Introduction Sociology.** New York: Cox and Wytnan Ltd. S. 295-296.
- Vaivee – Dovet ve Kherow. (1996). **“Development of a global motor rating scale child: Care, Health and Development, 27, 6.**
- Yavuzer, Haluk. (1992). **Çocuk Psikolojisi.** İstanbul: Remzi Kitabevi. S. 100-107.
- Yavuzer, Haluk. (1994). **Çocuk Psikolojisi.** 11. Basım. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yeşilyaprak, B. (2002). **Gelişim ve öğrenme psikolojisi.** Pegem A Yayıncılık, 286 s.Ankara.
- Yeşilyaprak, B. (2006). **Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi.** Ankara: Pegema Yayıncılık. S, 31.
- Yıldırım Ö. (2011). **Yedi Sekiz Yaş Grubu Kız ve Erkek Çocukların Psikomotor Gelişim Düzeylerinin TGMD- II Testine Göre Araştırılması.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Dumlupınar Üniversitesi. Sağlık Bilimler Enstitüsü.
- YILMAZ, Bülent. (1995). **"Ankara'da Halk Kütüphanesi Kullanımı Sosyo- Ekonomik Çözümleme."** (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Ankara: Hacettepe Üniversitesi. S. 55. 1995.
- Yörükoğlu, A. (1996). **Çocuk Ruh Sağlığı.** Özgür Yayınları, İstanbul. s.414.

Zaichowsky, B.L.;T. Martinek. (1980). **Growth and Development;** The Child and Physical Activity. Saint Louis: The C.U. Mosby Company.

Zeybek E. (2007). **Ankara Beypazarı İlçe Merkezinde İlköğretimde Okuyan Dokuz Yaş Grubu Çocukların Temel Motorik Özelliklerinin Araştırılması.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

EK-1

Lokomotor Alt Test Ham Puanlarının Standart Puan ve Yüzdeler Dilim Karşılıkları

%	YAŞ		Standart Puan
	6.0	6.6	
	6.5	6.11	
<1	1-24	1-28	1
<1	25-26	29-30	2
L	27-28	31-33	3
2	29-30	34	4
5	31-33	35	5
9	34-35	36-37	6
16	36-37	38-39	7
25	38-39	40-41	8
37	40-41	42-43	9
50	42-43	44-45	10
63	44-45	46	11
75	46-47	47	12
84	48	48	13
91			14
95			15
98			16
99			17
>99			18
>99			19
>99			20

EK-2

Nesne Kontrol Alt Test Ham Puanlarının Standart Puan ve Yüzdeler Dilim Karşılıkları

%	YAŞ		Standart Puan
	6.0	6.6	
	6.5	6.11	
<1	1-17	1-17	L
<1	18-20	18-20	2
I	21-24	21-23	3
2	25-26	24-25	4
5	27-28	26-27	5
9	29-30	28-29	6
16	31-32	30-32	7
25	34-35	33-35	8
37	36-37	36-37	9
50	38-40	38-40	10
63	41-42	41-42	11
75	43-44	43-44	12
84	45-47	45-47	13
91	48	48	14
95			15
98			16
99			17
>99			18
>99			19
>99			20

EK-3

Alt Test Standart Puan Toplamlarının Büyük Kas Beceri Puanı (BüKBP) ve Yüzelik Dilim Karşılıkları

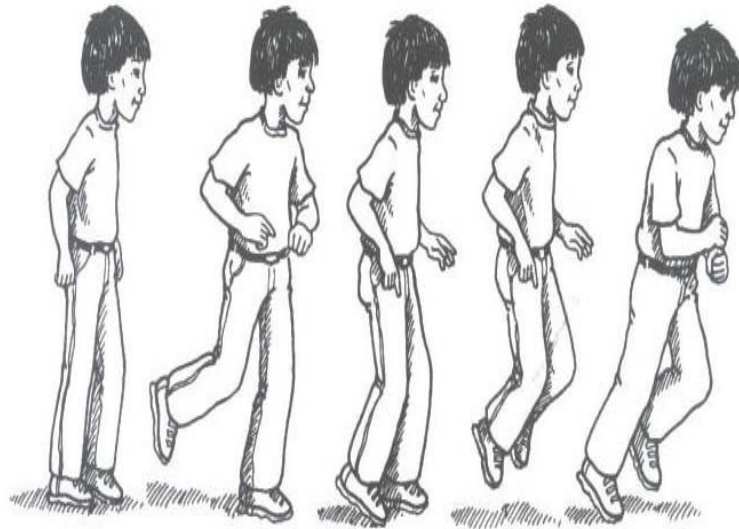
%	Alt Test Standart Puanların Toplamı	Büyük Kas Beceri Puanı (BüKBP)
>99	40	160
>99	39	157
>99	38	154
>99	37	151
>99	36	148
>99	35	145
>99	34	142
>99	33	139
>99	32	136
99	31	133
98	30	130
97	29	127
95	28	124
92	27	122
89	26	119
84	25	116
79	24	113
73	23	110
65	22	107
58	21	104
50	20	100
42	19	98
35	18	96
27	17	93
21	16	90
16	15	87
12	14	84
8	13	81
5	12	78
3	11	75
2	10	72
I	9	69
<1	8	66
<1	7	63
<1	6	60
<1	5	55
<1	4	54
<1	3	51
<1	2	47
<1	I	45
<1	0	42

Lokomotor Alt Test Becerilerinin Resimsel Gösterimi

Koşu

At Yürüyüşü

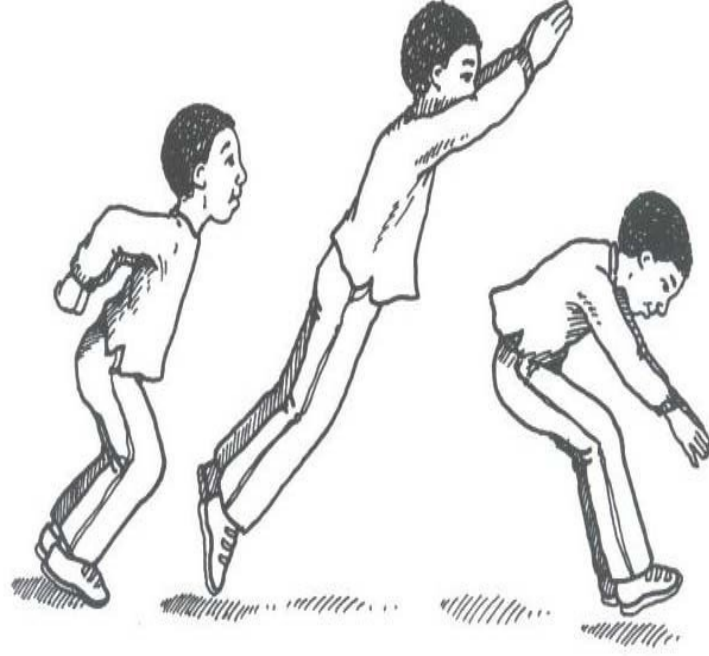
Tek Ayak Üzerinde Sıçrama

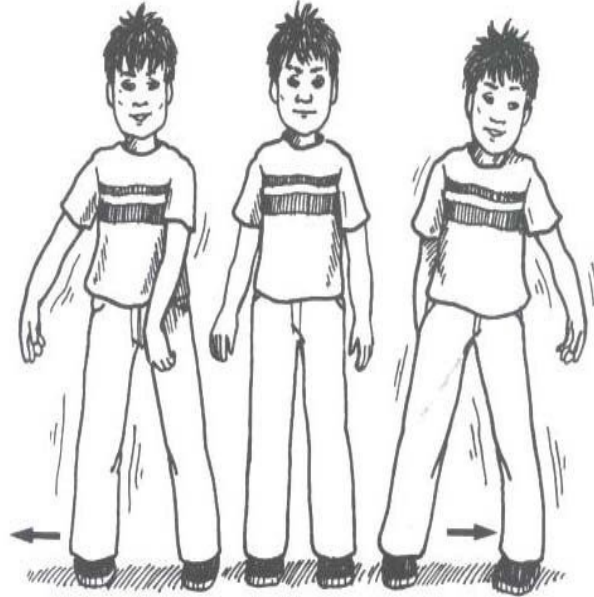
Sıçrayarak Atlama

Yatay Atlama

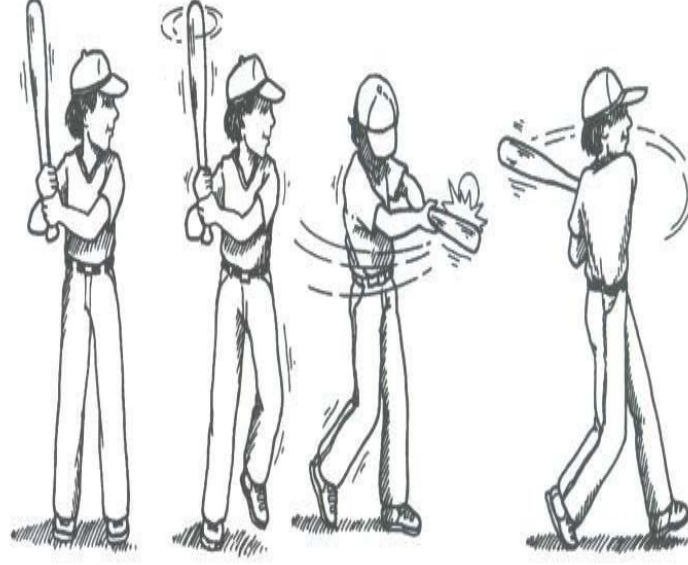

Yana Kayma

EK-5

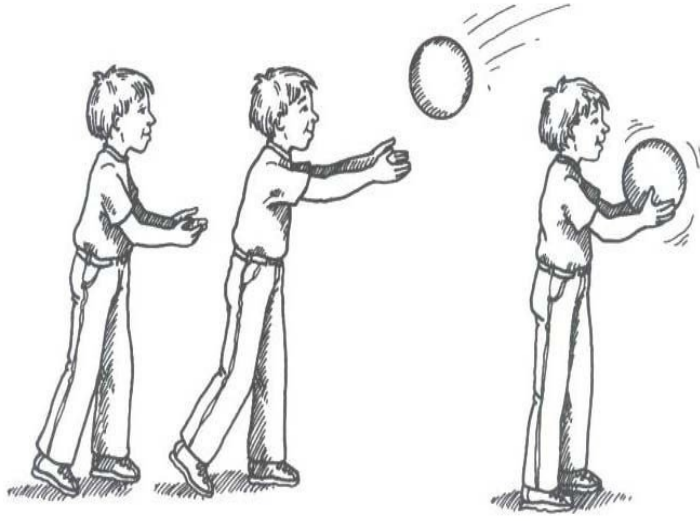
Nesne Kontrol Alt Test Becerilerinin Resimsel Gösterimi Duran Bir Topa Vurma

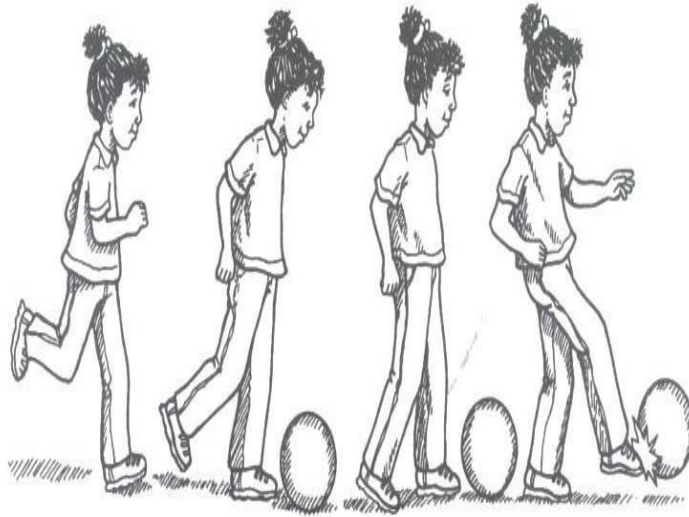
Top Sektirme

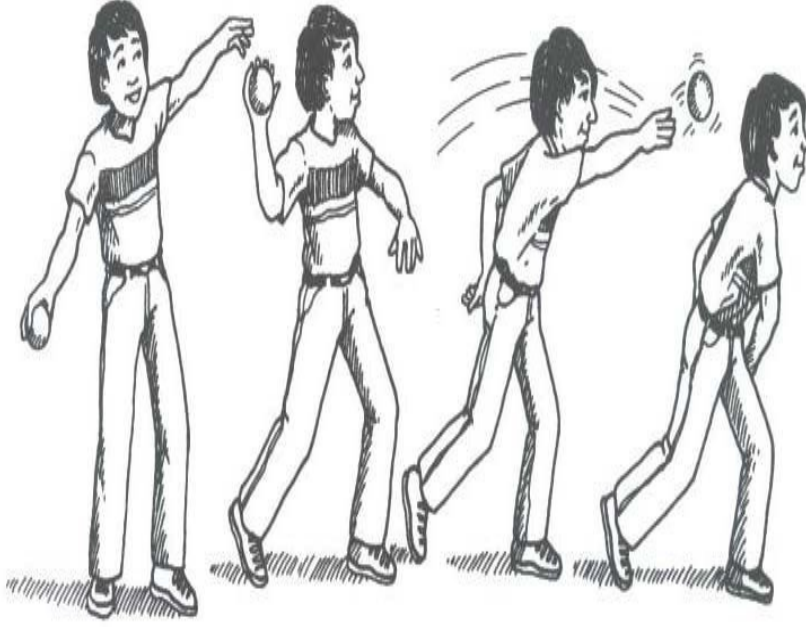
Yakalama

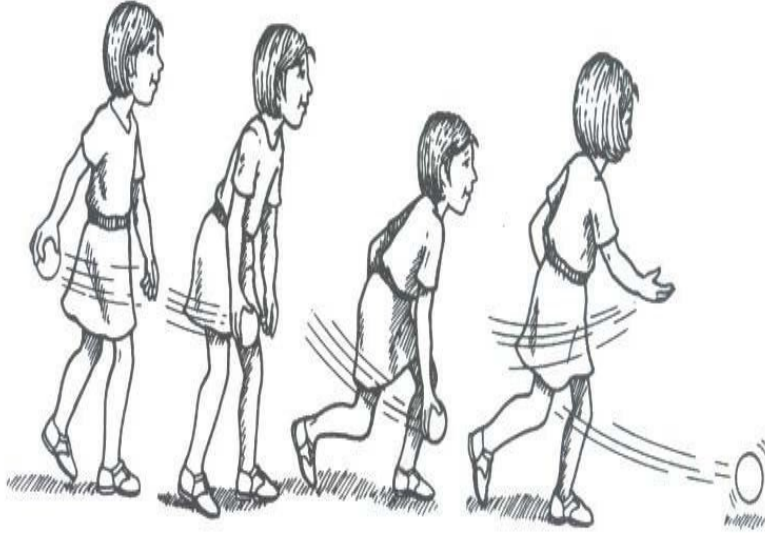
Topa Ayakla Vurma

El Üstünden Topa Vurma

El Altından Topa Vurma

EK-6:

BÜKBÖT Kayıt Formu

BüKBÖT	BÜYÜK KAS BECERİLERİNİ ÖLÇME TESTİ
---------------	---

BÖLÜM I. KİMLİK BİLGİLERİ

ADI SOYADI:	Alperen AKAR			Okul	Dumlupınar İlköğretim Okulu
CİNSİYET:	<u>Kız</u>	<u>Erkek (X)</u>		Sınıf:	1. Sınıf
	Yıl	Ay	Gün	Test Nedeni	Serkan AVŞAR
Test Zamanı	2012	03	10	Uygulayıcı	Beden Eğitimi Öğretmeni
Doğum Tarihi	2005	09	09		
Yaş	06	06	01		

BÖLÜM II TEST PUAN TOPLAMI

İlk Test	Toplam Ham Puan	Standart Puan	Yüzde	İlk Test	Toplam Ham Puan	Standart Puan	Yüzde
Lokomotor Nesne Kontrol	30	2	I	Lokomotor Nesne Kontrol			
Standart Puanların Toplamı	28	5	5	Standart Puanların Toplamı			
BüKBöP		<u>7</u>					
		63	<1				

EK-7

Alperen'in BÜKBÖT Test Sonuçları

Beceri	Araç-gereçler	Talimatlar	Performans Kriteri	1	2	Puan
Koşu	18 m.lik açık bir alan ve iki adet trafik konisi	15 m. uzaklığın başına ve sonuna birer trafik konisi yerleştirilir. Güvenli bir duruş için ikinci koninin arkasında en az 2.50 m-3.00 m. lik bir boşluk bulunmasına dikkat edilmelidir. Çocuğa başla komutu ile birlikte bir koniden diğerine koşabildiği kadar hızlı koşması söylenir. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Kollar dirseklerden bükük bacaklara zıt pozisyonda hareket eder	0	0	0
			2-Her iki ayağında zemine temas etmediği kısa an	1	1	2
			3- Desteksiz ayak topuk veya ayak başparmağı üzerine iniş	1	1	2
			4-Desteksiz bacak yaklaşık 90 derece bükük ve kalçaya yakın	1	1	2
Beceri Toplam Puan						6
At Yürüyüşü	7.50 m.lik açık bir alan, şerit veya iki adet trafik konisi	İki adet trafik konisi veya işaretleme bandı ile 7.50m. lik bir mesafe işaretlenir. Çocuğa hattın bir tarafından diğer tarafına tempolu bir şekilde yürümesi söylenir. Bir önceki koniye doğru tekrar yürümesi ile uygulama ikinci kez tekrarlanır	1-Kollar bükük ve bel hizasında bedenden ayrı bir şekilde yukarı kaldırılır	0	0	0
			2-Önde bulunan ayağın arkasına veya bitişik pozisyonuna sürüklenen adımı takiben önde bulunan ayakla bir adım ileri.	0	1	1
			3-Her iki ayağında zemine temas etmediği kısa an.	1	1	2
			4-Ardaşık dört at yürüyüş, ritmik bir biçim düzeni içinde sağlanır.	0	1	1
Beceri Toplam Puan						4
Tek Ayak Üzerinde Sıçrama	Minimum 4.50 m lik açık bir alan	Çocuğa tercih ettiği ayak üzerinde üç defa sekmesi söylenir. Daha sonra diğer ayakla üç defa sekmesi istenir. Uygulama ikinci defa tekrarlanır.	1-Destek olmayan bacak güç üretmek için sarkık biçimde öne doğru sallanır.	0	1	1
			2-Destek olmayan bacağın ayak kısmı vücudun arka kısmında kalır.	1	1	2
			3-Kollar bükük ve güç oluşturmak için öne doğru sallanır.	1	1	2
			4-Tercih edilen ayak üzerinde ardışık olarak üç defa yükselme ve inme	1	1	2
			5-Tercih edilmeyen ayak üzerinde ardışık olarak üç defa yükselme ve inme	1	1	2
Beceri Toplam Puan						9
Sıçrayarak Atlama	Minimum 6 m. lik açık bir alan, bir top çantası ve işaretleme bandı.	Bir top çantası zemin üzerine yerleştirilir. Top çantasından 3 m uzaklıkta bir top çantasına paralel olan yere bir parça bant tutturulur. Çocuğun bant üzerinde durması ve koşar biçimde top çantası üzerinden yukarıya doğru sıçrayarak atlaması sağlanır.	1-Bir ayakla çıkış yapılır ve öbür ayakla iniş yapılır	1	1	2
			2-Her iki ayağında koşmaya göre daha uzun olacak şekilde zemine olmadığı bir an	0	1	1
			3-Önde olan ayağa zıt kolla ulaşma	0	0	0
Beceri Toplam Puan						3
Beceri	Araç-gereçler	Talimatlar	Performans Kriteri	1	2	Puan

Yatay Atlama	Minimum 3 m.lik açık bir alan ve işaretleme bandı	Zemin üzerinde bir başlangıç hattı çizilir. Çocuğun bu hattın arkasında durması sağlanır ve yapabileceği kadar ileri atlaması istenir. Uygulama ikinci defa tekrarlanır.	1-Başlangıç hareketi, kollar vücudun arkasında uzatılmış ve ayaklar dizden bükük pozisyonudadır.	0	0	0
			2-Kollar güçlü bir şekilde yukarıda ileriye doğru uzatılır ve baş üzerinde olabildiğince gergin tutulur	0	0	0
			3-Eş zamanlı olarak her iki ayak yerden kesilir ve yere iner.	0	0	0
			4-İniş esnasında her iki kolda aşağı getirilir.	0	0	0
Beceri Toplam Puan						0
Yana Kayma	Minimum 7.50m. lik açık bir alan, düz bir hat ve iki adet trafik konisi	7.50 m. uzaklığın başına ve sonuna birer adet trafik konisi yerleştirilir. Çocuğa bir koniden diğerine ve tekrar geri kayması söylenir. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Vücut yanlamasına döndürülür böylece omuzlar zemin üzerindeki hat ile aynı hizaya getirilir.	I	1	2
			2-Önde olan ayağın yakın bir noktasına diğer ayağın sürüyerek kaydırılmasını takiben önde olan ayakla bir adım yan tarafa kayılır	I	1	2
			3-Sağa doğru minimum dört sürekli adım-kayma siklusu	I	1	2
			4-Sola doğru minimum dört sürekli adım-kayma siklusu	I	1	2
Beceri Toplam Puan						8
Lokomotor Beceri Alt Testi Puan Toplamı					30	

NESNE KONTROL BECERİLERİ ALT TESTİ

Beceri	Araç-gereçler	Talimatlar	Performans Kriteri	1	2	Puan
Duran Bir Topa Vurma	10 cm. lik hafif ağırlıkta bir plastik bir sopalı (beyzbol) ve top koyma yeri	Öğrencinin bel hizasında top koyma yerine top yerleştirilir. Çocuktan topa güçlü bir şekilde vurması istenir. Uygulama İkinci kez tekrarlanır.	1-Dominant el sopayı dominant olmayan elin üstünde kavrar	0	0	0
			2-Tercih edilmeyen vücudun kısmı ayakları paralel olan hayali fırlatıcı ile yüz yüze gelir.	0	0	0
			3-Sopayı sallama esnasında kalça ve omuz dönüşü yapılır	0	0	0
			4-Vücudun ağırlığı ön ayağa doğru transfer edilir	0	0	0
			5-Sopa top ile temas eder	0	0	0
Beceri Toplam Puan						0
Top Sektirme	3 ile 5 yaşındaki çocuklar için 20-25 cm.lik bir adet oyun topu, 6-10 yaş arasındaki çocuklar için ise bir basket topu ve düz zeminli bir alan	Öğrenciye bir elini kullanarak hareket etmeden topu dört defa sektirmesi söylenir. Daha sonra topun yakalanması ile harekete son verilir. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Topla kalça mesafesinde bir elle temas	I	I	2
			2-Topu parmaklarla itme (avuç içi kullanmadan)	I	I	2
			3-Top vücudun tercih edilen tarafında ayağın dış veya ön kısmında olacak şekilde yüzey ile temas eder	I	I	2
			4-Ayakları hareket ettirmeksizin dört ardışık sektirme süresince top kontrol edilir	I	I	2
Beceri Toplam Puan						8

Beceri	Araç-gereçler	Talimatlar	Performans Kriteri	I	2	Puan
Yakalama	4 inçlik plastik bir top, 4.50 m.lik açık bir alan ve işaretleme bandı	4.50 m.lik ayrı iki hat çizilir. Çocuk bir hatta ve fırlatıcı diğer hatta ayakta durur. Top, el altından direkt olarak çocuğun göğüs kısmını hedefleyerek hafif bir biçimde fırlatılır. Çocuktan topu iki eliyle yakalaması istenir. Sadece çocuğun beli ve omuzu arasındaki fırlatışlar sayılır. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Hazırlık aşamasında eller vücudun ön tarafında ve dirsekler bükük şekilde yer alır	I	I	2
			2-Kollar topu yakalamak için uzatılır	I	I	2
			3-Top sadece ellerle yakalanır	I	I	2
Beceri Toplam Puan						6
Topa Ayakla Vurma	20-25 cm.lik plastik oyun veya futbol topu, bir top çantası, 9 m.lik açık alan ve işaretleme bandı	Duvardan biri 9 m. diğeri 6 m. uzaklıkta olmak üzere iki hat çizilir. Duvara yakın olan hat üzerindeki top çantasının üst kısmına top yerleştirilir. Çocuğa diğer hatta durması söylenir. Çocuktan duvara doğru koşması ve topu duvara doğru güçlü bir şekilde atması istenir. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Topa hızlı aralıksız yaklaşılr	0	I	I
			2-Topla temastan hemen önce uzun bir adım veya sıçrayış	0	0	0
			3-Topa vuruş yapmayan ayak topun hafifçe gerisinde yer Alır	I	I	2
			4-Tercih edilen ayağın üst kısmı veya burun kısmı ile topa Vurulur	I	I	2
Beceri Toplam Puan						4
El Üstünden Top Fırlatma	Bir tenis topu, bir duvar ve işaretleme bandı ve 6 m.lik açık bir alan	Bir duvardan 6 m. uzaklıktaki bir zemin üzerine bir parça bant tutturulur. Çocuğun duvarı karşına alacak biçimde 6 m.lik hattın arkasında ayakta durması sağlanır. Çocuğa tenis topunu duvara doğru güçlü bir şekilde fırlatması söylenir. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Beceri aşağı doğru kolun-elin aşağı doğru hareketi ile başlatılır	0	0	0
			2-Fırlatma olmayan kısmın duvarla karşılaştığı noktaya omuz ve kalça döndürülür	0	0	0
			3-Ağırlık, fırlatma elinin zıt istikametindeki ayakla adımlanarak dengelenir	0	0	0
			4-Köşegenel olarak vücut tercih edilmeyen tarafa doğru salınır ve fırlatılan topun gidişi izlenir	0	I	I
Beceri Toplam Puan						1
El Altından Top Yuvarlama	3-6 yaş arasındaki çocuklar için bir tenis topu, 7-10 yaş arasındaki çocuklar için yumuşak top, iki adet trafik konisi, işaretleme bandı ve 7.50 m.lik açık bir alan	Duvarın önünde iki adet trafik konisi ile 1.50 m. genişlikte bir kale oluşturulur. Ayrıca duvardan 6.00 m. uzaklıktaki zemin üzerine bir parça bant tutturulur. Çocuğa topu iki koni arasında geçirerek duvara doğru yuvarlaması söylenir. Uygulama ikinci kez tekrarlanır.	1-Göğüs konilerle karşı karşıya ve tercih edilen el vücudun arkasında, aşağıda ve geride sallanır	I	I	2
			2-Konilere doğru tercih edilen elin zıt istikametindeki ayakla ileri doğru adım atma	I	I	2
			3-Vücudu alçaltmak için dizler bükülür	I	I	2
			4-10 cm yükseklikten daha fazla sektirme yapmasın diye top zemine yakın bırakılır	I	I	2
Beceri Toplam Puan						8
Nesne Kontrol Beceri Alt Testi Puan Toplamı						28

EK-8

Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testinde Kullanılan Malzemeler

25-cm.lik Oyun Topu

10 cm. Hafif Ağırlıkta Top

Basketbol Topu

Tenis Topu

Futbol Topu

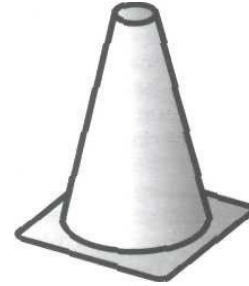
Beyzbol Topu

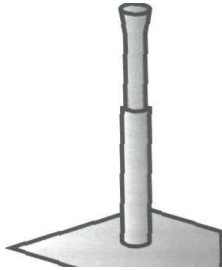
8-10 cm. Kare Top Çantası

Bant

2 Adet Trafik Konisi

Beyzbol Top Ayağı

Plastik sopa

EK -9

ANKET FORMU

1. Doğum yeriniz? Seçeneği işaretleyerek yazınız.

a) il.....

b) ilçe.....

c) Kasaba.....

ç) Köy.....

2. Yaşadığınız yer? Seçeneği işaretleyerek yazınız.

a) İl.....

b) İlçe.....

c) Kasaba.....

ç) Köy.....

3. Kiminle beraber yaşamaktasınız?

a) Ailele birlikte evde

b) Akrabalarımla evde

c) Arkadaşlarımla birlikte evde

ç) Yurtta

d) Pansiyonda

e) Başka (Belirtiniz).....

4. Siz dahil kaç kardeşsiniz?

(...) a) Erkek (...) b) Kız (...) c) Toplam

5. Ailenizin kaçınıcı çocuğusunuz?

6. Babanızın öğrenim durumu nedir?

a) İlköğretim mezunu

b) Orta öğretim mezunu

c) Üniversite/Lisans üstü eğitim(yüksek lisans, Doktora)

7. Annenizin öğrenim durumu nedir?

a) İlköğretim mezunu

b) Orta öğretim mezunu

c) Üniversite/Lisans üstü eğitim(yüksek lisans, Doktora)

8. Babanızın mesleği nedir?

- a) Ev hanımı
- b) İşçi
- c) Küçük ticari Mezunu
- d) İşkadını/Memur/Yönetici

9. Annenizin mesleği nedir?

- a) İşsiz
- b) İşçi
- c) Küçük ticari Mezunu
- d) İşkadını/Memur/Yönetici

10. Ailenizin aylık ortalama geliri ne kadardır?

- a) 949 TL'den az
- b) 950-3049 TL
- c) 3050-5000 TL
- d) 5000 ve üzeri TL

11. Oturduğunuz konut tipi ve mülkiyeti nedir?

- a) Apartman dairesi(kira)
- b) Apartman dairesi(kendilerinin)
- c) Müstakil ev () Tek katlı () İki katlı () Üç katlı
- ç) Gece kondu
- d) Diğer (Belirtiniz)

12. Hangi spor dalını yapıyorsunuz?

- a) Atıcılık () l) Hentbol
- b) Atletizm () m) Judo
- c) Badminton () n) Karate
- ç) Basketbol () o) Kürek
- d) Binicilik () ö) Masa tenisi
- e) Bisiklet () p) Okçuluk
- f) Boks () r)Yüzme
- g) Cimnastik () s) Taekwondo
- h) Dağcılık () ş) Tenis
- ı) Eskrim () t) Voleybol

i) Futbol u) Güreş

j) Yelken ü) Diğerini (belirtiniz)

13. Yukarıdaki (12. Soruda) belirttiğiniz spor branşının haricinde yapmak istediğiniz spor dalı var

mıdır?

a) Evet b) hayır

14. Ailenizde spor yapan var mı?

a)Evet b) Hayır

15. Ailenizin dışında sık sık görüştüğünüz arkadaş, komşu ve akraba çevresinde sporcu/sporcular var

mı?

a) Evet b) Hayır

16. Örnek aldığınız (onun gibi olmak istediğiniz) veya beğendiğiniz sporcu var mı?

a) Evet b) Hayır

17. Oturduğunuz eve en yakın spor alanı/alanları aşağıdakilerden hangileridir, işaretleyiniz.

a) Stadyum, atletizm pisti

b) Spor salonu

c) Semt ve mahalle sahaları

d) Halı saha

e) Yüzme havuzu

18. Evde ayrı odanız var mı?

a) Evet b) Hayır

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Serkan AVŞAR

Doğum Yılı:1981

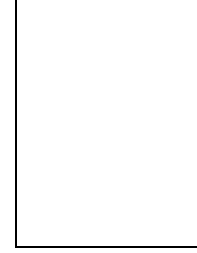
Doğum Yeri: Ardahan

Yabancı Dil: İngilizce

Medeni Durum: Evli

Adres: Çarşı Mah. Pazar Yeri Cad. Soylu Apt. Kat 3 No:3 Çamardı/Niğde

E-Posta : avsar-serkan@hotmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

2010- : Yüksek Lisans- Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Niğde.

2000–2004: Lisans, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Niğde.

1996–1999: Lise, Ardahan Ticaret MeslekLisesi.

1988–1996: Ortaokul- ArdahanYatılı İlköğretim Bölge Okulu.

İŞ DENEYİMİ

2004- 2010: Kırşehir Akpınar İlçesi Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu Beden Eğitimi Öğretmenliği.

2010 - : Niğde Çamardı ilçesi 75.Yıl Şehit Üsteğmen Murat ERDEM Çok Programlı Lisesi Beden Eğitimi Öğretmenliği.